

Vlaams
Parlement

stuk **15** (2012-2013) – Nr. 3-A
ingediend op 29 november 2012 (2012-2013)

Ontwerp van decreet

houdende de algemene uitgavenbegroting
van de Vlaamse Gemeenschap
voor het begrotingsjaar 2013

Beleidsbrief
Bestuurszaken 2012-2013

Beleidsbrief
Toerisme 2012-2013

Beleidsbrief
Inburgering en Integratie 2012-2013

Beleidsbrief
Binnenlands Bestuur 2012-2013

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken,
Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de heer Willy Segers, mevrouw Khadija Zamouri
en de heer Jurgen Vanlerberghe
aan de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers;
mevrouw Patricia De Waele;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Marc Vanden Bussche, mevrouw Khadija Zamouri;
mevrouw Fatma Pehlivan, de heer Jurgen Vanlerberghe;
mevrouw Lies Jans, de heer Karim Van Overmeire;
de heer Peter Reekmans;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegd lid:

de heer Christian Van Eyken.

Stukken in het dossier:

- 15** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet + Bijlagen + Erratum
– Nr. 2: Amendementen
- 12-A** (2011-2012) – Nr. 1: Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
- 13** (2012-2013) – Nr. 1 en 2: Toelichtingen bij de begroting
- 14** (2012-2013) – Nr. 1: Ontwerp van decreet
- 16** (2012-2013) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof
- 21** (2012-2013) – Nr. 1: Meerjarenraming
- 1758** (2012-2013) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 1759** (2012-2013) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 1760** (2012-2013) – Nr. 1: Beleidsbrief
- 1761** (2012-2013) – Nr. 1: Beleidsbrief

INHOUD

I. BESTUURSZAKEN.....	6
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	6
1.1. Uitgavenbegroting 2013	6
1.2. Beleidsbrief Bestuurszaken 2012-2013	7
1.2.1. Inleiding	7
1.2.2. Daadkrachtig management door samenwerking en synergie	7
1.2.3. Een open en innovatieve overheid voor een betere dienstverlening.....	9
1.2.4. Naar een vernieuw(en)d P&O-beleid	9
1.2.5. Met ICT en e-government naar geïntegreerde oplossingen	10
1.2.6. Instrumentarium voor administratieve vereenvoudiging, kwaliteitsvolle regelgeving en proces- en informatiebeheer	11
1.2.7. Clustering van expertise over goed opdrachtgeverschap	12
1.2.8. Vastgoed- en patrimoniumbeleid	12
1.2.9. Facilitaire ondersteuning	13
1.2.10. Overheidsbreed dienstenplatform gebouwd op sterke entiteiten	13
1.2.11. Sterke partnerschappen voor maximale meerwaarde eindgebruiker	13
2. Bespreking.....	13
2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden.....	13
2.2. Antwoorden van minister Geert Bourgeois.....	19
II. TOERISME.....	26
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	26
1.1. Uitgavenbegroting 2013	26
1.1.1. Departement internationaal Vlaanderen	26
1.1.2. Toerisme Vlaanderen.....	26
1.2. Beleidsbrief Toerisme 2012-2013.....	27
1.2.1. Situatie-analyse van het toerisme in Vlaanderen.....	27
1.2.2. Strategische doelstelling 1. De aantrekkings- en belevingswaarde van de toeristische bestemming(en) (in) Vlaanderen vergroten	28
1.2.3. Strategische doelstelling 2. Stimuleren van het toeristisch ondernemerschap	29

1.2.4. Strategische doelstelling 3. Realiseren van een krachtdadig marketingbeleid per macroproduct in functie van het verhogen van het economisch rendement	30
1.2.5. Strategische doelstelling 4. Volwaardige participatie aan toerisme door iedere Vlaming mogelijk maken	30
1.2.6. Strategische doelstelling 5. De efficiëntie en effecten van het werk van toeristische overheden verhogen	31
2. Bespreking.....	32
2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden.....	32
2.2. Antwoorden van minister Geert Bourgeois.....	36
III. INBURGERING EN INTEGRATIE	40
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	40
1.1. Uitgavenbegroting 2013	40
1.2. Beleidsbrief Inburgering en Integratie 2012-2013.....	40
1.2.1. Langetermijnvisie en -strategie	40
1.2.2. Meer nieuwe Vlamingen vinden hun plaats in onze samenleving.....	40
1.2.3. Doelmatigheid van het aanbod verder verbeteren.....	41
1.2.4. Verhoging van de efficiëntie en de effectiviteit van het beleid	42
1.2.5. Coördinatie en systematische opvolging	43
2. Bespreking.....	43
2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden.....	43
2.2. Antwoorden van minister Geert Bourgeois.....	51
IV. BINNENLANDS BESTUUR	55
1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand.....	55
1.1. Uitgavenbegroting 2013	55
1.2. Beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2012-2013	56
1.2.1. Aandachtspunten in de beleidsbrief	56
1.2.2. Begroting 2013	57
1.2.3. Interne staatshervorming.....	57
1.2.4. Partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus	57
1.2.5. ICT, gegevensdeling en procesbeheer tussen Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies.....	58
1.2.6. Nieuwe organieke regelgeving implementeren	58
1.2.7. Gezonde financiën.....	59
1.2.8. Verkiezingen van 14 oktober 2012	59

Stuk 15 (2012-2013) – Nr. 3-A	5
1.2.9. Correct taalgebruik	60
1.2.10. Binnenlands Bestuur in Europees en internationaal perspectief	60
1.2.11. Een ondersteunende administratie.....	60
2. Bespreking.....	60
2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden.....	60
2.2. Antwoorden van minister Geert Bourgeois.....	68
V. STEMMINGEN.....	73
Gebruikte afkortingen	75

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme besprak op 20 en 27 november 2012 het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013.

De uitgavenbegroting 2013 werd besproken in samenhang met de beleidsbrieven Bestuurszaken 2012-2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1758/1), Toerisme 2012-2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1761/1), Inburgering en Integratie 2012-2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1760/1) en Binnenlands Bestuur 2012-2013 (*Parl. St.* VI.Parl. 2012-13, nr. 1759/1).

I. BESTUURSZAKEN

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Uitgavenbegroting 2013*

De uitgavenbegroting voor het beleidsdomein Bestuurszaken betreft de apparaat- en beleidskredieten ressorterend onder het Departement Bestuurszaken, het begrotingsprogramma voor de gouverneurs, arrondissementscommissarissen en gewestelijke ontvangers, het Agentschap voor Binnenlands Bestuur, het Agentschap voor Overheidspersoneel, het Agentschap voor Facilitair Management en de entiteit E-Government en ICT-beheer. Er zijn ook de bijhorende DAB's Overheidspersoneel, Schoonmaak, Catering, Digitale Drukkerij en Informatie Vlaanderen.

De *minister* overloopt kort de belangrijkste kredietwijzigingen.

Wat het apparaat betreft, is er sprake van een verhoging van de loonkredieten met 225.000 euro. Door de overschrijding van de spilindex in januari 2012 zijn de lonen van de ambtenaren met ingang van maart 2012 gestegen. In 2012 werd deze stijging opgevangen met de middelen die daarvoor waren ingeschreven onder de indexprovisie. Vanaf de begrotingsopmaak 2013 wordt deze stijging nu recurrent toegevoegd aan de loonkredieten zodat het effect ervan op jaarbasis (dus voor 12 maanden) opgevangen kan worden.

In het kader van de eerste begrotingsaanpassing 2012 werd door de Vlaamse Regering beslist om een vermindering van het aantal Vlaamse ambtenaren (in koppen) met 6% (in plaats van initieel 5%) door te voeren tegen 2014. Dit moet tegen 2014 leiden tot een besparing van 60 miljoen euro (in plaats van initieel 50 miljoen euro). Op vraag van de Vlaamse Regering heeft het CAG deze doelstelling omgezet in een operationeel uitgewerkt besparingstraject waarbij in 2013 bijkomend 20 miljoen recurrent wordt bespaard. Dit resulteerde voor het beleidsdomein in een besparing op loonkredieten met 982.000 euro.

Op basis van artikel 52 van het ontwerp van programmadecreet 2013 is de financiering van Jobpunt Vlaanderen vanaf 2013 uitsluitend nog te regelen door middel van een facturiatiemodel, waarbij Jobpunt al zijn dienstverlening factureert aan zijn klanten-entiteiten, ongeacht of deze deel uitmaken van de rechtspersoon Vlaamse overheid of eigen rechtspersoonlijkheid hebben. Tot op heden werd er namelijk enkel gefactureerd aan entiteiten met eigen rechtspersoonlijkheid. Voor de financiering van de dienstverlening van Jobpunt aan het ministerie kreeg Jobpunt centraal ingeschreven middelen. Echter, omdat beide financieringstechnieken intern door elkaar liepen, wordt vanaf 2013 door Jobpunt nog slechts een financieringsmethode gehanteerd, wat de transparantie moet bevorderen. In uitvoering van deze beslissing worden de centraal bij het Departement Bestuurszaken ingeschreven middelen voor Jobpunt Vlaanderen, in totaal 1.285.000 euro, verdeeld over de apparaatkredieten van de diverse entiteiten van het ministerie, onder meer dus ook de apparaatkredieten van de andere entiteiten van het beleidsdomein.

Bij AFM volgt de belangrijkste kredietwijziging uit de recurrente interne verdeling van 3.742.000 euro middelen van de provisie VAC Brugge en het op nul zetten van deze provisie. Nu het VAC Brugge volledig operationeel is, kunnen de provisionele middelen ter dekking van de budgettaire meerkost definitief toegevoegd worden aan de generieke kredieten voor huur, energie, catering, schoonmaak, gebouwgebonden dienstverlening, onderhoud en investeringen.

1.2. Beleidsbrief Bestuurszaken 2012-2013

1.2.1. Inleiding

Het is de ambitie een slagkrachtige overheid te worden die meer en beter doet met minder. De dalende trend inzake aantal ambtenaren wordt verder gezet. De Vlaamse Regering heeft beslist dat er tegen het einde van de regeerperiode 6% minder koppen moeten zijn; midden 2012 is dat al voor 67% gerealiseerd. Het is de verantwoordelijkheid van de leidend ambtenaren om de doelstelling te realiseren. Indien dat niet gebeurt, treedt de Vlaamse Regering zelf op.

Gelet op de diverse maatregelen zit de regering nu recurrent in 2013 op een besparing van 481 miljoen euro. Vanaf 2010 werd de nulindex toegepast op alles wat niet met loon te maken heeft. Bovendien werd 7,5% bespaard op het apparaat en 30% op communicatie en consultancy. Op het loon werd 4% bespaard met daarbovenop het traject van de 6% vermindering tegen 2014. Een en ander heeft geleid tot een recurrente besparing van 153 miljoen euro in 2010, van 265 miljoen in 2011, 336 miljoen in 2012 en in 2013 dus 481 miljoen. De minister wijst verder op parallelle besparingsprojecten bij onder meer De Lijn en de VRT.

De klemtoon wordt ook gelegd op een betere dienstverlening. Overheidsopdrachten worden verder geautomatiseerd. Er wordt verder gewerkt op het vlak van deugdelijk bestuur en integriteit, een kwalitatieve regelgeving en een optimale ICT-organisatie.

Steeds meer bedrijfsinformatie over de Vlaamse overheid wordt continu verzameld, ontsloten en geactualiseerd op de portaalsite www.bestuurszaken.be.

1.2.2. Daadkrachtig management door samenwerking en synergie

Wat het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid betreft, wordt er op kwartaalbasis afgestemd tussen de Vlaamse Regering en het CAG. In verschillende projecten speelt het Departement Bestuurszaken een belangrijke rol als trekker en/of projectleider.

De minister overloopt de dertien sleutelprojecten in het kader van het Meerjarenprogramma Slagkrachtige Overheid. Een ‘geïntegreerde benadering van ondernemers’ is het eerste sleutelproject. Er werd hierover op 23 maart 2012 een conceptnota goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Het is de bedoeling om een portaalsite op te zetten voor geïntegreerde informatieverstrekking over overheidsmaatregelen voor ondernemers. Verder wil men een ‘informatiepunt voor ondernemers’ voor het beantwoorden van vragen van ondernemers over overheidsmaatregelen. Het Agentschap Ondernemen treedt op als coördinator.

Een tweede sleutelproject heeft betrekking op ‘één lokale meerjarenplanning lokale besturen’. Het Planlastendecreet en elk van de sectorale decreten zijn goedgekeurd, evenals de uitvoeringsbesluiten. De omzendbrief is intussen naar de gemeenten verstuurd.

Het derde sleutelproject ‘interne staatshervorming’ zit grotendeels op schema. Sommige projecten zijn al voltooid terwijl de meeste andere volledig op schema zitten. Voor enkele

projecten is er een kleine afwijking en voor drie (op 103) een ernstige afwijking waardoor een bijsturing zich opdringt.

Het sleutelproject ‘rationalisatie managementondersteunende functies’ zit eveneens goed op schema. IAVA heeft een studie gemaakt over de managementondersteunende functies. De situatie bleek per entiteit sterk te verschillen. De bedoeling is om te komen tot een norm van 10% van het aantal managementondersteunende functies ten opzichte van het totaal aantal medewerkers. Bij een eerste meting in 2007 is men gestart op 13,36% mensen in managementondersteunende functies. In 2011 zat men al aan 10,96%. Als men ook rekening houdt met outsourcing in de managementondersteunende functies, kwam men in 2007 aan 15,20% en in 2011 aan 12%.

Voor het sleutelproject ‘ICT-rationalisatie’ verwijst de minister naar ‘Drupal as a service’. Momenteel zijn er binnen de Vlaamse overheid nog veel verschillende websites, gebouwd door verschillende leveranciers. In 2013 geldt Drupal als enig en open source systeem. Het bouwen van websites zal gebeuren vanuit een centraal contract, waardoor er efficiënter en zuiniger zal worden gewerkt. De goedkoopste website kost nu 518 euro per maand, in de toekomst zou dat gaan naar 371 euro per maand. Dit levert op jaarbasis een besparing op van 600.000 euro. Verder zal de inzetbaarheid van het glasvezelnetwerk gefaseerd uitgebreid worden, te beginnen met pilootprojecten bij VDAB en Kind en Gezin in het VAC van Leuven. Het decreet tot oprichting van de Vlaamse vereniging voor ICT-personeel werd gestemd in het Vlaams Parlement op 27 juni 2012. De operationalisering van de vzw is in voorbereiding, in samenwerking met Smals. Voorjaar 2013 zal de dienstverlening aan klanten kunnen starten.

Inzake het zesde sleutelproject ‘modern hr-beleid’ kondigt de minister een conceptnota aan.

Wat het ‘geïntegreerd intra- en interbestuurlijk gegevensbeheer’ (sleutelproject 7) betreft, verwijst de minister naar de goedkeuring van het decreet houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse Dienstenintegrator op 13 juli 2012. Het decreet trad al in werking op 1 augustus 2012.

Ter voorbereiding van een ‘automatische toekenning van sociale rechten’ (sleutelproject 8) wordt een studiedag georganiseerd voor de diverse entiteiten. Wat CORVE en ICT betreft, is men volledig klaar met de technische infrastructuur en programmatie. Men heeft lang moeten wachten op de federale overheid, van wie men afhankelijk is voor de toekenning van inkomensgerelateerde rechten. De toegang tot federale databanken zou begin 2013 helemaal afgerond moeten zijn. Het is nu aan de verschillende entiteiten om er voor te zorgen dat er in hun programma’s werk wordt gemaakt van automatische toekenning van sociale rechten. Er komen enkele pilootprojecten: ouderbijdrage kinderopvang, vrijstellingen inschrijvingsgeld in het volwassenenonderwijs en de MOBIB-kaart bij De Lijn.

Inzake ‘versnelling procedures investeringsdossiers’ (sleutelproject 9) vermeldt de minister de maatregel dat nog enkel de leidend ambtenaar beroep kan aantekenen en niet langer de gedecentraliseerde ambtenaren. Dat heeft geleid tot een spectaculaire daling met 90% van het aantal beroepen tegen vergunningen inzake ruimtelijke ordening. Inzake vergunningenbeleid wordt een vernieuwde procesaanpak uitgewerkt en decretaal verankerd. Bedoeling is om bij het verlenen van vergunningen van elf naar drie stappen te gaan. Tegen eind 2012 moet een voorontwerp van decreet klaar zijn. Nu al worden projectvergaderingen onder leiding van de gouverneur georganiseerd met alle betrokken adviesinstanties. Bij privé-investeringen nemen de gouverneurs de coördinatie op zich van de diverse buitendiensten zodat er snellere en meer coherente adviezen tot stand kunnen komen. Het bindend advies zal worden afgeschaft. Er wordt door de ministers Muylers en Schauvliege ook werk gemaakt van de omgevingsvergunning.

Het tiende sleutelproject heeft betrekking op ‘duurzaam optreden Vlaamse overheid’. De minister kondigt een herwerkte omzendbrief ‘dienstvoertuigen’ aan. Daarbij zal de lat inzake ecoscores hoger worden gelegd. Het gebruik van ecologisch gunstige aandrijvingsystemen (aardgas, hybride en elektrische dienstwagens) wordt aangemoedigd.

De ‘actieplannen administratieve vereenvoudiging en kwaliteitsvolle regelgeving’ (sleutelproject 11) werden in werking gesteld nog voor de Europese Unie gekomen is met de doelstelling om de administratieve lasten met 25% te verminderen. In Vlaanderen wordt gewerkt met nulmeting en met meting van lasten in minder en meer. Het resultaat wordt bijgehouden op een scorebord. Sinds het aantreden van deze regering is er nog eens 38,8 miljoen euro aan administratieve lasten verdwenen. De invoering van de digitale bouwvergunning zal nog eens een enorme lastenvermindering met zich meebrengen, zowel voor steden en gemeenten als voor de privésector.

In sleutelproject 12 ‘optimalisatie financieel instrumentarium’ is het de bedoeling te komen tot het opstellen van een meer prestatiegerichte begroting door koppeling van financiële en niet-financiële informatie.

Inzake ‘barometer slagkrachtige overheid’ (sleutelproject 13) is 85% van de gebruikte indicatoren meetbaar, wat een goede opvolging van de resultaten mogelijk maakt.

Er worden volop voorbereidingen getroffen met het oog op de oprichting van het Vlaams Bestuursrechtcollege. Het oprichtingsdecreet dat de decretale basis moet leveren voor de verdere organisatorische samenvoeging van een aantal administratieve rechtcolleges, is in voorbereiding. Het ontwerp zal in 2013 aan het parlement worden voorgelegd.

Het bedrijfscontinuïteitsmanagement wordt verder uitgebouwd en de conceptnota ‘deugdelijk bestuur’ zal worden omgezet in een decreet, uitvoeringsbesluit(en) en een code deugdelijk bestuur.

1.2.3. Een open en innovatieve overheid voor een betere dienstverlening

De minister ondersteunt de entiteiten van de Vlaamse overheid bij het actief raadplegen van hun belanghebbenden en bij het opzetten van participatieve projecten. Binnen het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen zijn voor het project Slagkrachtige Overheid drie onderzoeksclusters opgezet: structuur, processen en cultuur. Eind 2012 is er het innovatieertraject ‘Spring uit de band’.

De minister merkt op dat Vlaanderen al geruime tijd een integriteitswerking heeft. De Vlaamse overheid heeft een voltijdse integriteitscoördinator voor 28.000 personeelsleden. In elk van de entiteiten is er eveneens een integriteitsambtenaar. Bovendien zijn er een aantal entiteiten bij de Vlaamse overheid die deeltijds bezig zijn met integriteit, bijvoorbeeld bij IAVA, AgO en het Departement Bestuurszaken. Tot slot is er ook nog de Vlaamse ombudsman.

Er bestaat reeds lange tijd een deontologische code. Die verhindert uiteraard niet dat er zich soms integriteitsproblemen voordoen. Er worden zoveel mogelijk maatregelen getroffen met het oog op een preventief beleid en om indien nodig op te treden. Vlaanderen beschikt ook over een zeer goede klokkenluidersregeling.

1.2.4. Naar een vernieuw(en)d P&O-beleid

Het sleutelproject ‘modern hr-beleid’ omvat vijf strategische doelstellingen op het vlak van personeelsbewegingen, inzetbaarheid, beloningsbeleid, arbeidsorganisatie en leiderschap. Er werden zeven kernprojecten uitgewerkt die op hun beurt 24 deelprojecten omvatten. Twee projecten zijn overkoepelend: ondersteunend wetenschappelijk onderzoek

(onderzoekstrajecten binnen SBOV) en project gemeenschappen (online netwerk mogelijkheden voor medewerkers).

Er wordt verder werk gemaakt van de personeelsmobiliteit naar andere bestuursniveaus (lokale besturen, federale overheid) en dit in beide richtingen. Ook binnen de Vlaamse overheid worden personeelsbewegingen mogelijk gemaakt, ook voor het personeel buiten het VPS. Er werd vastgesteld dat het personeelsbestand eigenlijk weinig mobiliteit vertoont, zodat het hr-beleid dit zou moeten stimuleren. Het is goed voor zowel de betrokken medewerker als voor de organisatie dat men regelmatig een nieuwe uitdaging aangaat.

Er wordt een kader uitgetekend voor een loopbaan- en beloningsbeleid. Men moet inzake beloning meer functiegerelateerd werken in plaats van met vaste stramien, vaste verhogingen. Men moet de mensen kunnen belonen op basis van wat ze effectief doen en presteren, eerder dan op basis van het diploma of wat ze in theorie doen.

De minister wil de gevalideerde visie op Leiderschap 2020 verankeren in de dagelijkse werking. Het vernieuwde hr-beleid zal ook nieuwe dimensies kunnen toevoegen aan het leiderschap.

Er zal een bedrijfsfilm gemaakt worden over het werkgeversimago. Die film zal de dienstverlening en de cultuurwaarden van de Vlaamse overheid op creatieve wijze in de kijker zetten.

Belangrijk bij het uitwerken van een aangepast personeelsbeleid is een geïntegreerd en duurzaam gelijkheids- en diversiteitsbeleid. Een aantal leidend ambtenaren heeft gesteld dat de streefcijfers in dit verband moeilijk te halen zijn, zeker in een periode dat de Vlaamse overheid het met minder medewerkers moet doen. De minister heeft het CAG laten weten dat dit geen valabel argument is en dat de streefcijfers toch moeten gehaald worden. Van iedere leidend ambtenaar wordt verwacht dat er op dat vlak de nodige acties worden ondernomen.

1.2.5. Met ICT en e-government naar geïntegreerde oplossingen

De minister vindt ICT en e-government erg belangrijk voor een slagkrachtige overheid, een betere stroomlijning van processen en gegevensuitwisseling. Het parlement keurde vlak voor het zomerreces een decreet houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse Dienstenintegrator goed. De eenmalige inzameling en een gecoördineerde ontsluiting van de gegevens staan centraal bij de werking van de VDI. Dit is bijzonder belangrijk voor het intrabestuurlijk gegevensverkeer.

Er komt een Vlaamse ICT-vereniging die strategische ICT-profielen ter beschikking stelt aan de entiteiten, het Vlaams Parlement en de lokale besturen die lid worden van de vereniging. Bepaalde ICT-profielen – analisten, projectleiders en architecten – zijn zeer moeilijk te werven voor een overheid. Om hieraan tegemoet te komen werd de ICT-vereniging opgericht.

Een ‘business ICT alignment’ opleiding wordt opgenomen in het vast opleidingsaanbod. Inzake gemeenschappelijke dienstverlening ligt de focus op integratie, innovatie en schaalvoordelen. De formele gunningsprocedure voor het gemeenschappelijk ICT-dienstverleningsaanbod wordt opgestart. Waar dit verstandig is, wordt ingezet op open source en cloud. De projecten voor de migratie van het datacenter worden verder gezet en het draadloos netwerk wordt verder uitgebouwd.

Men werkt aan een methodiek om ICT-projecten te scannen op hun conformiteit met de architectuurprincipes en referentiemodellen. Het beheer en gebruik van de databank

Vlaamse Overheidsprocessen wordt geoptimaliseerd. Inzake open data onderzoekt men of een regelgevend initiatief nodig is in het kader van het hergebruik van overheidsinformatie. De datasets die voor open data in aanmerking komen, worden geïnventariseerd. Er wordt een centraal repertorium bedrijfsinformatie Vlaamse overheid uitgebouwd.

De ICT-dienstverlening wordt ontsloten naar de lokale besturen. Het aantal toepassingen dat door middel van het gebruikersbeheer wordt ontsloten naar de lokale besturen, wordt verhoogd. Zo zullen bijvoorbeeld de KBI, Digitaal Toezicht en de Digitale Bouwaanvraag middels het Vlaams gebruikers- en toegangsbeheer op een veilige en efficiënte manier naar de lokale besturen worden opengesteld.

Inzake elektronisch bestuurlijk gegevensverkeer zal men de lokale besturen verplichten om gradueel in te stappen. Hiervoor zal het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer worden gewijzigd. De provincies zijn al zo goed als klaar om deze stap te zetten. Hetzelfde geldt voor de grote steden en gemeenten.

De ‘Interbestuurlijke Producten- en Dienstencatalogus’ zal in het voorjaar 2013 kunnen worden gelanceerd. De gemeente- en provinciebesturen leggen de laatste hand aan hun producten.

De minister vestigt de aandacht op een aantal bijzondere e-government projecten: Digitale Bouwaanvraag, Automatische rechten, Open data (OSLO-project), Citadel on the Move, Kruispuntbank Inburgering, Leer- en ErvaringsbewijzenDatabank (LED), Vlaams Fiscaal Platform, Discimus (Onderwijs), Enig Loket voor Bedrijven.

1.2.6. Instrumentarium voor administratieve vereenvoudiging, kwaliteitsvolle regelgeving en proces- en informatiebeheer

De minister verwijst naar de reductiedoelstellingen en de actieplannen van de dertien beleidsdomeinen. De resultaten worden bijgehouden op een scorebord. In 2005 werd het systeem van de verplichte compensatie ingevoerd. Iedere minister die regelgeving lanceert die nieuwe administratieve lasten genereert, moet compensatie vinden binnen zijn of haar beleidsdomein. De digitale bouwaanvraag zal een lastendaling van meer dan 30% op jaarbasis tot gevolg hebben voor de lokale besturen en voor de architecten zelfs een daling van ongeveer 80%.

E-procurement is een ander voorbeeld van lastenverlaging. De overschakeling van de papieren op de elektronische procedure realiseert een daling in beheerskosten van 268,50 euro per overheidsopdracht. Ook het Planlastendecreet genereert een enorme daling van de administratieve lasten.

Midden 2012 stonden er 1378 formulieren op de website waarvan 1047 (79%) een kwaliteitslabel ‘eenvoudig formulier’ hebben (74,5% in 2011).

Inzake kwaliteitsvolle regelgeving verwijst de minister naar de hervorming van de RIA en de regelgevingsagenda. Er werden in 2012 al twee actualisaties van de regelgevingsagenda uitgevoerd. De regelgevingsagenda die bij de beleidsbrief is gevoegd, is de derde actualisatie. De cellen wetskwaliteit leveren goed werk bij de ondersteuning van de legistische kwaliteit van regelgevende teksten.

Met het oog op een betere rapportering van de omzetting van Europese richtlijnen in de regelgevingsagenda wordt er gewerkt met EU-impactfiches. Op 1 juli 2012 waren er in Vlaanderen 26 inbreukdossiers, waarvan dertien wegens laattijdige omzetting van richtlijnen, negen wegens niet correcte omzetting van richtlijnen en vier wegens niet correcte toepassing van andere bronnen van Europees recht. Bij vier inbreukdossiers werd een dag-

vaarding uitgesproken, maar bij geen enkel van de 26 inbreukdossiers kwam het tot een veroordelingsarrest.

De minister heeft de herziening van de Europese regels met betrekking tot overheidsopdrachten gebruikt als een eerste pilootproject voor een systeem van EU-impactfiches. Deze impactfiche werd met de diverse betrokken beleidsdomeinen besproken met het oog op een onderbouwde standpuntbepaling op Europees niveau. De herziening van de Europese privacyregels zal als tweede pilootproject worden gebruikt. Samen met de minister-president zal de minister verder investeren in een proactieve opvolging van Europese regelgeving door de leereffecten van deze pilootprojecten te delen binnen de Vlaamse overheid.

Om meer transparantie in de werking van de overheid te creëren, zijn er gegevens nodig over de organisaties van de Vlaamse overheid, haar informatie en processen. Daarom wordt de databank van informatie en processen vervolledigd.

Inzake archiefbeheer dient men rekening te houden met het arrest van het Grondwettelijk Hof dat de bevoegdheid over het openbare archiefwezen ingrijpend verdeelt. De inwerkingtreding van het uitvoeringsbesluit van het Archiefdecreet is door het arrest verschoven naar 2013. De minister stelt nog dat het archiefdepot in Vilvoorde een succes is, in die mate zelfs dat er al aan uitbreiding wordt gedacht. Op basis van de voorbije instroom van archief en de uitbreiding van de doelgroep kan de volledige capaciteit van het depot binnen vijf tot acht jaar volledig benut zijn.

1.2.7. Clustering van expertise over goed opdrachtgeverschap

De administratie verzorgt informatiesessies betreffende de nieuwe regelgeving overheidsopdrachten en stelt digitaal informatie ter beschikking. In het kader van het Vlaams Samenwerkingsforum Overheidsopdrachten werkt men mee aan de ontwikkeling van modelbepalingen en modelbestekken. Inzake duurzaamheid bestaat een online kennis-knooppunt.

E-tendering wordt bij de administraties geïmplementeerd voor alle aanbestedingsprocedures. Het bedrijfsleven speelt hier massaal op in: in juli 2012 was 80% van de ontvangen offertes elektronisch ingediend.

In 2013 wordt werk gemaakt van pilootprojecten e-auction (elektronische veiling). E-auction is een elektronisch platform waarbij in alle transparantie alle biedingen van alle aanbieders ontstaan en waarop de aanbieders vervolgens kunnen opbieden, op het vlak van de prijs maar ook op het vlak van voorwaarden. Op het einde van de rit kan de overheid dan de beste keuze maken.

1.2.8. Vastgoed- en patrimoniumbeleid

Het vastgoedbeleid wordt verder uitgewerkt met een vastgoeddatabank. Kwaliteitsstandaarden zullen worden vastgelegd voor gebouwen die de voorbeeldfunctie versterken. Men tracht de werking van de interne vastgoedmarkt te optimaliseren door in- en uitstroom en interne mutatie van vastgoed formeel te verankeren.

Het Team Vlaams Bouwmeester zal in 2013 de open oproep en de deskundigenpools evalueren met het oog op het aanscherpen van deze instrumenten. Binnen de samenwerking met de zorgsector worden in 2013 vijf pilootprojecten geselecteerd. Er is tevens een onderzoeksproject 'Metropolitaan Kunstlandschap 2100'. Er worden concrete initiatieven opgezet met betrekking tot de grensposten op het ogenblik dat die overgedragen worden door de federale overheid.

1.2.9. *Facilitaire ondersteuning*

Duurzaamheid inzake facilitair management is erg belangrijk. Men streeft in dit kader naar kennisopbouw en realisaties (onder andere raamcontract voor elektrische voertuigen). Met de nieuwe omzendbrief zullen de ecoscores voor het wagenpark aangescherpt worden.

In 2012 werd het VAC Brugge in gebruik genomen. De ingebruikname van het VAC Gent is medio 2014 voorzien.

1.2.10. *Overheidsbreed dienstenplatform gebouwd op sterke entiteiten*

De website www.bestuurszaken.be verleent meer en meer een geïntegreerd dienstenaanbod vanuit een klantenperspectief.

De minister verwijst naar de implementatie van de Vlaamse Dienstenintegrator en van de DAB Informatie Vlaanderen en naar de oprichting van de vzw Vlaamse vereniging voor ICT-personeel.

Voor het Agentschap Facilitair Management worden de kerntaken geheroriënteerd en versterkt. Belangrijk in dat verband is het accountmanagement.

1.2.11. *Sterke partnerschappen voor maximale meerwaarde eindgebruiker*

De minister hecht veel belang aan de partnerschappen tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen. Tal van raamcontracten, zoals voor telecommunicatie, zijn ondertussen opengesteld voor lokale besturen. Dankzij de grote schaal is het mogelijk gunstige voorwaarden te verkrijgen.

2. **Bespreking**

2.1. *Vragen en opmerkingen van de commissieleden*

2.1.1. *Tussenkomst van de heer Marnic De Meulemeester*

De heer *Marnic De Meulemeester* informeert naar de besparingen van 60 miljoen euro die de administratie moet realiseren in de periode 2009-2014. Bij de begrotingscontrole 2012 ging het om een besparing van 20 miljoen euro. Impliceert dit dat de administratie nu nog 40 miljoen euro moet besparen? Voorts vraagt hij hoeveel personeel er afgevloeid is in 2012. Welke maatregelen zal de minister nemen om de beoogde vermindering met 6% volledig te halen?

In 2013 moet er 1% extra op de loonmassa bespaard worden. Hoe verlopen de onderhandelingen daarover? Kiest de minister voor minder loon of minder ambtenaren? Wat is de verhouding van de besparing met het sectoraal akkoord 2013-2014, waarvoor 5,8 miljoen euro beschikbaar zou zijn? Ondanks de besparingen op personeel en middelen, wil de Vlaamse overheid almaar nieuwe diensten oprichten, zoals het Agentschap Vlaamse Sociale Bescherming dat in theorie met dezelfde mensen moet werken als het IVA Zorgfonds. Dergelijke bevoegdheidsuitbreiding kan niet anders dan met extra mensen.

In het kader van de staatshervorming bereidt de minister de overdracht van bevoegdheden en personeel in 2014 administratief voor. Gelden daarvoor ook de uitgangspunten van soberheid en besparing? Zal Vlaanderen bepaalde overgehevelde bevoegdheden toevertrouwen aan de lokale overheid? Hoe zal de minister deze commissie en het Vlaams Parlement betrekken bij de besluitvorming daarover?

De ambtenaren stellen zelf besparingen voor, in samenwerking met de syndicale organisaties. Men stelt bijvoorbeeld voor de ICT-kosten te drukken door die opnieuw in eigen beheer te nemen. Mevrouw Reniers van het ACOD zou, met technische ingrepen, zowat 82 miljoen euro kunnen besparen. Het Rekenhof heeft daar wel serieuze vraagtekens bij en voor minister Muylers gaat het om recurrente uitgaven. Hoe denkt de minister over de besparingsvoorstellen van de ambtenaren en de syndicale organisaties?

De Vlaamse ICT-vereniging zal volgend jaar operationeel zijn. De vereniging maakt het de lokale besturen en het Vlaams Parlement mogelijk door samenwerking te besparen. Klopt het gerucht dat eraan gedacht wordt om met het oog op schaalvoordelen samen te werken met de federale overheid? Hoe ziet de minister die samenwerking desgevallend?

Een studie zou aantonen dat de personeelsmobiliteit bij de Vlaamse overheid beperkt is. Hoe staat het met de mobiliteit binnen de Vlaamse administratie en naar en van de IVA's en EVA's? De minister wil de mobiliteit naar andere sectoren bevorderen. Welke bedoelt hij precies? Wordt er ook gedacht aan personeelsmobiliteit naar de federale overheid?

De heer De Meulemeester is verheugd dat sinds 1 oktober kandidaten die geen diploma hebben, kunnen aangeworven worden als zij over de juiste competenties beschikken. Hij vraagt om in de volgende beleidsbrief te melden hoe dat verloopt.

De spreker vraagt naar de gemiddelde pensioenleeftijd van Vlaamse personeelsleden in 2012. Wat is er gekomen van de vorig jaar aangekondigde visie op de ambtenaar van morgen en de evaluatie van de retentiemaatregelen? Tijdens deze regeerperiode zou de gemiddelde rustpensioenleeftijd van de ambtenaren opgeschoven zijn van 60,8 jaar tot 61,6 jaar in 2011. In drie beleidsdomeinen is de gemiddelde pensioenleeftijd zelfs hoger dan 63 jaar. Welke beleidsdomeinen zijn dat? Waarom blijven de mensen daar langer aan het werk?

In 2008 bedroeg het percentage vrouwen in het topmanagement 21%. Dit jaar gaat het om 24%, terwijl het streefcijfer 33% in 2015 is. Het percentage vrouwen in het topmanagement stijgt niet ten opzichte van vorig jaar, het percentage vrouwelijke afdelingshoofden daalt zelfs. De spreker twijfelt of de doelen haalbaar zijn. Hoewel het streefdoel voor medewerkers met een handicap of chronische ziekte verlaagd werd van 4,5 naar 3%, haalt de Vlaamse overheid slechts 1,2%. Gaat de minister na wat er gebeurt met medewerkers die tijdens hun loopbaan ziek worden? Vaak worden ze gepensioneerd wegens lichamelijke ongeschiktheid en worden er weinig inspanningen gedaan om hen te handhaven of te heroriënteren naar een passende baan. Wat de mensen met een handicap betreft, moet de Vlaamse overheid beter scoren. Anders kan ze geen inspanningen eisen van ondernemers. Ook voor werknemers met een migratieachtergrond is het doel nog veraf: zij vormen 2,8% van het personeelsbestand terwijl het streefdoel 4% is.

In tegenstelling tot wat verwacht werd, maken lokale en provinciale overheden tot nog toe geen deel uit van het systeem van het e-governmentdecreet. Bij de vorige begrotingsbesprekingen kondigde de minister aan bij VVSG te peilen naar de redenen. Wat zijn daar de resultaten van? De minister wil de besturen nu stapsgewijs verplichten eerst een authentieke bron te raadplegen, vooraleer een andere op te vragen. Ze moeten ook de federale databanken kunnen raadplegen. Als gegevens automatisch doorgespeeld worden, zou er veel tijd bespaard worden. De minister zegt dat de onderhandelingen vlot verlopen en dat er al veel maatregelen getroffen zijn. Kan de minister daar meer uitleg over verschaffen?

De spreker verwijst tot slot naar de bedenkingen van de Inspectie van Financiën bij de omschakeling van Jobpunt Vlaanderen van een financieringsmodel met een jaarlijkse subsidie naar een facturatiemodel. VLABEST vindt dat de Vlaamse Regering geen antwoord

geeft op de zwaarwegende vragen van de inspectie bij de transparantie, de bestuurlijke efficiëntie en de budgettaire neutraliteit van die operatie. Zal de regering ingaan op de vraag van de Inspectie van Financiën om meeruitgaven te monitoren? Waarom wordt gedacht aan andere types van overeenkomsten dan samenwerkingsovereenkomsten en over welke overeenkomsten gaat het dan?

2.1.2. *Tussenkoms van de heer Willy Segers*

De heer *Willy Segers* stelt vast dat de minister en de regering verder gaan op het pad naar een slagkrachtige overheid die meer met minder doet. Ook de overheid moet besparen, N-VA is het dus eens met de besparingen op enkele personeelskredieten en vindt het goed dat de besparingsinspanningen op schema zitten.

Wat de sleutelprojecten betreft, zullen de lokale besturen baat hebben bij de geschetste planlastenvermindering. Zij zullen meer tijd kunnen besteden aan besturen, wat tot een hogere efficiëntie moet leiden. Efficiëntiewinsten zijn ook het doel van de interne staats-hervorming, met kortere en snellere besluitvormingsprocessen en duidelijkere taken voor alle niveaus.

Ook op het vlak van ICT-processen komt de beleidsbrief tegemoet aan de behoeften met onder meer minder hosters, optimale glasvezelnetwerken en meer mogelijkheden voor website ontwikkeling. N-VA ziet echter nog heel wat mogelijkheden voor meer efficiëntie en dus besparingen op ICT-vlak. Het is goed dat de minister nu keuzes maakt en daarbij de ICT-dienstverlening voor de lokale besturen voor ogen houdt.

Tot slot is ook N-VA benieuwd hoe de minister de overdracht van bevoegdheden in het kader van de staats-hervorming zal aanpakken.

2.1.3. *Tussenkoms van mevrouw Linda Vissers*

Mevrouw *Linda Vissers* vindt het positief dat de minister de voornemens uit de vorige beleidsbrief al uitgevoerd heeft of daar althans mee bezig is. Wat beloofd werd, wordt ook uitgevoerd en dat mag benadrukt worden.

Ook mevrouw *Vissers* informeert hoe de minister de extra besparing op de loonmassa denkt te bereiken. Voorts wil ze weten of de principes van deugdelijk bestuur te verzoenen zijn met een afslanking van de effectieven.

De minister heeft het uitvoerig gehad over het virtuele bureau Integriteit. Met de inning van de onroerende voorheffing en de autobelasting wordt veel geld beheerd. In het federaal parlement bestaat er een dienst Interne Audit. Zal de minister naar analogie met het federale niveau, een dienst Interne Audit oprichten?

Wat bedoelt de minister precies met personeelsmobiliteit: is dat veranderen van soort betrekking of veranderen van dienst of overheid? Ze wil ook weten hoe de minister de verhoogde inzetbaarheid van ambtenaren zal uitvoeren. Hoe leidt een valorisatie van elders verworven competenties tot een verbreding en verdieping van de opdrachten waarvoor zij zich in uiteenlopende functies gesteld zien?

Het lid hoopt dat de minister, ondanks de daling van het aantal vrouwen in middenkaderfuncties, het streefcijfer van 33% zal halen. De medewerkers met een handicap bleven op hetzelfde niveau. Ze is dan ook blij dat de minister zegt er alles aan te willen doen om het streefcijfer toch te halen.

Reeds 74,5% van de formulieren is blijkbaar vereenvoudigd, maar het formulier over de verkiezingsuitgaven is daar duidelijk nog niet bij. Een partij moet voor elke kandidaat op

de lijst 12 bladzijden invullen en per lijst nog eens 13 extra bladzijden. Terwijl vaak minder dan de helft van de kandidaten uitgaven doet. De rechter moet elk formulier tekenen voor ontvangst, een tijdrovende klus. Niet elke rechter heeft daar tijd voor, dus in sommige gevallen moeten de indieners de namen van de kandidaten nog eens overschrijven. Mevrouw Vissers vraagt de minister dan ook om deze procedure tegen de volgende verkiezingen te vereenvoudigen.

Tot slot wil het lid weten of het installeren van een proceshuis gekoppeld aan een interbestuurlijke producten- en dienstencatalogus ook betekent dat er eindelijk kritisch wordt gekeken naar de processen zelf als voorname sleutel tot een efficiëntere overheid.

2.1.4. *Tussenkoms van de heer Ward Kennes*

Voor de heer *Ward Kennes* besteedt de beleidsbrief terecht veel aandacht aan ICT. Digitalisering vergt meer dan een eenmalige investering, jaarlijks zijn er immers nieuwe programma's, nieuwe mogelijkheden, nieuwe beveiligingen. Dit vergt dan logischerwijze veel nieuw beleid. Heeft de Vlaamse overheid, net als de federale, vaak last van digitale inbraakpogingen? Volstaan de commerciële beschermingsprogramma's, of is er behoefte aan eigen defensieve systemen voor het ICT-gebeuren?

De heer Kennes vraagt ook hoe de zoektocht naar besparingen verloopt. Hij acht het normaal dat het parlement op de hoogte gesteld wordt van de onderhandelingsresultaten tussen regering en vakbonden. Dat de ambtenaren en hun organisaties de kans krijgen besparingsvoorstellen te doen, ziet de heer Kennes als vernieuwend.

Er komen in het kader van de staatshervorming nieuwe bevoegdheidspakketten af op Vlaanderen. Dit vergt veel voorbereiding vanwege het ontvangend beleidsniveau.

De minister hecht terecht veel belang aan de meetbaarheid van de efficiëntiewinsten. Het CAG werkt aan een meetinstrument. Kan dat ook ter beschikking gesteld worden van de andere beleidsniveaus, die streven naar meer efficiëntie? Ondanks heel wat managementondersteuning, kan de Vlaamse overheid op dat vlak nog heel wat verbeteren. Hoe komt dat eigenlijk? Bij de operatie Beter Bestuurlijk Beleid heeft elk beleidsdomein een managementondersteunende dienst opgericht. Ondertussen zijn sommige diensten gefuseerd. Is er nog meer samenwerking mogelijk? Hoe kan dit evolueren? Hoe kijkt men terug op die operatie? Welke lessen zijn er te trekken?

De minister erkent dat de personeelsmobiliteit vooralsnog beperkt is. Er zijn nochtans mogelijkheden, zowel binnen de Vlaamse overheid als in andere richtingen. Door de afschaffing van de Senaat of de bevoegdheidsoverheveling worden ambtenaren wel gedwongen elders te gaan werken. Het lid geeft de minister gelijk als die wijst op de noodzakelijke mentaliteitswijziging zodat het personeel ervan overtuigd geraakt dat veranderen van baan ook positief kan zijn.

De heer Kennes vindt het verbod op betaling via een managementvennootschap, een onderdeel van de conceptnota Deugdelijk Bestuur, niet terug in de beleidsbrief. Nochtans heeft de federale Kamercommissie daar al een wetsontwerp over goedgekeurd. Een opvallend onderdeel in de conceptnota is de minister-presidentnorm met het oog op een billijke verhouding tussen de personeelsslonden en de toplonden. De spreker heeft wel wat problemen met het begrip 'onafhankelijk bestuurder' in een overheidsinstelling. Hiervoor wordt gepleit naar analogie van de toestand in privébedrijven. In de overheidssector is 'onafhankelijk bestuurder' evenwel een complex begrip.

Het diversiteitsbeleid stagneert, maar de minister vindt de besparing geen excuus om zich daarbij neer te leggen. Desondanks heeft het lid wel begrip voor de bedenking dat het

moeilijker is diversiteitsdoelstellingen te halen als de organisatie inkrimpt. Het lid heeft ook de indruk dat de functiematrix wat aansleept.

De heer Kennes informeert hoe ver het staat met de samenwerkingsovereenkomst met de federale overheid over het Archiefdecreet, die door het Grondwettelijk Hof opgelegd was.

De VAC's lijken het lid succesvol, maar blijkt dat ook uit interne reacties van de diensten? Is er tevredenheid over het concept, over de locaties dichtbij de stations, de gedeelde diensten, de uitwisseling van logistieke ondersteuning, de herkenbaarheid?

De passage over overheidspatrimonium en culturele identiteit heeft een veelbelovende titel in de beleidsbrief, maar dekt uiteindelijk slechts een beperkte lading van zeven weinig onthullende lijntjes. Het lid blijft hier op zijn honger zitten.

Het atelier van de Vlaams Bouwmeester is heel zichtbaar en toegankelijk, vlakbij het Centraal Station in Brussel. Het lid is opgetogen over de manier waarop de bouwmeester onder andere gemeentelijke administraties bijstaat in hun streven naar architecturaal kwaliteitsvolle bouwwerken.

De minister hecht veel aandacht aan de banden met de lokale besturen, wat een goede zaak is en waarvoor ruime steun bestaat in het parlement.

De spreker drukt zijn tevredenheid uit dat de minister een motie van dit parlement over het diversiteitsbeleid van Jobpunt uitvoert.

Tot slot vindt de heer Kennes dat het Vlaams Bestuursrechtcollege lang uitblijft.

2.1.5. Tussenkomen van de heer Jurgen Vanlerberghe

De heer *Jurgen Vanlerberghe* drukt namens sp.a zijn steun uit voor een slagkrachtige overheid die meer kan doen met minder. De minister kondigt onder meer initiatieven aan om het potentieel van de managementondersteunende functies beter te benutten. Het benieuwt het lid welke initiatieven de minister precies bedoelt. Dat een domein voor maximum 10% uit managementondersteunende diensten mag bestaan, mag niet los gezien worden van de algemene besparingen op de personeelsgerelateerde kredieten (6% en 60 miljoen euro). Cijfers op de website van het Departement Bestuurszaken doen het lid eraan twijfelen of de doelstelling wel gehaald zal worden. De nulmeting van 2007 heeft het over 15,2% managementondersteunende functies, outsourcing inbegrepen. In 2011 is dat 12%. Dat betekent een gemiddelde jaarlijkse daling van 0,75%. In 2010-2011 is er slechts een daling van 0,47%. Dat doet de spreker veronderstellen dat bij aanvang van de rationalisatieoefening de besparingen gemakkelijker verliepen. Is er sprake van een zekere terugval? Wegen de laatste loodjes het zwaarst? Mocht uit de cijfers van 2012 blijken dat de doelstelling onder druk komt te staan, plant de minister dan bijkomende initiatieven? De heer Vanlerberghe heeft zich laten vertellen dat de definities waarop de metingen gebaseerd zijn, rekbaar zijn. Blijkbaar worden personen die slechts een deel van hun tijd aan managementondersteuning wijden, niet meegeteld. Als een organisatie die taken verdeelt over meerdere personen, al dan niet op papier, kan ze de cijfers manipuleren. Het lid vraagt of er sluitende controles zijn en of er een overzicht bestaat van welk personeelslid voor welk percentage voor welk proces wordt ingezet.

Voorts vraagt het lid naar de resultaten van de besparing met betrekking tot de managementondersteunende functies. Besteden organisaties procentueel inderdaad meer tijd aan kerntaken en dus minder aan managementstaken dan voorheen? Of worden de managementondersteunende functies gewoon geschrapt? Leidt de combinatie van besparingen

en vermindering van managementondersteuning niet tot suboptimaal beheer van de middelen door het uitbesteden van functies die goedkoper door de overheid zelf uitgeoefend worden? Dat outsourcing toeneemt, ziet de spreker als een aanwijzing daarvoor. De kosten worden eigenlijk gewoon weggeschoven uit de personeelsgerelateerde kredieten. Hoe zal de minister de kostenefficiëntie van de outsourcing dan bewaken?

De spreker onderschrijft de uitgangspunten van het Vlaamse Bestuursrechtcollege. Onlangs maakt de Vlaamse Regering de weg vrij zodat hulprechters, afkomstig uit het Milieuhandavingscollege, bij de Vlaamse Raad voor Vergunningenbetwistingen kunnen bijspringen. Hij hoopt dat die ingreep zal volstaan om de zeer aanzienlijke maar moeilijk verdedigbare achterstand weg te werken. Al vreest de heer Vanlerberghe dat er hiervoor bijkomende initiatieven nodig zullen zijn. Sp.a dringt in elk geval aan op een grondige voorbereiding van de uitvoeringsbesluiten over de procedure en de rechtspositieregeling. De toepassing van een aantal juridische principes om sneller, efficiënter, meer oplossingsgericht recht te spreken, vereisen ongetwijfeld een aangepaste structuur van de kamers en een andere benadering van de dossierdoorloop. De spreker suggereert om ook goede Nederlandse voorbeelden te bestuderen. Efficiënte rechtsbedeling en maximale rechtsbescherming zijn hoe dan ook essentiële principes. Het zou een modern Vlaanderen onwaardig zijn als de omgevingsvergunning tot een nieuwe ophoping van onafgewerkte dossiers zou leiden.

Het strekt de minister tot eer dat hij de politiek-ambtelijke samenwerking stimuleert en verkokering wil tegengaan. Misschien had hij iets ambitieuzer mogen zijn, vooral voor wat betreft de relatie tussen de Vlaamse administraties en de lokale overheden. De interne staatshervorming geeft de gouverneur al een coördinerende rol tussen de buitendiensten. Doel is te komen tot een geïntegreerd Vlaams advies bij vergunningsprocedures, in de plaats van de talrijke sectorale, al te vaak contradictoire adviezen. Dat de beroepsprocedure nu op een hoger niveau verloopt, heeft geleid tot een enorme terugval in vergunningsprocedures. De spreker suggereert de minister de coördinatieopdracht van de gouverneur uit te breiden tot planningsprocessen. In processen van ruimtelijke planning spelen nu al te veel tegenstellingen tussen de administraties. Ook daar is de verkokering dus een reële bedreiging.

De minister verwacht van het beleidsdomein Bestuurszaken dat het de staatshervorming aangrijpt om de huidige structuur, processen en cultuur van de Vlaamse administratie tegen het licht houden. Dat goede uitgangspunt is in een hoofdstuk over veranderingsmanagement meer dan op zijn plaats. Op de uitvoering ervan gaat de minister echter niet nader in. VLABEST heeft een advies uitgebracht over een goede procesaanpak van de zesde staatshervorming. Het advies bevat heel wat facetten die in de beleidsbrief niet aan bod komen. De hamvraag is hoe de Vlaamse administratie georganiseerd moet worden om de zesde staatshervorming tot een succes te maken. VLABEST argumenteert dat de staatshervorming, gezien de omvang ervan, Vlaanderen kans biedt op een echte transformatie. De spreker vraagt dan ook dat er grondig over nagedacht wordt, onder meer over de kwestie welke bevoegdheid het best door welk bevoegdheidsniveau wordt opgenomen. Voorts moet worden nagegaan of de BBB-structuur bestand is tegen de staatshervorming. Blijft bijvoorbeeld de scheiding tussen beleidsvoorbereiding en beleidsuitvoering mogelijk? Wat met de centrale principes van subsidiariteit en autonomie? Ziet de minister de staatshervorming als een hefboom voor een echte transformatie en hoe denkt hij die te realiseren?

Inzake vastgoedbeleid vraagt het lid naar de tijdsplanning voor de overdracht van de grensposten. Zullen de zeven voorbeeldprojecten van de Vlaams Bouwmeester aanvaard worden of volgt er nog een andere selectie?

Het lid betreurt tot slot dat de regelgevingsagenda in deze beleidsbrief enkel met een hyperlink te raadplegen is, wat in een gedrukt document moeilijk werkt. Daarbij komt nog dat de hyperlink toegang geeft tot de startpagina van de regelgevingsagenda, waar nog enkele zoektermen moeten ingegeven worden vooraleer een exceldocument van 28 pagina's wordt geopend. Een en ander is niet echt gebruiksvriendelijk te noemen.

2.1.6. Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche

De heer *Marc Vanden Bussche* beseft dat meer en beter doen met minder de komende tijd ook de slagzin van veel gemeenten zal zijn. De minister maakt de leidend ambtenaren verantwoordelijk voor de vermindering met 6% van het personeel. Leidt dat tot gemor bij de ambtenaren? Of tot dreigementen dat ze de dienstverlening niet meer kunnen verzekeren? Hoe zal het resterende derde van het aantal afvloeiingen gehaald worden? Vreest de minister dat hij zelf zal moeten ingrijpen?

Het lid vraagt voorts of de gemeenten hun begroting al digitaal aan de Vlaamse overheid kunnen overmaken.

Het verbaast hem dat de minister de bindende adviezen zal afschaffen, al staat hij wel achter het idee. Geldt dat ook voor onroerend erfgoed?

Kan de gemeente al elektronisch aanbesteden? Zal de administratie ook voor de gemeenten modelbepalingen van duurzaamheidscriteria uitwerken en ondersteuning bieden voor ontwerpbestekken voor raamcontracten?

Dat het sectoraal akkoord 2013-2014 nog niet afgesloten is, bemoeilijkt de opmaak van de gemeentebegroting 2013. Geldt de federale loonstop ook voor het Vlaamse overheidsperoneel, waaronder het gemeentepersoneel?

2.1.7. Tussenkoms van mevrouw Karin Brouwers

Mevrouw *Karin Brouwers* informeert naar de bedoeling van de talentendatabank. Ze neemt aan dat alle werknemers bij de Vlaamse overheid talent hebben. Naar welke talenten is de minister op zoek? Wie gaat de databank beheren?

Voor mevrouw Brouwers is de regelgevingsagenda redelijk gebruiksvriendelijk maar niet erg bruikbaar voor het parlement. Bij heel wat initiatieven staat immers gewoon het woord 'lopende' zonder dat duidelijk is in welke fase men zich bevindt. Er is dus nog verbetering mogelijk. Bij goedgekeurde decreten staat niet vermeld wanneer er uitvoeringsbesluiten zullen zijn. Die informatie zou wel interessant zijn voor het parlement.

2.2. Antwoorden van minister Geert Bourgeois

Personeelsreductie

Minister *Geert Bourgeois* wijst erop dat de 60 miljoen euro een extra besparing is bovenop de 6% personeelsreductie. De ingreep in de managementondersteunende functies is daarentegen niet bedoeld om extra personeel te besparen. Het CAG heeft de opdracht 60 miljoen euro progressief te besparen: 20 miljoen euro in 2012, 40 miljoen euro in 2013 en 60 miljoen euro besparing in 2014. Met dien verstande dat het een brutobedrag is, de regering heeft een correctie toegestaan voor de endogene groei. Dat is nodig omdat Vlaanderen, ten gevolge van BBB, veel kleine entiteiten heeft. Het solidariteitsmechanisme moet de verschillen in personeelsopbouw, onder meer in leeftijd, tussen de administraties gedeeltelijk overbruggen. Sommige administraties, zoals Onroerend Erfgoed, hebben een jong personeelsbestand, wat het moeilijk maakt om het personeel te laten afnemen zonder afdankingen. Er is inderdaad gemor over de personeelsvermindering. Sommige vakbon-

den vinden dat de limiet bereikt is. Om die reden legt de minister de nadruk op de solidariteit. De regering maakt, samen met de administraties en de vakbonden, werk van een performante overheid, zonder afdankingen. In vergelijking met andere landen is dat een comfortabele situatie.

De minister stelt dat de 6% personeelsvermindering op 28.678 koppen slaat. Enkele entiteiten zijn van bij het begin vrijgesteld. In principe gaat het om het ESR-toepassingsgebied van de Vlaamse overheid maar uitgesloten zijn: het universitaire ziekenhuis Gent, OPZ Geel, OPZ Rekem. Ook op jeugdinstanties, waar federale normen voor omkadering gelden, wordt het niet toegepast. Het aantal buschauffeurs bij De Lijn daalt evenmin. Dat neemt niet weg dat De Lijn bespaart om de kostendekkingsgraad op te drijven van 15% naar 17,5%. Omdat de maatschappij niet op haar budgettair schema zat, heeft ze extra moeten besparen om een evenwicht te bereiken. Bijkomend personeel, afkomstig van bijvoorbeeld de federale overheid, wordt aan de oorspronkelijke aantallen (28.678) toegevoegd zodat de 6% gewoon op een groter aantal geldt.

Zelfs bij oprichting van nieuwe diensten blijft de 6% personeelsbesparing van toepassing. De minister weigert aanvragen tot personeelsuitbreidingen van andere ministers. Een overheid moet weliswaar flexibel inspelen op uitdagingen en is dus genoodzaakt nieuwe diensten op te richten. De ministers moeten dat echter compenseren binnen hun eigen beleidsdomein. Als dat niet lukt, onder meer omdat de entiteit te klein is, staat de minister soms wel een tijdelijke uitzondering toe. Maar uiteindelijk moet ook die gecompenseerd zijn tegen 2014.

Terloops meldt de minister dat de administratie Financiën en Begroting, een moderne geïnformateerde dienst, de 280 federale ambtenaren van de verkeersbelasting niet allemaal kan gebruiken. Een heel aantal zal worden herplaatst. Er wordt gewerkt aan een regeling waardoor het interessant wordt voor andere entiteiten om hen over te nemen. De ervaringen met een herplaatsing van 218 personeelsleden van het gemeenschapsonderwijs in de vorige regeerperiode, bewijzen hoe moeizaam dat verloopt, zeker voor personeelsleden van niveau C en D. Als bij de bevoegdheidsoverdracht nog meer mensen overkomen, belooft het dus opnieuw een moeilijke opdracht te worden voor elk van hen een geschikte plaats te vinden.

Besparingen op de loonmassa

De onderhandelingen over het percent dat bespaard moet worden op de loonmassa, lopen. Voorlopig kan de minister daar geen commentaar over kwijt. De vakbonden, die over het algemeen een constructieve houding aannemen, hebben voorstellen gedaan, waarvan sommige bruikbaar zijn. De besparingen zullen gelden voor de diensten van de Vlaamse overheid, De Lijn, de VRT en het onderwijs. Kortom, de minister kan vooralsnog geen vragen over de bijkomende besparing beantwoorden. De regeringsopties zijn vooraf bekendgemaakt, momenteel wordt erover onderhandeld. Springen de onderhandelingen af, dan zal de regering knopen doorhakken. Voor zover de minister kan beoordelen, zal de loonstop die de Federale Regering plant, geen invloed hebben op de onderhandelingen. De index blijft immers behouden en wordt zelfs wettelijk verankerd. Als de Federale Regering besloten had de indexsprong over te slaan, zou dat een besparing van bijna 2% hebben betekend voor de Vlaamse administratie.

De minister wijst er nog op dat het sectoraal akkoord voor de lokale sector tot eind 2013 geldt. Daarover wordt onderhandeld tussen de werkgevers VVP en VVSG en de vakbonden. Het sectoraal akkoord voor de Vlaamse overheid is niet van toepassing op de lokale besturen.

Vorbereiding van overdracht van bevoegdheden in het kader van de zesde staatshervorming

De minister las in *Le Soir* dat de bevoegdheidsoverdracht pas op 1 januari 2015 zal plaatsvinden en niet in 2014. Minister Reynders wil de overdracht pas als zijn partij deel uitmaakt van de regionale regeringen. Misschien zijn de leden van de federale meerderheid beter geïnformeerd, maar de minister weet enkel dat de federale overheid de bedoeling heeft om medio 2013 de bijzondere wetten goed te keuren. Momenteel heeft Vlaanderen, omdat het geen fiches krijgt van het federale niveau, geen overzicht van de bevoegdheden, middelen en mensen die overgedragen zullen worden. Hoe sneller dat gebeurt, hoe gemakkelijker het is om zich erop voor te bereiden. De minister heeft daar sterk op aangedrongen. Daarbij komt nog dat de minister wil onderhandelen over het type mensen dat overgeheveld wordt. Vlaanderen heeft een moderne administratie die vooral mensen van niveau B en A nodig heeft. Het gaat niet op dat het federale niveau vooral hoger geschoolden houdt en de C- en D-niveaus aan de regio's overdraagt. Er moet een evenwichtige overdracht komen van medewerkers. Anders zullen er zich gedurende jaren problemen van herplaatsing stellen.

De minister vindt het evident dat Vlaanderen de staatshervorming moet voorbereiden maar het feit dat de fiches er nog niet zijn bemoeilijkt die opdracht. De bevoegdheidsoverdracht kan wel al op een technische en beleidsmatig neutrale manier worden voorbereid. Stel dat de bevoegdheden toch op 1 januari 2014 worden overgedragen, is het dan aan de uittrekkende Vlaamse Regering om, op zes maanden van de verkiezingen, nieuwe fundamentele beleidskeuzes te maken, bijvoorbeeld over de kinderbijslag? Men neemt dan beter het bestaande beleid over gedurende een standstillperiode. Op 1 januari 2015 kan de nieuwe regering, na verkiezingen en na een democratisch debat, met nieuwe beleidsaccenten uitpakken.

De heer *Jurgen Vanlerberghe* begrijpt dat de minister wacht op de fiches en dus op meer duidelijkheid over de staatshervorming. Hij heeft er eveneens begrip voor dat de minister minder gemakkelijk een plaats vindt voor mensen met een lagere opleiding. Hij pleit voor een menselijke aanpak, waarbij de Vlaamse overheid samen met de federale een nieuwe baan zoekt voor alle ambtenaren, eventueel buiten de overheidsector. Hij acht het ook wijs dat de minister nog geen beleidsbeslissingen wil nemen voor de volgende regering.

Voor de *minister* zijn, wat de overdracht van personeel betreft, ook personeelsleden van niveau C en D zeker welkom. Hij wil alleen vermijden dat de federale overheid er een onevenredig groot aantal van overhevelt. Hij wil dat een administratie volledig overkomt. Als het slechts een deel is, moet het een evenwichtig staal zijn. Zo was er bij het personeel dat na de Lambermontakkoorden naar Vlaanderen overstapte, niemand van de cel Organisatie Verkiezingen. Nochtans moest Vlaanderen voor het eerst zelf lokale verkiezingen organiseren. De zorg van de minister reikt dus verder dan het opleidingsniveau, hij wil er ook voor zorgen dat Vlaanderen over de juiste expertise kan beschikken. Natuurlijk moet de overheid alle personeel aan een nieuwe job trachten te helpen, maar dat is niet gemakkelijk.

Personeelsmobiliteit

De meeste maatregelen om de verticale en horizontale personeelsmobiliteit te bevorderen, zijn in stelling gebracht. Personeelsbewegingen tussen alle beleidsniveaus zijn mogelijk. Te weinig mobiliteit betekent niet dat er geen horizontale interne bewegingen zijn, al kan het zeker beter. Nogal wat ambtenaren solliciteren voor betrekkingen in andere entiteiten en domeinen. Aan elke externe werving kunnen alle Vlaamse personeelsleden deelnemen. Er moet wel voor gezorgd worden dat mensen hun anciënniteit behouden als ze kiezen voor een andere loopbaan, zodat ze materieel zo weinig mogelijk inboeten. De minister denkt

trouwens dat ook de personeelsuitwisseling tussen de Vlaamse overheid en het Vlaams Parlement gestimuleerd zou kunnen worden. Het sleutelproject Modern hr-beleid kan daartoe bijdragen.

Gemiddelde uittredingsleeftijd

De gemiddelde leeftijd waarop ambtenaren op rust gaan, is gestegen tot 61,6 jaar in 2011. Sommige entiteiten doen het beter: 63,5 jaar bij internationaal Vlaanderen, 63,4 bij Economie, Wetenschap en Innovatie, 63 bij Werk en Sociale Economie. Onderwijs en Vorming scoort met 60,6 jaar dan weer laag. De minister heeft het CAG gevraagd na te gaan waarom het in bepaalde entiteiten wel lukt om mensen langer gemotiveerd te houden. De federale overheid plant stapsgewijs de invoering van de minimumleeftijd van 62 jaar in 2016. Vlaanderen haalt dat nu al bijna en dat zonder verplichting.

Elders verworven competenties

De EVC-regeling is definitief goedgekeurd eind september 2012 en in werking getreden op 1 oktober. Het is te vroeg voor commentaar of evaluatie. De onderhandelingen, onder meer met de vakbonden, verliepen moeizaam. Maar de regeling zorgt er nu voor dat geschikte mensen zonder diploma toch kunnen worden aangeworven op basis van hun competenties. Het gaat bijvoorbeeld om mensen met een migratieachtergrond die niet kunnen bewijzen dat ze een diploma hebben of die problemen hebben met de validering van dat diploma. De VDAB is aangesteld om hun competenties op een objectieve manier te testen. De personen in kwestie krijgen dan een certificaat dat zeven jaar geldig is. Op basis daarvan kunnen ze mee solliciteren.

Deugdelijk bestuur

De minister ziet niet in waarom de principes van deugdelijk bestuur niet te verzoenen zijn met de afslanking van het overheidsapparaat. Wat de integriteit betreft, is de Vlaamse overheid voldoende geëquipeerd. IAVA bestaat ondertussen al twaalf jaar en telt achttien personeelsleden. Men werkt met een onafhankelijke raad van bestuur, waarin ook mensen uit de privésector zitting hebben. De dienst controleert volledig onafhankelijk de diverse entiteiten van de Vlaamse overheid en rapporteert daarover. De studie over de managementondersteunende functies die de grote verschillen tussen de administraties blootlegde, is trouwens uitgegaan van IAVA. Op basis daarvan is de norm van 10% managementondersteunende diensten opgelegd. Naast algemene onderzoeken zoals naar de maturiteitsgraad van de diensten, onderzoekt de dienst ook klachten (forensisch onderzoek).

Het verbod op betaling aan managementvennootschappen staat in de conceptnota en komt in het decreet. De Vlaamse conceptnota wordt gesteund door de voltallige regering en zal worden uitgevoerd. Dat het federale parlement al deelaspecten behandelt, is het gevolg van het niet-goedkeuren van de federale nota. Het lijkt de minister beter om alle aspecten samen in een decreet te regelen. Het Remuneratiecomité heeft enkel een opmerking bij de minister-presidentnorm over de geneesheren-specialisten, met name die van de universitaire ziekenhuizen.

Een onafhankelijke bestuurder wordt gedefinieerd als iemand die geen enkele band heeft met de organisatie en de aandeelhouder, maar die specifieke kennis en ervaring heeft die kan bijdragen tot het bestuur van de organisatie. In de privésector is bij het bod van Liberty op Telenetaandelen de rol van de onafhankelijke bestuurders bewezen. De minister gelooft dat ze ook hun waarde hebben voor de overheid.

Vlaams Bestuursrechtscollege

Ook voor de minister duurt het te lang vooraleer het Vlaams Bestuursrechtscollege er is. Er was een advies van professor Van Orshoven dat de oprichting van een nieuw college zou botsen met de bevoegdheidsverdeling. Er moest dus een omschakeling gebeuren door het samenbrengen van de drie bestaande colleges, zodat er geen sprake is van een nieuwe oprichting. Anders zou een negatief advies van de Raad van State en een eventuele vernietiging door het Grondwettelijk Hof te vrezen zijn. De koerswijziging heeft wel enige vertraging met zich meegebracht.

De huidige achterstand bij de vergunningen, geërfd van de vorige regering, is onaanvaardbaar. Het kan evenmin dat bepaalde magistraten van het Milieuhandhavingscollege amper iets te doen hebben, terwijl de Raad voor Vergunningenbetwistingen in het werk verdrinkt. Men wacht niet op de oprichting van het Vlaams Bestuursrechtscollege om daaraan te remediëren. Voorlopig zullen dus magistraten van het Milieuhandhavingscollege vonnissen kunnen vellen in de Raad voor Vergunningenbetwistingen. Gelukkig is de onrechtvaardige werkwijze dat de laatste dossiers eerst behandeld werden (last in first out), nu ook verlaten. Het is niet aan de minister om in het management tussen te komen maar hij is niettemin tevreden dat die werkwijze intussen bijgestuurd is.

De minister is een groot voorstander van multi-inzetbare magistraten en van het Nederlandse model waarbij de voorzitter van een rechtbank als manager optreedt. Met vonnisvoorbereiders en referendarissen wordt ervoor gezorgd dat een magistraat in verschillende domeinen kan invallen. Ook de federale rechtsgang zou zo sneller kunnen verlopen. De minister wijst op het voorbeeld van de Raad van State waar de achterstanden door modern management weggewerkt zijn. Magistraten die geen vonnissen vellen, moeten zwaardere tuchtmaatregelen dan een blaam opgelegd krijgen. Men moet evolueren naar moderne rechtscolleges. De minister verwacht dat de meeste achterstand weggewerkt is tegen dat het Vlaams Bestuursrechtscollege geïnstalleerd wordt.

De uitvoeringsbesluiten voor de administratieve rechtscolleges zullen goed worden voorbereid. De inspiratie wordt voor een stuk opgedaan in Nederland. De minister is gewonnen voor eenheid van rechtsmacht op het federale vlak en wil dat ook in Vlaanderen.

De heer *Jurgen Vanlerberghe* deelt de zorgen van de minister over het Vlaams Bestuursrechtscollege. Ook hij hoopt dat de wachtlijsten snel weggewerkt worden. Tot dan moet uitbreiding op enig scepticisme botsen.

ICT

Wat beveiliging betreft, krijgt de Vlaamse overheid maandelijks gemiddeld met twee à drie cyberaanvallen af te rekenen. Er worden dus wel degelijk verdedigingswallen opgetrokken maar de veiligheid blijft een grote uitdaging voor iedereen die bij ICT betrokken is. De beveiliging van ICT-systemen kan men vergelijken met een bewapeningswedloop die dus continu investeringen en inspanningen vergt. Dat de aanvallen afgeweerd werden, bewijst dat de inspanningen vooralsnog renderen.

Voor de begroting van de lokale besturen, start het digitale toezicht in 2014. Dat is ook voorzien in het Gemeentedecreet.

Voor e-procurement – e-tendering en e-notification – zijn er al platformen. Er worden opleidingen voor de lokale besturen georganiseerd door VVSG en ABB.

De heer *Marnic De Meulemeester* vraagt nogmaals of samenwerking met de federale overheid op ICT-vlak kosten zou kunnen besparen, dankzij schaalvergroting.

De *minister* wijst op de goede samenwerking met het federale Smals voor ICT. Er zullen nauwelijks overheadkosten zijn omdat Smals het secretariaatswerk voor zijn rekening zal nemen. Alleen zal het Vlaamse concept, in tegenstelling tot het federale, niet concurreren met de privésector. Vlaanderen wil in de ICT-vereniging architecten, projectmanagers enzovoort aanwerven, kortom, mensen die de ruggengraat moeten vormen van het ICT-beleid. Vlaanderen zal in tegenstelling tot het federale niveau geen programmeurs aanwerven. Het is beter die in te huren op momenten dat het nodig is, dat is een veel flexibelere werkwijze.

E-government

De minister is verheugd dat er op het vlak van e-government al heel wat bereikt is. De steden en gemeenten treden wel degelijk toe tot het systeem om de verrijkte databanken te raadplegen. Meer dan 200 gemeenten maken bijvoorbeeld gebruik van de verrijkte kruispuntdatabank ondernemingen. Het MAGDA-principe kan zonder problemen verplicht worden voor de provincies. Het moment is misschien gekomen om het decretaal te verplichten voor steden en gemeenten zodat gradueel en op termijn overal dezelfde dienstverlening kan worden geboden. Op die manier hoeft elke burger dus maar één keer zijn gegevens te verstrekken.

Managementondersteunende diensten

De samenwerkingsmogelijkheden van de managementondersteunende diensten zijn al bestudeerd en in modellen gegoten. Daarover wordt gepraat met de ambtenaren-generaal. Begin 2013 zullen er keuzes gemaakt worden zodat de schaal groter wordt en de diensten zich meer op hun kerntaken kunnen toespitsen. BBB heeft geleid tot te veel verkokering. Het is niet efficiënt dat elke kleine entiteit een eigen personeelsdienst, ICT-dienst, managementondersteuning heeft. Toerisme Vlaanderen heeft bijvoorbeeld gekozen voor een geïntegreerde horizontale dienst. Op die manier kan men ook meer met de kerntaken bezig zijn.

De reductie van de managementondersteunende functies tot 10% sloeg enkel op het eigen personeel en niet op de outsourcing, bijvoorbeeld voor personeelsbeheer. Hoewel ook beide samen gedaald zijn tot 12%. De minister is het ermee eens dat het nut van outsourcing telkens moet nagegaan worden, zeker als meerdere kleine entiteiten een gezamenlijke eigen dienst kunnen oprichten, bijvoorbeeld voor personeelsbeleid. De stijging van outsourcing in 2011 is het gevolg van een betere meting en een scherpere definitie. Zo zitten de bewakingsdiensten nu wel in de cijfers. Maar outsourcing maakt de facto dus wel deel uit van de reductiedoelstelling.

Uit de studie van IAVA is gebleken dat de Vlaamse overheid te veel overheadkosten heeft en dat de verschillen tussen de diensten op vlak van bijvoorbeeld managementondersteunende diensten, groot zijn. Het is perfect mogelijk dat IAVA in 2014 opnieuw de taken van de diensten in kaart brengt en de verschuivingen detecteert. De minister vermoedt dat dan duidelijk zal worden dat niet alleen het personeel vermindert, maar ook dat de focus meer komt te liggen op de kerntaken. Dat was de reden waarom de MOD Toerisme Vlaanderen in de MOD Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid gevoegd is. Diensten waar personeelsreductie door fusie of door toespitsing op de kerntaken niet mogelijk is, hebben trouwens allemaal vooral personeel in de MOD verminderd.

Versnelling van procedures

De minister verklaart dat men de geleverde inspanningen op dit vlak, onder meer de coördinerende rol van de gouverneurs, niet mag onderschatten. Dat niet langer de gedecentraliseerde ambtenaren maar enkel de leidend ambtenaar beroep mag aantekenen, zorgt

ervoor dat slechts 10% van het aantal beroepen van voorheen overblijft. Intussen coördineren de gouverneurs, in samenwerking met een cel van minister Muyters, ook bij dossiers van strategisch belang of bij dossiers die vastlopen. Sommige dossiers vereisen wel tot tien verschillende adviezen. Door die samen te brengen kan men grote winst boeken.

Ook het afschaffen van de bindende adviezen is een belangrijke stap voorwaarts. Een bindend advies is eigenlijk een beslissing. De adviesverlener is niet verkozen en hoeft geen verantwoording af te leggen aan een raad of de kiezer. Dat neemt niet weg dat de politieke verantwoordelijken moeten verantwoorden waarom ze al dan niet het advies volgen.

De heer *Marnic De Meulemeester* steunt de minister voor wat de afschaffing van het bindend advies betreft. Hij neemt aan dat de maatregel ingaat vanaf 1 januari 2013.

De *minister* kan daar niet direct op antwoorden omdat dit in elk van de sectorale decreten moet worden ingevoerd. De precieze timing hangt dus af van sector tot sector. De minister zal een overzicht ervan bezorgen.

De heer *Jurgen Vanlerberghe* erkent dat de regering wel degelijk inspanningen geleverd heeft voor snellere procedures, hoewel die voornamelijk voor vergunningen en minder voor planning (ruimtelijke ordening) effect hebben. Hij vraagt de minister daar ook aandacht aan te besteden.

Jobpunt Vlaanderen

De regering heeft na de opmerkingen van de Inspectie van Financiën een bijkomende motivering gemaakt over de transparantie. Het nieuwe systeem met facturatie is veel duidelijker. Voor Jobpunt was er voorheen een dubbel systeem: het kreeg een algemene dotatie en factureerde zelf aan instellingen met rechtspersoonlijkheid. Ook voor leidend ambtenaren is het beter dat ze voor geleverde prestaties een factuur krijgen. Dat zet Jobpunt ertoe aan voor duidelijke tarieven te zorgen.

Archiefdecreet

De voorbereidende contacten met de rijksarchivaris over het archief zijn gestart. Het is de bedoeling van de minister om te komen tot een werkbare regeling, ook voor de lokale besturen en rekening houdend met de uitspraak van het Grondwettelijk Hof. Er is trouwens ook beroep aangetekend tegen de federale Archiefwet. Een en ander verloopt dus eerder stroef, maar men probeert de contacten te onderhouden en tot afspraken te komen.

Vlaamse Administratieve Centra

Net als bij de andere diensten is ongeveer 70% van de gebruikers tevreden over de dienstverlening van de VAC's. De meeste gesignaleerde problemen hebben betrekking op de omschakeling naar 'anders werken'. Desondanks ziet iedereen de voordelen van de contacten met andere diensten, de moderne infrastructuur en de gedeelde facilitaire diensten.

Talentendatabank

Het onderzoek voor de talentendatabank loopt nog. De minister vermoedt dat de administratie heel wat competenties van haar medewerkers niet kent, omdat ze niet nodig zijn voor de functies die ze uitoefenen. De databank kan daar een overzicht van bieden zodat het gemakkelijker wordt talent te detecteren. Het biedt het personeel daarenboven de kans om hun talent elders aan te wenden.

Varia

De minister zegt de klachten over het formulier om verkiezingsuitgaven aan te geven te zullen bezorgen aan de administrateur-generaal van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur. Men kan dan nagaan of een vereenvoudiging tegen de volgende verkiezingen mogelijk is.

De vertraging van de functiematrix is te wijten aan het ontbreken van middelmanagement in het voorstel van de ambtenaren-generaal. Ondertussen is dat rechtgezet. Maar 90% van de entiteiten maakt wel al gebruik van de functiematrix.

Het beleid om bij het vastgoedbeheer meer oog te hebben voor cultureel patrimonium en erfgoedaspecten, is nog embryonaal. Er wordt gezocht naar beheerformules en men gaat na welke databanken dienstig kunnen zijn.

Minister Crevits voert de onderhandelingen over de grensposten. Voor een stand van zaken moet men zich tot haar richten. De Vlaams Bouwmeester heeft een brochure over de grensposten gemaakt, maar er kan pas gehandeld worden als ze effectief overgedragen zijn.

De minister zal de link naar de regelgevingsagenda laten evalueren. Het systeem moet alleszins gebruiksvriendelijk zijn.

Uiteraard wil Vlaanderen de modelbestekken delen, de minister vermoedt dat die al online staan. Men kan dus bijvoorbeeld duurzaamheids- of andere criteria overnemen.

II. TOERISME

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Uitgavenbegroting 2013*

1.1.1. *Departement internationaal Vlaanderen*

De belangrijkste kredietbewegingen bij het luik Toerisme van het Departement internationaal Vlaanderen hebben betrekking op de ingeschreven kredieten voor de Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde van Antwerpen (KMDA). In het kader van de groepering van alle generieke toeristische subsidiestromen bij het agentschap Toerisme Vlaanderen wordt de 'basistoelage voor de werking' van de KMDA, die tot nu toe nog toegekend werd door het Departement internationaal Vlaanderen, vanaf 2013 ook door Toerisme Vlaanderen definitief overgenomen en verder toegekend aan de KMDA. In functie daarvan verschuiven de 2.400.000 euro vastleggingsmiddelen en 2.322.000 euro vereffeningmiddelen van het departement naar de werkingsdotatie van Toerisme Vlaanderen.

Om de volgende schijf van de investeringssubsidie van 57,2 miljoen euro, die aan de KMDA werd toegekend voor de renovatie en uitbreiding van de Koningin Elisabethzaal, te kunnen vereffenen, zoals bepaald in het subsidiebesluit, wordt 21.687.000 euro bijkomend vereffeningkrediet ingeschreven.

1.1.2. *Toerisme Vlaanderen*

De werkingsdotaties van Toerisme Vlaanderen stijgen van 32.456.000 euro bij de tweede begrotingsaanpassing 2012 tot 34.153.000 euro bij begrotingsopmaak 2013 of een stij-

ging met 1.697.000 euro. Dit heeft te maken met de indexatie van het loongedeelte van de werkingsdotatie, de stijging van de bijdrage aan de pool der parastatalen met 2%, de herschikking van de 2.322.000 euro nodig voor de toekenning van de ‘basistoelage voor de werking’ aan de KMDA, de herverdeling van de centrale middelen van Jobpunt Vlaanderen (afkomstig van het Departement Bestuurszaken) in functie van het nieuwe financieringssysteem voor Jobpunt Vlaanderen (facturatiemodel), de verschuiving van middelen van het programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de toeristische sector naar de vastleggingsmachtiging voor het verlenen van gereguleerde subsidies aan derden, de besparing op lonen volgens het besparingstraject dat afgesproken werd tussen de Vlaamse Regering en het CAG.

De vastleggingsmachtigingen van Toerisme Vlaanderen dalen van 25.134.000 euro bij de tweede begrotingsaanpassing 2012 naar 21.197.000 euro bij begrotingsopmaak 2013 of een vermindering met 3.937.000 euro. Dit heeft te maken met de indexatie, de overheveling van de werkingssubsidie vzw Toerisme Voerstreek vanuit het departement Diensten voor het Algemeen Regeringsbeleid, de terugkeer naar het krediet voor woonwagenterreinen van de 700.000 euro die bij de tweede begrotingsaanpassing 2012 nog bij amendement werd herschikt, de verlaging van de machtiging in 2013 als compensatie voor de verhoogde ‘voortuitgeschoven’ machtigingen die in 2010 en 2011 bijkomend verkregen werden voor de engagementen in het kader van de ‘inhaalbeweging jeugdverblijfinfrastructuur’, de eenmalige verhoging van de investeringsubsidie aan de KMDA met compensatie op het krediet voor ‘Monumentenzorg’, de herschikte vrijgekomen middelen van het programma ter bevordering van de werkgelegenheid in de toeristische sector (subsidiëring gereguleerde DAC’ers), de eenmalige herschikking van middelen naar de werkingmiddelen van het Departement internationaal Vlaanderen en dit ter financiering van de verdere ontwikkeling van het opvolgingssysteem voor toeristische vergunningen VLIS.

De minister merkt op dat er via artikel 56 van het programmadecreet 2013 een nieuw begrotingsfonds voor administratieve toeristische boetes wordt opgericht bij het Departement internationaal Vlaanderen. Vroeger zat de inspectie en handhaving volledig bij Toerisme Vlaanderen. Nu is het vergunningenbeleid, de inspectie en handhaving bij het departement gesitueerd. Voor het innen van de boetes moet een speciaal begrotingsfonds worden gecreëerd.

1.2. Beleidsbrief Toerisme 2012-2013

1.2.1. Situatie-analyse van het toerisme in Vlaanderen

De minister merkt op dat het toerisme het goed deed tijdens de afgelopen jaren. In 2010-2011 kende Vlaanderen een stijging van de aankomsten met 5,3%. Wereldwijd was er een stijging met 4,6%, in West-Europa met ‘slechts’ 3,4%.

Op basis van de macrobestemmingen was er een stijging voor de Vlaamse kust met 1,8%, voor de Vlaamse regio’s met 3,7% en voor de Vlaamse kunststeden met 7,5%. Uitgaande van het aantal overnachtingen was er een stijging voor het binnenlandse toerisme met 1,8% en van het buitenlandse toerisme met 5,5%. Behalve voor Nederland is er een stijging waar te nemen voor het inkomende toerisme uit alle buurlanden. Voor de nieuwe markten zoals Rusland, China en India is er een aanzienlijke toename van het aantal overnachtingen in percentages, maar het blijft wel gaan om een eerder bescheiden aantal overnachtingen. Het is wel belangrijk om op die groeiemarkten aanwezig te zijn.

1.2.2. *Strategische doelstelling 1. De aantrekkings- en belevingswaarde van de toeristische bestemming(en) (in) Vlaanderen vergroten*

Impulsprogramma's

In het kader van het project '100 jaar Grote Oorlog 2014-2018' is er een impulsfonds beschikbaar van 4,4 miljoen euro ter ondersteuning van tien hoogstaande publieksevenementen. Daarbovenop zullen nog zes bijkomende projecten kunnen worden goedgekeurd. Men zal dan voor de eerste reeks herdenkingsmanifestaties in 2014-2015 een totaalbedrag van ongeveer 7 miljoen euro kunnen spenderen. De volgende oproep voor de jaren 2016, 2017 en 2018 komt er eind 2013 met vastlegging in 2014. Er wordt sterk ingezet op de marketing voor de herdenking van de Grote Oorlog. Hiervoor wordt 800.000 euro uitgetrokken. Vlaanderen zal onder meer gastland zijn op de World Travel Market in Londen en dus op een prominente manier de herdenkingsactiviteiten promoten.

Voor de Vlaamse Kunststeden waaronder Brussel werden in 2011-2012 dertien nieuwe projecten goedgekeurd voor een bedrag van 2 miljoen euro (onder meer landing in Brussel, 350 jaar KMSK in Antwerpen, Mechelen Kinderstad). In 2012-2013 wordt een samenwerkingsovereenkomst met Visit Brussels voorzien met gezamenlijke pers- en trade-reizen en een gezamenlijke aanwezigheid op internationale toerismebeurzen. De minister vindt het belangrijk dat Brussel mee op de kaart wordt gezet vanuit Vlaanderen. Ook na het Vlinderakkoord zal Vlaanderen zijn bevoegdheid niet loslaten.

In 2011-2012 waren er negentien projecten vanuit het impulsprogramma Kust voor een bedrag van 2,27 miljoen euro. Er is sterk ingezet op basiskwaliteit, kindvriendelijkheid, actieve strandbeleving en het verhogen van de toeristische uitstraling van de kustgemeenten. Hetzelfde bedrag komt terug in 2012-2013 voor een verdere uitvoering van het impulsprogramma Kust en de voorbereiding van de opmaak van een nieuw kustmarketingplan.

Voor de Vlaamse regio's met toeristisch potentieel was er in 2011-2012 een bedrag van 2,73 miljoen euro voor de ondersteuning van 23 projecten. In 2012-2013 komt er een impulsprogramma Vlaamse Regio's en zal er een strategisch beleidsplan worden uitgewerkt (zoals eerder gebeurde voor de Vlaamse kust).

Verder ontwikkelen van sterke productlijnen in Vlaanderen

Inzake 'fietsen' was er in 2011-2012 ondersteuning voor een bedrag van 3 miljoen euro van vijftien projecten in het kader van het project 100 jaar Ronde van Vlaanderen. Men wil de band met het wielertoerisme aangrijpen om het verblijfstoerisme te stimuleren. In de Vlaamse Ardennen bijvoorbeeld gaat het fietsvriendelijke logies sterk vooruit. Het momentum van 100 jaar Ronde van Vlaanderen is de gelegenheid bij uitstek om dit in binnen- en buitenland in de verf te zetten. De minister vermeldt eveneens de integratie van de vijf provinciale fietsknooppuntennetwerken. Men kan van de Voerstreek tot De Panne fietsen over de netwerken, zodat Vlaanderen op dat vlak gebiedsdekkend is.

Er werden ook vier nieuwe wandelnetwerken ontwikkeld, goed voor een toename van 69,111 ha wandelgebied. Op dit ogenblik zijn er reeds 25 wandelnetwerken. Er wordt ingezet op gebieden waar het wandelen in natuur en bos optimaal kan gebeuren. In het Pajottenland is een uitbreiding van het wandelnetwerk voorzien in september 2013. In West-Vlaanderen gaat het om de nieuwe wandelnetwerken IJzervallei en het Hoppeland.

Wat erfgoed betreft, werden in 2011-2012 twee proefprojecten ontwikkeld rond erfgoedlogies en monumenteninforborden. Tevens was er een project 'Kust omhelst erfgoed'. De minister wil de diverse troeven van de kust in de verf zetten, met ook aandacht voor erfgoed, natuur, recreatiegebieden en het hinterland. De kust is meer dan zon, zee en strand.

Inzake watertoerisme was er in de voorbije periode een digitale promotie via de ‘varen-in-Vlaanderen’ e-show en werd een vaarlussenbrochure uitgebracht op de Duitse markt. Voor de komende periode wil de minister samen met de minister van Openbare Werken werk maken van de kwaliteit van de jachthavens. De betrokken sector en de steden zullen hiervoor projecten met een toeristische meerwaarde kunnen indienen. Er zal tevens overleg worden gepleegd met de groepsvaartensector om in te spelen op de stijgende trend van het cruisetoeisme. Toerisme Vlaanderen voorziet overleg met de steden Antwerpen en Brugge om te zien of er gezamenlijk kan opgetreden worden voor het aantrekken van cruiseschepen die aanmeren.

In 2011-2012 kwam een nieuw toerismekantoor in Gent tot stand. De minister raadt aan dit mooie en moderne kantoor te bezoeken. Men kan op touchscreens aangeven wat men wil bezoeken en dan wordt daar een uitgeprinte wandeling van gegenereerd. In 2013 zullen de bruine borden langs autosnelwegen vervangen worden door de nieuwe borden. Het heeft enige tijd gevergd om van de gemeenten te weten te komen wat zij precies op de borden vermeld willen zien. Maar nu is alles principieel rond. De uitvoering ligt in handen van minister Crevits. Eveneens volgend jaar zal de onthaalbalie van Toerisme Vlaanderen aan de Grasmarkt in Brussel gerenoveerd worden. Die balie ontvangt ongeveer 250.000 internationale bezoekers per jaar.

De minister merkt op dat het zakentoeisme een grote stijging heeft gekend met 13,5%, mede dankzij de inspanningen die Toerisme Vlaanderen geleverd heeft. De minister denkt dat men in die sector nog beter kan scoren. Naast het zakentoeisme zijn er de congressen en events waarvoor men over de nodige infrastructuur moet beschikken. Dit jaar gaat er meer dan 21 miljoen euro naar de Koningin Elisabethzaal in Antwerpen. In Brugge zou er een verbetering van de infrastructuur moeten komen. Met een nieuwe moderne infrastructuur, met vertaalfaciliteiten, voldoende kleine vergaderzalen en hotelaccomodatie moet men dit segment volop kunnen uitspelen. Er werd een MICE-medewerker aangetrokken om op de markt van de Verenigde Staten te werken en er werd een aanvang gemaakt voor het uitschrijven van een businessplan voor het congrescentrum Koningin Elisabethzaal in Antwerpen. In 2012-2013 volgt een nieuwe studie over de meetingindustrie.

Inzake eet- en tafelcultuur kent Vlaanderen een erg hoge concentratie aan sterrenrestaurants. Vaststaat dat Vlaanderen in binnen- en buitenland een renommee krijgt voor zijn gastronomie. Als men hier verstandig op inzet, met een goede promotie en onthaal, kan dit blijvend positieve effecten hebben inzake toerisme. De minister haalt nog initiatieven aan als Vlaanderen Lekker Land en Jong Keukengeweld. Het doet hem plezier dat sterrenchefs bereid zijn om jong aankomend talent te begeleiden. Hij looft ook de samenwerking met de horeca.

Evenementenbeleid

De minister verwijst naar de ondersteuning van Brusselicious (gastronomie-evenement in Brussel), Track in Gent en Beaufort04 aan de Vlaamse kust. In samenwerking met de federatie van muziekfestivals was er het project ‘Flanders is a festival’. In 2012-2013 wordt ingezet op 100 jaar Ronde van Vlaanderen, de opening van de Dossinkazerne in Mechelen, het Red Star Line museum in Antwerpen en de World Outgames in Antwerpen. Die evenementen zullen toelaten om ook internationaal promotie te voeren en publiek aan te trekken.

1.2.3. Strategische doelstelling 2. Stimuleren van het toeristisch ondernemerschap

De minister verwijst naar de overheveling van vergunnings- en handhavingstaken van Toerisme Vlaanderen naar het Departement internationaal Vlaanderen (dienst Toeristisch Ondernemen) die vlot verlopen is. Voor de komende periode wordt de verdere optimalisering en ontwikkeling van het VLIS voorzien en zal men de reissector ondersteunen bij het

opzetten van een systeem van zelfregulering. Voor dit laatste werd reeds een initiërende vergadering belegd met alle betrokken actoren. Een werkgroep moet voorbereidend werk verrichten met het oog op een systeem van autoregulering, dat in werking moet treden op 1 januari 2014, op een ogenblik dat het Reisbureaudecreet uitdooft.

Er werd in 2011-2012 in samenwerking met de VDAB een sectormonografie ontwikkeld. Tevens werden beroepscompetentieprofielen voor gidsen en reisleiders opgesteld. Hierbij spelen ook elders verworven competenties een rol. Vaak zijn er immers erg competente reisleiders met jarenlange ervaring die niet over het eventueel vereiste diploma beschikken. Voor de komende periode zal er een kwaliteitsradar voor de hotelsector worden opgesteld. Hieraan is een meet- en feedbackinstrument verbonden. Tevens zal in samenwerking met Horeca-vorming en de VDAB een haalbaarheidsstudie worden uitgevoerd over het concept 'werkervaring opdoen in toerisme'. Er zullen ook twee innovatieprojecten worden opgestart: 'Toerisme in 2034' en 'Vlaanderen door andere ogen' (in partnerschap met UNIZO en Horeca Vlaanderen).

Wat de investeringssubsidies betreft, lag het accent in 2012 op campings en vakantiewoningen. Het komende jaar ligt de focus op de hotels en gastenkamers.

1.2.4. Strategische doelstelling 3. Realiseren van een krachtig marketingbeleid per macroproduct in functie van het verhogen van het economisch rendement

De minister verwijst naar de speciale acties tijdens de voorbije periode in Nederland (jaarcampagne 'Vlaanderen daagt uit'), Duitsland (evenement 'Crazy Days'), Frankrijk (gastronomie), het Verenigd Koninkrijk (mediacampagnes) en Spanje (Erasmusproject voor Spaanse studenten). Tijdens het komende jaar wordt ingezet op dezelfde buurlanden.

Voor de secundaire en tertiaire markten was er in 2011-2012 een bundeling van de krachten met het Nederlands Bureau voor Toerisme op de Japanse markt. Verder werd in Moskou een vertegenwoordigingskantoor geopend en werd de Scandinavia Desk opgestart. In 2012-2013 wordt een analyse voorzien van de Braziliaanse markt. Er wordt een regiomanager ingevoerd voor Azië die de kantoren in China, Japan en India aanstuurt en tegelijk zal kijken naar andere opportuniteiten op de Aziatische markt. Vanuit het kantoor in Oostenrijk zullen ook de opportuniteiten op de Centraal-Europese markt verkend worden.

Er is overeenstemming bereikt over het nieuwe samenwerkingsmodel met de provinciale partners, de kunststeden en de Federatie van de Toeristische Industrie. De promotie op de binnenlandse markt gebeurt maximaal voor rekening van de provincies. In 2013 worden reputatieversterkende acties voor Vlaanderen Vakantieland uitgevoerd.

1.2.5. Strategische doelstelling 4. Volwaardige participatie aan toerisme door iedere Vlaming mogelijk maken

Het Steunpunt Vakantieparticipatie ontving de World Leisure Innovation Award. Op 16 november jongleden ontving Toerisme Vlaanderen in Istanboel de zilveren Innovation Award van de UNWTO. Hieruit blijkt dat het Vlaamse model in het buitenland gewaardeerd wordt. De minister vermeldt tevens de opstart van het Europees project 'First European Travel Experience' in het kader van het Calypsoproject van de EU-commissie en de samenwerkingsovereenkomst van het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap in het kader van het Vlaams Actieplan Armoede. In 2013 wordt de samenwerking met Horizont vzw uitgediept (opzetten van de 'rap op stap'-werking) en wordt het Steunpunt Vakantieparticipatie geëvalueerd in functie van een herijking van het Toerisme voor Allenbeleid.

Vlaanderen heeft inzake zorgvakanties steeds het voortouw genomen. In 2012 werd er verder geïnvesteerd in de uitbouw van infrastructuur voor zorgvakanties. Ook in de komende periode worden er projecten opgezet rond zorgvakanties, onder meer samen met het Rode Kruis. Er komt tevens een denktank omtrent vakanties met zorg en het toegankelijkheidslabel zal worden uitgewerkt tot een label voor alle toeristische infrastructuur.

Er is in 2011-2012 4,1 miljoen euro uitgetrokken voor de vernieuwing en modernisering van 73 jeugdverblijven. Het bestek voor de jeugdherberg in Hasselt werd goedgekeurd en voor die in Kortrijk werd een architectenbureau aangesteld. In Oostende en Brugge gebeurde de gunning voor jeugdhostels en er werden werken uitgevoerd in jeugdverblijf De Hagaard in Overijse. Er is opnieuw een samenwerkingsovereenkomst met de vzw Tourist Info for Young People (voorheen USE-IT). In de komende periode worden in principe de uitbreidingswerken aan de jeugdherberg Brueghel in Brussel opgestart. De onteigening is gebeurd en het is nu wachten op de nodige vergunningen. In Lier staat de realisatie van de gunning voor de jeugdherberg op stapel en in Hasselt kan de jeugdherberg gerealiseerd worden. In Brasschaat worden de nodige vergunningen voor een jeugdherberg aangevraagd.

Toerisme Vlaanderen heeft zoals afgesproken een brief gestuurd aan de Nederlandstalige jeugdverenigingen in Brussel, dit naar aanleiding van een vraag om uitleg van de heer Delva.

In het kader van het onderzoek naar het reisgedrag van de Belgen werd een analyse gemaakt van het reisgedrag van gezinnen met kinderen. Op basis van de analyse wordt een projectplan opgemaakt voor de doelgroep gezinnen met kinderen in het kader van het Toerisme voor Allen-beleid.

De minister vermeldt nog dat de Villa Maritza in Oostende werd verkocht. Het behoort niet tot de kerntaken van Toerisme Vlaanderen om dergelijke gebouwen te bezitten. Het gaat om een beschermd monument zodat er geen gevaar is dat dit mooie gebouw zou verdwijnen.

1.2.6. Strategische doelstelling 5. De efficiëntie en effecten van het werk van toeristische overheden verhogen

De herstructurering van Toerisme Vlaanderen werd juridisch afgerond. In de komende periode wordt de herstructurering verder verfijnd. Een belangrijke uitdaging is de overschakeling van de boekhouding Toerisme Vlaanderen naar het organisatiebrede OraFin.

Tijdens de voorbije periode werden de resultaten van de Vlaamse Toerisme Satellietrekening (TSA) gepresenteerd. Het gaat om ramingen voor wat de tewerkstelling in de toerismesector betreft, dit volgens internationale standaarden. De exacte cijfers zijn van belang om de economische waarde van de sector in kaart te brengen.

Het kaderbesluit Toerismesubsidies werd principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. In de komende periode zal dit volop uitvoering krijgen.

Er werd een traject duurzame ontwikkeling in het hoger onderwijs geïmplementeerd en er werden 89 'Groene Sleutels' voor duurzame logiesverstrekkers en meetinglocaties uitgereikt. In de komende periode wordt het Groene Sleutel-project herbekeken en wordt een actieplan opgesteld rond het thema streekproducten en toerisme.

Er werd een toerismepact 2020 ondertekend door meer dan 150 vertegenwoordigers uit de sector. In 2012-2013 is het de bedoeling duidelijk te maken wat de positie is van de lokale

en provinciale besturen binnen het belanghebbendenmanagement van Toerisme Vlaanderen. Een eerste staten-generaal van het toerisme zal worden georganiseerd. Bedoeling is een status quaestionis van toerisme te maken en een discussie te voeren over een aantal actuele toerismethema's.

2. Bespreking

2.1. *Vragen en opmerkingen van de commissieleden*

2.1.1. *Tussenkoms van de heer Lieven Dehandschutter*

De heer *Lieven Dehandschutter* waardeert dat de beleidsbrief leesbaarder is gemaakt door systematische verwijzing naar de begroting. Toerisme is een belangrijke sector met groeipotentieel zoals de cijfers in de omgevingsanalyse illustreren. N-VA is ervan overtuigd dat de inspanningen van de minister voor Vlaanderen resultaten zullen opleveren.

Wat de resultaten van 100 jaar Groote Oorlog betreft, is het vernieuwde In Flanders Fields Museum schitterender dan ooit. De individuele verhalen spreken sterk aan. Ook de bezoekerscentra in Zonnebeke en op Lyssenthoek zijn grote pluspunten. De spreker kijkt al uit naar de projecten in het kader van de nieuwe oproep binnen het impulsprogramma. Het effect op de internationale promotie van de Vlaamse regio blijkt bijvoorbeeld op de reisbeurs World Travel Market in Londen. De marketingaanpak van de minister is een voorbeeld voor de andere componenten van de federale staat. Opvallend is ook dat alle initiatieven met veel zorg en aandacht worden begeleid.

Wat het innoverende bezoekersonthaal in de luchthaven van Zaventem betreft, wil de heer Dehandschutter vernemen waaraan Toerisme Vlaanderen precies het bedrag van bijna 83.000 euro zal besteden. In de aankomsthal zou een applicatie komen waardoor binnenkomende toeristen worden gewezen op interessante plaatsen in Vlaanderen om te bezoeken. Brussel en Wallonië hebben dat ook al gerealiseerd.

Verder is hij verheugd over het project 100 jaar Ronde van Vlaanderen. Hij noemt in het bijzonder de koppeling van De Ronde aan recreatief fietsen en de differentiatie van het toeristische potentieel van Oudenaarde en de Vlaamse Ardennen. Hoe wordt de buitenlandse promotie aangepakt?

Over het Reisbureaudecreet is na een woelige discussie een goede beslissing genomen. Het is nu aan de sector om zich te reorganiseren in de overgangperiode en om een systeem van zelfregulering op het getouw te zetten.

De cijfers in de opeenvolgende beleidsbrieven tonen dat steeds meer een beroep wordt gedaan op de diensten van het Steunpunt Vakantieparticipatie. Het lid is dan ook tevreden met de verdere uitbreiding van het aanbod en attendeert op de internationale waardering in de vorm van de Silver Award voor innovatie van de UNWTO.

2.1.2. *Tussenkoms van de heer Marc Vanden Bussche*

De heer *Marc Vanden Bussche* stelt vast dat de toeristische verblijfsduur aan de kust steeds korter wordt. Hij vraagt zich in dat verband af wat kan worden gedaan aan de zorgwekkende toename van de lastminuteannulering van hotelreservaties. Verder hoopt hij dat de hogere overheid zich aansluit bij de duidelijke stelling van de kustgemeenten over het seizoenbegin van de reddingsdiensten. Als die overheid meer wil, moet ze ook met geld over de brug komen.

Wat de herdenking van de Eerste Wereldoorlog betreft, hoopt hij dat de federale overheid, die nog geen programma voorstelde, eindelijk wakker schiet. De Vlaamse minister doet

zijn werk en neemt de leiding op het vlak van Toerisme, maar oudstrijdersverenigingen worden zenuwachtig van die exclusieve toeristische focus. Daarnaast moet ook rekening gehouden worden met de gevoeligheden van de Engelse bezoeker, die evenmin louter toeristisch geïnteresseerd is. In dat verband betreurt het lid dat hij tot nu toe weinig hoorde over de invalshoek vanuit Onderwijs.

Voor de problemen van de horeca, die een troef moet blijven om mensen naar hier te krijgen, is blijvende aandacht nodig. Het lid stelt de vele faillissementen en de moeilijkheid om personeel te vinden tegenover het hoeragevoel over de gastronomische troeven van de restaurants.

De inzet van 2,27 miljoen euro in het impulsprogramma voor de kust, blijft de heer Vanden Bussche veel te weinig vinden voor werkelijke verandering en internationale promotie.

Tot slot pleit hij ervoor dat de diensten op redelijke wijze omgaan met de toegankelijkheidsattesten, hoezeer hij ook het doel respecteert. De kosten moeten in verhouding blijven staan tot de subsidies, dat vinden volgens hem mensen met een beperking ook zelf.

2.1.3. Tussenkoms van de heer Stefaan Sintobin

De heer *Stefaan Sintobin* vraagt zich af waarom de Nederlandse markt licht kromp, zoals blijkt uit de interessante en heldere omgevingsanalyse. Positief is wel dat toerisme in het algemeen blijft groeien in weerwil van de crisis. Ook hij erkent het voorbeeldige en overzichtelijke karakter van de beleidsbrief.

100 jaar Grote Oorlog moet een serene herdenking worden, maar men mag de economische impact voor West-Vlaanderen niet negeren. Klopt het dat het project in Zonnebeke vertraging heeft opgelopen? Loopt elders de timing zoals het moet? Wat is de stand van zaken inzake de uitnodiging van de Nobelprijswinnaars voor de Vrede? Worden effectief bijkomende subsidies voor marketing verleend aan projecten die hun communicatieacties specificeren? Is er structureel overleg met andere beleidsdomeinen als Onderwijs en Media? Wordt er overlegd met het federale niveau? De spreker verklaart hiervan een koele minnaar te zijn.

De heer Sintobin ondersteunt het voornemen om Brussel niet los te laten maar hoe zit het met de andere kant? Is de applicatie met vier schermen in de luchthaven van Zaventem al effectief gerealiseerd? Bij een recente aankomst in Zaventem heeft de spreker hier niets van gezien. Wallonië en Brussel zijn wel aanwezig.

Overlegt Toerisme Vlaanderen voor de promotie van de kust in het buitenland met de kustgemeenten, die zelf ook 500.000 euro investeren? Hij stelt in dat verband vast dat het exacte bedrag voor kustpromotie moeilijk te achterhalen is, onder meer omdat het in een globaal marketingplan vervat zit.

Kan de minister een tandje bijsteken in het overleg met de NMBS over het toeristische onthaal in de grote stations? Valt de impact van het aanbod langs de snelwegen, zoals brochures in tankstations, te berekenen? Wat is het effect van de werken op de Grasmarkt op de onthaalbalie? Wanneer wordt de nieuwe studie over de meetingindustrie opgeleverd?

De promotie van Vlaanderen als holebivriendelijke bestemming acht de heer Sintobin geen kerntaak van Toerisme Vlaanderen. Wordt daar een budget voor uitgetrokken? Werd de overheveling van het Logies- en Reisbureaudecreet naar het departement al geëvalueerd? Hoe wordt dit onthaald door de ondernemers? Evolueert het gebruik van het internet in het hotelwezen positief?

In de beleidsbrief valt niets nieuws te vernemen over het nijpende probleem van de kampeerautoterreinen, evenmin als over het uitgaand toerisme. Ziet de minister tot slot, nadat de terugkeer van Ryanair een stille dood stierf, andere mogelijkheden om de luchthaven van Oostende meer impact te laten hebben op het Vlaamse toerisme?

2.1.4. *Tussenkoms van de heer Johan Verstreken*

De heer *Johan Verstreken* vindt dat de beleidsbrief een goed overzicht geeft en dat de relatie met de begroting beter is uitgewerkt dan vorig jaar. Zijn fractie juicht de keuze voor samenwerking toe.

Wat de taakverdeling in het kader van de interne staatshervorming betreft, wil de spreker weten wat de minister verstaat onder 'internationaal onthaal'. Moet er niet gedacht worden over een meer toekomstgerichte visie op toeristisch onthaal? Als Toerisme Vlaanderen geen onthaalkantoren meer erkent, zal het dan ook geen kwaliteitstoezicht meer uitoefenen op de lokale en regionale onthaalkantoren?

CD&V is tevreden met het marketingplan voor de kust en vraagt of er ook een komt voor de groene regio's. Men waardeert ook de aandacht voor het toeristisch potentieel van erfgoed. Misschien moet iets soortgelijks ontwikkeld worden voor allweatheractiviteiten.

Door wie zal de promotie van de eet- en tafelcultuur worden gevoerd na het verdwijnen van de vzw Tafelen in Vlaanderen in 2013? Wat is de meerjarenvisie? Hoe werkt de vzw Vol-au-Vent concreet samen met Tafelen in Vlaanderen? Welke verdere initiatieven plant de minister om onze culinaire troeven uit te spelen bij de promotie van Vlaanderen?

Wat is de stand van zaken in de vergunning per logiesvorm? Wat doet de minister om de sector volledig vergund te krijgen tegen eind 2012? Wat de subsidies betreft, vreest het lid dat 1 miljoen euro niet zal volstaan om tegemoet te komen aan de noden van de categorie hotel- en gastenkamers. Het horecabeleid blijft minimaal uitgewerkt, in het bijzonder wat de restaurants en de cafés betreft, waar men bovendien met knelpuntberoepen te maken heeft.

Wat is het standpunt van de minister over de haalbaarheid van de nieuwe toegankelijkheidsvoorwaarden? Hij feliciteert hem met het succes van het beleid op het vlak van sociaal toerisme en Toerisme voor Allen, dat bevestigd wordt door de recente buitenlandse prijs.

De in de beleidsnota aangekondigde ondersteuning van de regionale luchthavens voor hun bijdrage aan het toerisme, kwam nog niet voor in de beleidsbrieven. Is er geen nieuws? Het lid waarschuwt dat men de internationale groeitrend op dit vlak niet mag missen. Hij suggereert om een vte in te zetten voor het aantrekken van potentiële klanten naar de luchthaven Brugge-Oostende.

Aangepaste buitenlandpromotie per buurland vindt hij perfect, al zijn gemeenschappelijke baselines in de communicatie wel wenselijk. Misschien zijn er ook nog mogelijkheden voor de promotie in Franstalig België.

Het hoofdstuk over kamperen is mager uitgewerkt. De acties over kampeerauto's worden op de lange baan geschoven, zogenaamd omdat men wacht op het nieuwe verkeersbord. Spoort de minister steden en gemeenten aan om parkeerplaatsen in te richten, waarvoor toeristen volgens hem bereid zijn standgeld te betalen? Dat verdient de voorkeur boven GAS-boetes, die hij een verdoken belasting noemt.

Ook over rivier- en cruisetourisme blijft de beleidsbrief redelijk vaag. Wat is de stand van zaken? Hoe gaat de minister om met het belangrijke project op de mijnsite van Eisden? Kan het ondersteund worden?

2.1.5. *Tussenkoms van mevrouw Els Robeyns*

Ook mevrouw *Els Robeyns* waardeert de heldere en overzichtelijke beleidsbrief. Zij informeert hoe het budget van 12 miljoen euro verdeeld wordt over de vier impulsprogramma's. Komt er in het impulsprogramma Vlaamse regio's aandacht voor de groene regio's? Wie wordt daarbij betrokken en wat is de timing?

Het is positief dat de minister werk maakt van de digitale ontsluiting van de fietsroutenetwerken. Er staat wel weinig in de beleidsbrief over innovatie en onderhoud. Wat zijn de concrete resultaten van het proefproject in de provincie Antwerpen? Welke initiatieven plant de minister op het vlak van innovatie van de routenetwerken? Welke gebieden werden gekozen voor de wandelnetwerken en op basis van welke criteria werden ze afgebakend? Is hij van plan ook van ruitertoerisme een volwaardig toeristisch product te maken? Welke initiatieven plant hij op het vlak van marketing of verfijning van het netwerk?

Toeristisch onthaal is inderdaad belangrijk en het lid informeert naar de stand van zaken op de luchthaven van Zaventem. Iets soortgelijks op andere grote locaties als stations zou evenzeer positief zijn. En hoe staat het met de regionale onthaalactieplannen?

Acht de minister nog bijkomende initiatieven nodig om de overgangperiode in het Logiesdecreet succesvol af te ronden? Vakantieparken verdienen in de huidige economische situatie de nodige aandacht, maar er staat weinig over in de beleidsbrief. Hetzelfde geldt voor de kampeerautoplatsen.

Is er op het vlak van de buitenlandmarketing overleg met de provincie Limburg, die ook initiatieven neemt ten aanzien van de buurlanden?

Tot slot vindt mevrouw Robeyns de blijvende investering in sociaal toerisme, waarvoor de minister een buitenlandse prijs kreeg, positief. Wat is de stand van zaken in de uitbreiding van het project Rap op Stap van Limburg naar andere provincies?

2.1.6. *Tussenkoms van mevrouw Karin Brouwers*

Mevrouw *Karin Brouwers* betreurt dat er bijzonder weinig in de beleidsbrief staat over de evaluatie van het Reisbureaudecreet. Zelfs het interessante evaluatierapport van het Departement internationaal Vlaanderen wordt niet vermeld. Zij wil weten wie deelnam aan de vergadering over de zelfregulering van de reisbureausector. Hoe ziet de minister de verdere ondersteuning?

Tot slot informeert zij wanneer de haalbaarheidsstudie over een jeugdverblijf op de Citadelsite in Diest klaar is.

2.1.7. *Tussenkoms van de heer Jurgen Vanlerberghe*

De heer *Jurgen Vanlerberghe* erkent het economische belang van het toerisme. Hij waardeert het werk van de studiedienst van de Vlaamse Regering en kijkt uit naar de vooropgestelde aanvullingen inzake werkgelegenheid (tabel 7). Zullen ook de tabellen 8 (investeringen) en 9 (collectieve overheidsuitgaven voor toerisme) snel gemaakt worden? Wellicht is het nuttig die gegevens vervolgens te vergelijken met andere sectoren, wat mogelijk argumenten oplevert voor meer overheidsuitgaven op dit vlak. Hij hoopt dat ook gepoogd wordt om de toegevoegde waarde van vakantiewoningen in kaart te brengen. Hun impact mag niet onderschat worden en toch worden zij vandaag niet opgenomen in de cijfers van Toerisme Vlaanderen over aankomsten enzovoort. Een goede inschatting van die logiescapaciteit en die van tweede verblijven kan een einde maken aan soms absurde discussies tussen overheidsinstanties en stakeholders over de aantrekkingskracht van het kusttoerisme. De sector is gebaat bij een eensgezind overheidsapparaat, onderstreept hij.

De sp.a-fractie kan leven met de nieuwe regeling voor de toewijzing van subsidies in het kader van de impulsprogramma's, maar pleit wel voor voldoende transparantie, overleg en participatie in de procedure. Artikel 3 van het kaderbesluit biedt daartoe ruimte. Denkt de minister erover om de werkwijze in het lopende programma Kust, die enigszins geïnspireerd is door de managementcomités in Europese programma's, toe te passen in andere impulsprogramma's?

De spreker dringt erop aan om snel werk te maken van het evenementenprogramma na 2015 en onderstreept zijn waardering voor de aanpak van de minister op dit vlak, die zowel nationaal als internationaal erkenning krijgt. Hoe past de toeristische referentiegids van Toerisme Vlaanderen binnen de afspraken met de provinciale (Westtoer) en lokale toeristische diensten van de kustgemeenten? Duidelijke communicatie en taakverdeling zijn aangewezen. De samenwerking op het terrein verbetert en men moet in die richting verder werken. Kan de minister nog bevestigen dat het kustmarketingplan in volledig overleg met alle betrokkenen wordt opgesteld en dat niet alleen in de voorbereidende fase? Bij het marketingplan voor de herdenking van de Grote Oorlog bijvoorbeeld hebben betrokkenen als Westtoer en de lokale overheden ruim de kans gekregen om bij de voorbereidingen betrokken te worden. Maar toch bleven die actoren een beetje met een wrang gevoel zitten bij de finalisering van de voorbereiding en de opmaak van het bestek.

Voor de heer Vanlerberghe behoort Wallonië tot nader order tot het binnenland en dus tot de taakstelling van de provinciale toeristische diensten. Toerisme Vlaanderen blijft zich voor marketing baseren op productlijnen (mode, erfgoed, wielrennen) in de plaats van bestemmingen. Komt er een evaluatie van die aanpak en, zo ja, wanneer? Tot slot vindt hij het van belang dat Toerisme Vlaanderen niet alleen inzet op internationale onthaalkantoren maar ook aandacht blijft hebben voor de kwaliteit van de lokale en regionale. Hij betreurt op dat punt dat de erkenning wegvalt.

Wat het Logiesdecreet betreft, lopen de overgangsbepalingen ook voor kleinschalige initiatieven af op het einde van het jaar, waarna vergunning een voorwaarde voor promotie wordt, maar er zijn nog maar honderd van de elfduizend aangemelde vakantieappartementen aan de kust vergund. Komt er een extra overgangsperiode of wordt het decreet substantieel aangepast? Het lid onderstreept het belang van de sector. Hij betreurt ook dat een niet onbelangrijk deel van het toeristisch aanbod dreigt te verdwijnen na nieuwjaar, omdat alleen in West-Vlaanderen een thematisch provinciaal RUP in grote mate de bestaande solitaire vakantiewoningen in een bepaalde perimeter vrijwaart. Voor de andere kondigt de prioriteitennota toeristische handhaving een optreden op eenvoudige melding aan. Het lid suggereert het alternatief om in het Logiesdecreet de koppeling met de stedenbouwkundige vergunning te laten vallen.

Tot slot lijkt het de heer Vanlerberghe niet wenselijk om in strategisch aaneengesloten landbouwgebieden niet-agrarische functies maximaal te weren, zoals de beleidsbrief Landbouw vermeldt, want dan wordt recreatief medegebruik onmogelijk. Wat is het standpunt van de minister en wat doet hij om dit te keren?

2.2. Antwoorden van minister Geert Bourgeois

Omgevingsanalyse

Minister *Geert Bourgeois* antwoordt dat de verwachte grote stijging van het internationale toerisme klopt en meldt in dit verband dat hij met India probleemloos een memorandum of understanding wist te sluiten. Daar alleen verwacht men tegen 2015 een stijging van het aantal uitgaande toeristen van 15 naar 50 miljoen. Voor de buitenlandpromotie van 100 jaar Ronde van Vlaanderen komt er een marketingplan inclusief logo samen met overheids- en privépartners. De meest voor de hand liggende buitenlandkantoren zijn Nederland, Frankrijk, Italië, de VS, Groot-Brittannië en Spanje.

De recente daling van toeristen uit Nederland is eerder beperkt en bovendien was er in de voorafgaande jaren een spectaculaire stijging. Over het algemeen blijft het dus wel positief.

De promotie van de regionale luchthavens is een verantwoordelijkheid van minister Crevits. Zelf betreurt de minister dat de steun aan Oostende ondanks zijn inspanningen niet is kunnen doorgaan. Hij is zich bewust van de problematische compatibiliteit met het Europees recht maar is ook de openlijke tegenwerking van sommigen in het parlement niet vergeten. De realiteit is dat het altijd het ontvangende land is dat Ryanair op een of andere manier ondersteunt.

Reisbureaudecreet

Op het overleg over het Reisbureaudecreet waren aanwezig: VVR, VLARA, ABTO, BTO en FBAA. Test-Aankoop liet zich verontschuldigen. Zij spraken af een werkgroep onder elkaar op te richten, het gaat immers over zelfregulering. Voor Toerisme is dit een afgesloten hoofdstuk. Het gaat om beslist beleid, vandaar het ontbreken van de evaluatie van het Reisbureaudecreet in de beleidsbrief. De decreetgever heeft de uitdoving van het decreet goedgekeurd.

Impulsprogramma's

Het klopt dat de duur van de overnachtingen aan de kust vermindert – dat is een internationale trend – maar er zijn wel voor het eerst weer duidelijk meer aankomsten. De minister onderstreept dat al jarenlang telkens 2,2 miljoen euro in de kust wordt geïnvesteerd. Daarbovenop komt 1,2 miljoen euro marketing door Toerisme Vlaanderen, dat daarover overlegt met alle actoren. Ook hij betreurt de commotie over de reddingsdienst en pleit voor redelijkheid, maar dat is en blijft een zaak van de gemeenten. Hij wijst ook op de verantwoordelijkheid van de baders zelf om voorzorgsmaatregelen te nemen. De Vlaamse kust heeft een van de best geëquiperde en gekwalificeerde reddingsdiensten, onderstreept hij.

Bij de impulsprogramma's is alleen het bedrag van 2,2 miljoen euro voor de Vlaamse kust exact afgebakend. De verdeling hangt af van de ingediende projecten, maar geen enkel programma zal in het verdomhoekje terechtkomen. Voor de groene regio's wordt in gezamenlijk overleg een marketingstrategie opgemaakt in 2013, voor de kunststeden in 2014. Aan de hand daarvan zullen dan de projecten beoordeeld worden, zoals dat reeds het geval is voor de kust.

100 jaar Grote Oorlog

Wat de herdenking van de Eerste Wereldoorlog betreft, stelt de minister vast dat zowel Franse als Duitse autoriteiten openstaan voor samenwerking en die herdenkingsinitiatieven overschrijden het puur toeristische. De nadruk ligt op vrede-toerisme, op toerisme +. De minister noemt de aanleg van herinneringstuinen, concerten, colloquia, jeugduitwisselingsprogramma's, de aandacht voor martelaarssteden. Wat de samenwerking binnen de regering betreft, brengt hij vrijdag een volgende voortgangsrapportage. In december is er een beleidsdomeinoverschrijdende stuurgroep. Hij suggereerde aan de minister van Welzijn om met het Rode Kruis samen te werken. Onderwijs zou inderdaad dringend werk moeten maken van de herinneringseducatie. De minister-president is actief op het vlak van de herinneringstuinen en de bijeenkomst van Nobelprijswinnaars voor de Vrede, die plaatsvindt op 4 november 2013. De uitnodigingen zijn vertrokken. Thema is 'Science for Peace' en het doelpubliek wordt gevormd door beleidsmakers, terreinwerkers en academici. Er wordt werk gemaakt van de ondertekening van de Flanders Fields Declaration. De minister onderstreept nogmaals dat de evenementen geen kermissen zijn maar op herdenking gericht.

De problemen met het centrum in Zonnebeke betreffen een discussie tussen ontwerper en aannemer. De juridische aansprakelijkheid voor de insijpeling is nog niet uitgeklaard maar de werken gaan door. De opening vindt alleszins op tijd plaats, medio 2013. Ook de andere projecten zijn op tijd. De evenementen krijgen geen geld voor marketing, dat doet de overheid zelf. Als initiatiefnemers zelf promotie willen voeren, worden ze daarvoor niet gesubsidieerd.

Toeristisch onthaal

De minister is er zeker van dat er toeristisch onthaal is in het station van Brugge, waar overigens op 21 november het nieuwe, centrale onthaalcentrum Historium opengaat. Het effect van de promotie in tankstations en dergelijke is bijzonder moeilijk te meten. Omdat het niet om een grote infrastructurele ingreep gaat, verwacht de administrateur-generaal dat de sluiting van het kantoor op de Grasmarkt hoogstens een paar weken zal duren. Er zijn afspraken met de toeristische dienst van de stad over doorverwijzing.

Er komt een overgangperiode van twee jaar voor de uitbouw van het lokale onthaal, waarvoor er nog altijd impulsfondsen zijn. Daarna concentreert Toerisme Vlaanderen zich op het internationale, maar er blijven wel subsidies voor de toegankelijkheid van de andere kantoren.

Toeristische promotie

Wat internationale marketing betreft, bieden de vier productlijnen – erfgoed en kunsten, fietscultuur, eet-, drink- en tafelcultuur en mode – voldoende garanties, verzekert de minister. Wallonië is inderdaad geen buitenland en dus valt de promotie daar niet onder Toerisme Vlaanderen. De kunststeden en de provinciale diensten voor toerisme spraken af om de Waalse markt op hun eigen manier te bewerken en in verhouding tot het potentieel dat ze daarin zien voor zichzelf. Het grootste is dat van de Vlaamse kust, waarvoor West-toer zich inzet.

Het is niet zo dat de marketing van Toerisme Vlaanderen uitsluitend wordt gericht op de productlijnen. De minister heeft erop aangedrongen dat de drie hoofdbestemmingen – kust, groene regio's en kunststeden – blijvend gepromoot worden. De vier productlijnen zijn horizontale lijnen die daar doorheen lopen. Als men de kust promoot, promoot men uiteraard ook de gastronomie aan de kust.

Toerisme Vlaanderen en Vlaanderen Lekker Land werken een meerjarenvisie uit voor de periode 2014-2017. De strategie om de Vlaamse chefs te promoten in het buitenland, leverde veel mediabelangstelling op en wordt voortgezet. Vol-au-Vent is een project van Cultuur en staat los van Toerisme.

Fietsen, wandelen en ruiteren

Wat de digitale ontsluiting van de fietsroutenetwerken betreft, spraken Toerisme Vlaanderen en de provincies af om hun gemeenschappelijke databank ter beschikking te stellen van bedrijven voor de creatie van apps, die te koop kunnen aangeboden worden, wat niet het geval is met de gedrukte vorm. Er is veel interesse.

Het onderhoud van de paden is een zaak van de provinciale diensten. De minister bezorgt de lijst met wandelnetwerkgebieden. Voor ruiteren wordt een proef opgezet in de Merode.

Horeca

De minister erkent dat de horeca vaak in de hoek zit waar de klappen vallen, maar wijst er meteen op dat de sector positief staat tegenover het beleid inzake vorming, samenwerking met de VDAB en promotie in binnen- en buitenland. In verband met hotels en internet is een project ingediend dat in aanmerking komt voor subsidiëring in het kader van het impulsfonds, maar het moet nog beoordeeld worden.

Toeristische logies

De minister verklaart dat alle toeristische logies die vergund waren op grond van het Hotel- of Kampeerdecreet, opnieuw vergund zijn. Bij de nieuwe vergunningsaanvragen gebeurt dat volgens het tempo van de aanvragen. Bij de vakantiewoningen is de lijn heel duidelijk: alleen de vergunde worden gepromoot. Hij belooft opnieuw contact te nemen met CIB zodat zij haar leden erop kan wijzen dat ze kansen missen. Er is geen verplichting, maar de minister gelooft dat ze wel vrijwillig in het systeem zullen stappen als ze de internationale promotie-inspanningen ten gunste van de vergunde zullen merken. Een miljoen euro volstond in elk geval in het voorbije jaar: er waren onvoldoende projecten om het bedrag op te gebruiken. Hoe het wordt met de bijkomende categorieën valt af te wachten.

Minister Smet is bevoegd voor de algemene regels inzake toegankelijkheid en plant binnenkort overigens een evaluatie. De minister van Toerisme kijkt daarop toe bij de toekenning van subsidies aan logies. De minister wijst erop dat het in deze belangrijke aangelegenheid allang niet meer alleen gaat over mensen met een beperking maar meer en meer ook over oudere mensen.

Voor de solitaire vakantiewoningen is de minister zo ver als mogelijk gegaan in de discussie met Ruimtelijke Ordening. Over de verdere afstemming kan hij nu geen uitspraken doen, evenmin als over wat in de beleidsbrief Landbouw staat. De minister verzekert wel dat hij overtuigd is van het belang van hoevetoerisme en herinnert aan zijn verdediging ervan tegenover de landbouwers zelf. Vaak ziet men met veel succes een gemengde activiteit: landbouw en hoevetoerisme. De angst voor privatisering van landbouwruimte is op dat vlak onterecht.

Het klopt dat er op dit moment alleen federale cijfers zijn over de bezettingsgraad van vakantiewoningen maar de minister onderzoekt of het budgettair haalbaar is om het programma KiTS, dat voor de kust is ontwikkeld, ook elders op te zetten.

Varia

Toerisme Vlaanderen heeft geen apart budget voor holebi's. De World Outgames in Antwerpen trekken een vaak kapitaalcrachtig publiek aan en het evenement is belangrijk in een tijd van onverdraagzaamheid.

Rap op Stap wordt ook uitgerold en voorbereid in Aalst, Antwerpen, Brugge, Gent, Kortrijk, Leuven, Mechelen, het Hageland, Turnhout en Beerse.

De minister bevestigt dat het actieplan Genk ook een recreatief onderdeel heeft. De haalbaarheidsstudie over het jeugdverblijf in Diest wordt in december opgeleverd. Wat de toeristische referentieguides betreft, wordt het marketingplan in volledige samenwerking opgemaakt.

III. INBURGERING EN INTEGRATIE

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Uitgavenbegroting 2013*

De minister koos er bewust voor om prioritair alle bijkomende recurrente middelen – in totaal 2.280.000 euro - in te zetten voor het op hetzelfde niveau houden van de structurele financiering van de onthaalbureaus, dit na het wegvallen van de 3 miljoen euro eenmalige middelen die in 2012 bijkomend werden ingezet voor het opvangen van de instroompiek bij de onthaalbureaus.

Samenhangend besliste de minister om in 2013 geen projectoproep voor Managers van Diversiteit te lanceren en de daardoor vrijkomende 750.000 euro eveneens in te zetten voor de structurele financiering van de onthaalbureaus.

Samen met de 2.280.000 euro, wordt dus 3.030.000 euro structureel toegevoegd aan de financiering van de onthaalbureaus en dit zolang dit noodzakelijk blijkt volgens de instroom.

1.2. *Beleidsbrief Inburgering en Integratie 2012-2013*

1.2.1. *Langetermijnvisie en -strategie*

De minister verklaart dat de diversiteit in Vlaanderen verder toeneemt. Ongeveer 15% van de inwoners in het Vlaamse Gewest is vreemdeling of heeft een vreemde herkomst. In Brussel gaat het om 60%. De toegenomen diversiteit – sommigen spreken al van superdiversiteit – brengt grote uitdagingen met zich mee. Daarom moet het integratievraagstuk gerichter worden aangepakt en moet men proberen de hele samenleving mee te krijgen. Met het ontwerp van decreet dat binnenkort bij het Vlaams Parlement zal worden ingediend, wil de minister hiervoor het gepaste kader creëren.

Met het nieuwe decreet worden het inburgerings- en integratiebeleid geïntegreerd en wordt inburgering een onderdeel van het voortdurend leer- en werkproces dat integratie is. De inburgerings- en integratiesector wordt ook hervormd. Men zal komen tot een organisatie voor heel Vlaanderen (EVA Inburgering en Integratie) met specifieke statuten voor Antwerpen, Gent en Limburg. Alle instrumenten om integratie te stimuleren, worden samen aangeboden vanuit die ene organisatie. Het gaat om inburgering ter ondersteuning van individuele burgers die nieuw zijn in Vlaanderen en om integratie-instrumenten ter stimulering van organisaties/diensten om integratie echt te laten werken.

Een andere hervorming die er aankomt is die van de Huizen van het Nederlands en de consortia volwassenenonderwijs. Hier is de minister van Onderwijs aan zet. Men wacht vooralsnog op een nota vanuit het Departement Onderwijs.

1.2.2. *Meer nieuwe Vlamingen vinden hun plaats in onze samenleving*

Deze eerste uitdaging kan men onderverdelen in meerdere deelthema's. Een eerste is dat meer mensen Nederlands leren en de kans krijgen het te spreken. De minister is ervan overtuigd dat Nederlands leren en spreken een hefboom is voor integratie. Dat de mensen zelf daar ook zo over denken, blijkt uit het stijgend aantal aanmeldingen bij de Huizen van het Nederlands. In vijf jaar tijd is het aantal aanmeldingen bij de Huizen met meer dan 53% toegenomen. Het voorbije schooljaar waren er in totaal meer dan 112.000 aanmeldingen bij de Huizen van het Nederlands.

Om de effecten van het Nederlands leren te optimaliseren, zet men in op het uitbouwen van een taalbeleid en een taalpromotiebeleid. De Huizen krijgen hiervoor een bijkomende projectsubsidie. De minister verwijst naar de projectoproep Managers van Diversiteit 2011 ‘Samen Inburgeren’ en de oproep 2012 ‘Oefenkansen Nederlands’, die allebei de focus leggen op kansen om Nederlands te oefenen. Er worden bijkomende initiatieven gepland om het belang van taal verder onder de aandacht te brengen. Men zal ook onderzoeken hoe een digitaal platform ter ondersteuning van anderstaligen die Nederlands willen leren en oefenen, concreet vorm kan krijgen.

Een volgende doelstelling is dat meer inburgeraars een inburgeringstraject volgen. De instroom van verplichte inburgeraars is gedaald met ongeveer 11% tegenover dezelfde periode 2010-2011. Verklaringen hiervoor zijn onder meer dat asielzoekers niet langer tot de verplichte doelgroep behoren en de daling in het aantal gezinsherenigers sinds de verstrengde wet op de gezinshereniging. Het aantal aanmeldingen en ondertekende contracten daalt eveneens. Deze daling biedt de kans om in te zetten op de rechthebbende inburgeraars.

Voor familiemigranten uit Marokko, Turkije en Rusland is er sinds mei 2012 een starterspakket ‘Migreren naar Vlaanderen’ beschikbaar. Zij krijgen het pakket gratis op het moment van overhandiging van het visum. Op de website www.migreren.inburgering.be wordt het pakket ook in het Frans en het Engels aangeboden. Het Steunpunt Inburgering en Integratie zal het pakket en de verspreiding ervan evalueren.

De minister vindt het belangrijk om de doelgroepen van het integratiebeleid bij het beleid te betrekken. Dat gebeurt in eerste instantie via het Minderhedenforum dat, conform het Integratiedecreet, als participatieorganisatie is erkend. Het is de bedoeling om – samenhangend met de hervorming van de sector – het Minderhedenforum te versterken zodat het een gebiedsdekkende werking kan realiseren. Verhogen van de deelname van nieuwe Vlamingen aan adviesorganen en gemeentelijke werkgroepen is nog tot 2014 een van de beleidsprioriteiten in de lokale integratiebeleidsplannen. Het EIF-project ‘Changemakers’ kan hier een belangrijke meerwaarde bieden. Changemakers zijn mensen uit het verenigingsleven en geëngageerde individuen die het beleid in hun stad of gemeente actief mee vorm willen geven. In het bijzonder voor de jeugdleden roept de minister de lokale besturen op om te waken over de diversiteit in de samenstelling.

De minister ziet het erfgoedbeleid als een hefboom voor integratie. FARO organiseert jaarlijks een Erfgoeddag. In 2014 is het thema ‘Grenzeloos’. Dit is het aanknopingspunt bij uitstek voor samenwerkingsinitiatieven tussen de integratiesector, middenveldorganisaties en erfgoedorganisaties.

Dialoog draagt bij tot een beter begrip en groter maatschappelijk draagvlak. De minister wil nagaan hoe een interlevensbeschouwelijke dialoog een bijdrage kan leveren aan het overstijgen van verschillen.

1.2.3. Doelmatigheid van het aanbod verder verbeteren

Inburgeraars vormen een heterogene doelgroep. Dit brengt met zich mee dat het aanbod flexibel moet zijn en zoveel mogelijk op maat van de doelgroep. Hiervoor werden en worden verschillende initiatieven genomen die moeten leiden tot meer maatwerk. De minister wil nog meer inzetten op de kwaliteit van het inburgeringstraject en op maatwerk. Voor zowel laaggeschoolden en sociaal zwakkere inburgeraars als voor hooggeschoolden en sterke inburgeraars moet inburgering een adequate opstap bieden naar integratie.

De inburgering van kinderen en jongeren verloopt vooral via het onderwijs maar ook via het vrijetijdsleven. Met EIF-projecten wil men de deelname van minderjarige nieuwkomers aan het lokale vrijetijdsaanbod bevorderen. In het voorontwerp van decreet krijgt

de integratie van minderjarige nieuwkomers extra aandacht. De sector krijgt de opdracht om ook kleuters toe te leiden naar het kleuteronderwijs. Minderjarige nieuwkomers die daar baat bij hebben komen in aanmerking voor het volgen van een inburgeringstraject op hun maat. Een actieonderzoek in samenwerking met Onderwijs moet een integrale aanpak uitwerken voor een onderwijs- en opleidingstraject afgestemd op de noden van 16- tot 18-jarige nieuwkomers. De niet-begeleide minderjarigen vergen bijzondere aandacht. Samen met de minister van Welzijn worden de nodige initiatieven genomen om uitvoering te geven aan de conceptnota betreffende het beleid ten aanzien van deze kinderen en jongeren. Hiervoor wordt overlegd met de federale staatssecretaris voor asiel en migratie.

Het primaire inburgeringstraject is geen eindpunt maar een beperkt, tijdelijk en specifiek aanbod als start van en opstap naar het verdere integratieproces. Dit betekent dat de meeste inburgeraars nog nood zullen hebben aan vervolgtrajecten richting werk, zelfstandig ondernemerschap of onderwijs. Zij zullen ook nog verder Nederlands moeten leren en investeren in hun sociaal traject. Alle relevante beleidsdomeinen zijn hier aan zet en moeten aandacht hebben voor de doorstroom van inburgeraars naar vervolgtrajecten. Doorstroom naar een vervolgaanbod veronderstelt toegankelijke voorzieningen. Om de drempels weg te werken, kunnen de voorzieningen een beroep doen op de integratiecentra en het Kruispunt Migratie-Integratie. De doorstroom van het inburgeringstraject naar een vervolgaanbod verloopt niet altijd even vlot. Een van de belangrijkste doelstellingen van het toekomstige decreet is net om die doorstroom te verbeteren en te versterken zodat inburgering effectief leidt tot integratie.

Dankzij de evolutie in de informatie- en communicatietechnologie is het videotolken als nieuw tolkinstrument ontwikkeld. De klemtoon in 2013 ligt op het introduceren van het videotolken en het integreren ervan in het Vlaamse tolkenlandschap. Dat laat toe efficiënter te werken en toch tegelijk visueel contact te hebben.

Voor wat de doortrekkersterreinen betreft, zou het goed zijn om tot een systeem van syndicus te komen, naar analogie met wat bestaat in grote flatgebouwen (reglement van mede-eigendom, huishoudelijk reglement). Hoewel de subsidiëring wordt opgetrokken tot 100%, blijft er veel weerstand in de steden en gemeenten tegenover de doortrekkers. De inspanningen moeten van twee kanten komen. In die zin zou het goed zijn moest er een soort syndicus zijn die kan spreken namens de groep doortrekkers, die ervoor kan zorgen dat afspraken worden nageleefd.

1.2.4. Verhoging van de efficiëntie en de effectiviteit van het beleid

Door de aanpassing van het Integratiedecreet aan de bepalingen van het Planlastendecreet verminderen de plan- en rapporteringsverplichtingen van de lokale besturen aanzienlijk vanaf de volgende bestuursperiode. Het lokale integratiebeleidsplan wordt geïntegreerd in de lokale strategische meerjarenplanning 2014-2019. Er wordt geen aparte overeenkomst meer gesloten in functie van het lokale integratiebeleid en de rapportering over de uitvoering van het beleid gebeurt aan de hand van de goedgekeurde jaarrekening. De komende periode zal blijken hoe lokale besturen van hun verminderde planlast en hun verhoogde autonomie gebruikmaken om ook op lokaal niveau een inclusief integratiebeleid te organiseren.

Dankzij een sterk stimuleringsbeleid is het aantal integratiediensten het voorbije jaar verder toegenomen. Momenteel beschikken 39 gemeenten over een erkende integratiedienst. In elf bijkomende gemeenten, vooral in de Vlaamse Rand, werd de oprichting van een integratiedienst voorbereid. Met het besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2012 worden de integratiesubsidies aan steden en gemeenten geobjectiveerd aan de hand van parameters die de aanwezigheid en achterstand van de doelgroepen van het integratiebeleid in kaart brengen. Hiervoor heeft de Studiedienst van de Vlaamse Regering de lokale inburgerings- en integratiemonitor ontwikkeld.

Voor de beleidscyclus 2014-2019 zijn de beleidsprioriteiten voor het inclusief lokaal integratiebeleid bepaald. Conform de doelstellingen van het Planlastendecreet zijn deze prioriteiten op een voldoende hoog niveau geformuleerd zodat lokale besturen een eigen lokale invulling kunnen geven. Door meer te sturen op resultaten en minder te controleren op de inzet van middelen krijgt het Agentschap voor Binnenlands Bestuur de ruimte om de lokale besturen, onder meer via vormingsmomenten, te ondersteunen en te coachen in de opmaak van hun meerjarenplanning. Ook het Kruispunt Migratie-Integratie en de integratiesector zullen ondersteuning bieden.

1.2.5. Coördinatie en systematische opvolging

Een adequaat inburgerings- en integratiebeleid veronderstelt de nodige coördinatie. Men beschikt hiervoor over een aantal instrumenten. Er is het geïntegreerd actieplan van de Commissie Integratiebeleid, als het ware het ‘moederplan’ dat de acties van de verschillende beleidsdomeinen omvat die bijdragen tot een inclusief integratiebeleid. Binnen de Commissie Integratiebeleid werden ook aanbevelingen geformuleerd om de ‘gekleurde armoede’ te bestrijden. Het strategisch plan woonwagengedwongen van de Vlaamse Woonwagengedwongen heeft tot doel de maatschappelijke positie en woonsituatie van woonwagengedwongen te verbeteren. Er is verder het Vlaams actieplan MOE(Roma)-migranten dat focust op de instroom uit Midden- en Oost-Europa, waaronder heel wat Roma. De minister neemt de coördinatie over de realisatie en evaluatie van die plannen over de beleidsdomeinen heen op.

Binnen de derde generatie steunpunten beleidsrelevant onderzoek werd het Steunpunt Inburgering en Integratie erkend. De centrale thema’s waarop het steunpunt focust zijn gegroepeerd in volgende onderzoekslijnen: migratietrends en hun impact op integratie en het integratiebeleid, de effectuering van fundamentele rechten in immigratie en inburgering, de efficiëntie en effectiviteit van het inburgerings- en integratiebeleid.

In juni 2012 publiceerde het Kruispunt Migratie-Integratie het tweede jaarboek ‘integratie en inburgering’. Nieuw is dat deze editie sterk inzoomt op het reilen en zeilen in de verschillende regio’s in 2011. Volgend jaar komt er opnieuw een jaarboek.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1.1. Tussenkoms van mevrouw Linda Vissers

Mevrouw *Linda Vissers* deelt het enthousiasme van de minister over het inburgeringsbeleid niet. De minister is blijkbaar al tevreden als migranten een inburgeringscursus volgen en een beetje Nederlands spreken. Hij zegt dat Vlaanderen baat heeft bij immigratie, om de vergrijzing op te vangen en om nieuw talent aan te trekken. De werkelijkheid is echter dat amper 15% van de immigratie naar ons land arbeidsimmigratie is. De rest heeft te maken met gezinshereniging, asiel en regularisatie. De nadelige gevolgen van immigratie zijn heel wat groter dan de voordelen. De spreker denkt aan de hoge werkloosheids- en criminaliteitscijfers onder allochtonen, aan samenlevingsproblemen en aan de ruimtelijke druk van een groeiende bevolking op de schaarse open ruimte. Van echte integratie is weinig te merken. Een deel van de allochtonen, vaak die van Europese afkomst, integreert zich vlot in onze samenleving. Bij niet-Europese bevolkingsgroepen is er doorgaans nauwelijks sprake van enige inburgering, wel van een bewust gekozen segregatie. Vooral moslims zoeken in de eerste plaats de nabijheid op van hun geloofsgenoten. Zelfs de tweede en de derde generatie huwt meestal met volks- en geloofsgenoten, zoekt vrienden vooral in de eigen gemeenschap en verkiest vaak de tribale islamitische waarden boven de Europese waarden. Het voornaamste obstakel voor de inburgering is de islam, maar dat wil de minister niet geweten hebben. Hij streeft naar een dialoog die moet leiden tot een beter

begrip en een groter maatschappelijk draagvlak. De regering wil ook een islamopleiding in het leven roepen. Het organiseren van een geslaagd offerfeest is volgens de minister een jaarlijks terugkerende uitdaging. De Antwerpse organisatie van dit feest toonde dit jaar nochtans opnieuw het failliet van de integratie aan. Onder druk van de moskeeën durfde geen enkele moslim het aan om de door de stad ter beschikking gestelde en ruim gefinancierde verdoofde slachtvloer te gebruiken. De minister blijft dus steken in het politiek correcte denken. Hij durft de problemen nog steeds niet bij naam te noemen. Hoe kan hij dan oplossingen aanbrenge?

Volgens Vlaams Belang is er geen nood aan meer begrip voor de islam, maar aan een beleid dat de islamisering van onze samenleving een halt toeroept. Het zogenaamde Vlaamse inburgeringsbeleid is veeleer een onthaalbeleid dat nieuwkomers welkom heet, hen wat levensnoodzakelijk Nederlands bijbrengt en wegwijs maakt in onze samenleving, dit alles volledig op kosten van de Vlaamse belastingbetaler. Een eigen bijdrage van de inburgeraar wordt nog steeds niet gevraagd. Er is ook nog altijd geen koppeling met de immigratie- of nationaliteitswetgeving.

Bij de zogenaamde oudkomers, de vreemdelingen die hier reeds langer verblijven, neemt het aantal behaalde inburgeringsattesten jaar na jaar af, niet alleen relatief, maar ook in absolute cijfers. In 2011-2012 waren dat er nog nauwelijks 870. Hoe is die daling te verklaren? Het aantal vreemdelingen onder de OCMW- of RVA-steuntrekkers ligt nochtans zeer hoog. Ook het aantal zittenblijvers onder de allochtone kinderen ligt hoog. De geringe inburgering van de ouders verhindert hen namelijk om de schoolprestaties van hun kinderen op te volgen.

Er is een geringe doorstroming van de VDAB-klanten naar de onthaalbureaus. Een werkgroep van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur zal de knelpunten in de samenwerking met onthaalbureaus en VDAB onderzoeken en verbetervoorstellen formuleren. Hoeveel kandidaten stroomden er in 2011 en 2012 door van de VDAB naar de onthaalbureaus? Welke knelpunten werden er vastgesteld die de doorstroming belemmerden? Wat houden de verbetervoorstellen precies in? Hebben die al positieve effecten gegenereerd?

Ook over de samenwerking tussen de Vlaamse OCMW's en de onthaalbureaus werd een protocol afgesloten. Steuntrekkende oudkomers die nood hebben aan een inburgeringstraject, worden doorverwezen naar het onthaalbureau, dat het OCMW dient te informeren over de vorderingen. Als de OCMW-cliënten hun engagementen niet nakomen, kunnen de OCMW's autonoom beslissen om de steun op te zeggen. Hoeveel kandidaten zijn er in 2011 en 2012 doorgestroomd van het OCMW naar de onthaalbureaus? Verloopt de samenwerking goed? Hoeveel van deze OCMW-cliënten behaalde een inburgeringsattest? Worden onwillige oudkomers geschrapt of op een andere manier gesanctioneerd door het OCMW? Komt er een verplichte inburgeringscursus, of liever nog, een inburgeringsexamen voor oudkomers die een uitkering ontvangen of een sociale woning willen huren? Vreemdelingen zijn in de sociale huisvesting sterk oververtegenwoordigd. Er zijn tal van redenen om wat kordater op te treden. Vreemdelingen moeten weten dat ze hier niet alleen rechten, maar ook plichten hebben. Bovendien zal een striktere toegang tot de sociale voorzieningen allicht ook de immigratie afremmen. Gezien de lange wachtlijsten dient men voorrang te verlenen aan Vlamingen en aan allochtonen die wel hun best doen om te integreren.

Vlaams Belang is een groot voorstander van het inburgeringsexamen. Op een vraag van mevrouw Zamouri heeft de minister echter geantwoord dat een resultaatsverbintenis geen deel uitmaakt van het Vlaamse regeerakkoord. Een koppeling met de verblijfswetgeving zoals in andere landen ligt volgens de minister moeilijk omdat de immigratiewetgeving een federale bevoegdheid is. Daarom is een sanctionering van iemand die niet slaagt in het inburgeringsexamen volgens de minister niet evident. Wat heeft de Vlaamse Rege-

ring al ondernomen om de Vlaamse inburgeringswetgeving te koppelen aan de federale immigratiewetgeving of nationaliteitswetgeving? Werd deze kwestie al geagendeerd op het Overlegcomité? Overweegt de Vlaamse Regering alsnog om een resultaatsverbintenis op te leggen?

Vlaams Belang staat kritisch tegenover het verdelen van starterspakketten in het buitenland, zoals dat momenteel gebeurt in Marokko, Turkije en Rusland. Daarmee wekt men namelijk de indruk dat Vlaanderen een immigratieland is. Deze pakketten zijn beschikbaar sinds mei 2012. Hoeveel pakketten werden er het voorbije half jaar al verdeeld?

Aan de Huizen van het Nederlands wordt een facultatieve subsidie toegekend voor de ondersteuning van het taalpromotiebeleid op lokaal vlak. Vlaams Belang staat positief tegenover de promotie van het Nederlands. In de praktijk verloopt de communicatie van de lokale besturen in Vlaanderen steeds meer in vreemde talen. Een aanzienlijk deel van de bevolking is immers het Nederlands niet machtig. Hoe ziet de minister dit promotiebeleid?

2.1.2. *Tussenkoms van de heer Bart Caron*

De heer *Bart Caron* vindt dat de beleidsbrief relatief weinig zegt over de plannen voor een nieuw inburgerings- en integratiedecreet. De brief bevat wel waardevolle strategische en operationele doelstellingen en de stand van zaken somt een aantal realisaties op. Te betreuren valt echter dat het integratie- en inburgeringsbeleid te veel de nadruk legt op inburgering en minder op integratie. Dat is een fundamenteel verschil. Integratie gaat immers uit van de diversiteit van mensen. Integreren is niet alleen een zaak van taalkennis of van inzicht in de maatschappelijke verhoudingen, waarden en normen van Vlaanderen. Het heeft ook te maken met een goede opleiding, met het vinden van werk en met integratie in de civiele samenleving. Daarom zijn er vaak langere trajecten nodig. Bovendien vergt integratie ook een belangrijke inspanning van de Vlamingen. Integratie is een wederzijds proces.

De spreker betreurt dat de rol van de integratiesector en van het middenveld van autochtone en nieuwe Vlamingen wordt ondergewaardeerd in de nieuwe plannen voor de sector. De nieuwe Vlamingen moeten een belangrijke plaats hebben binnen hun eigen integratietraject. Dat proces kan niet louter vanuit de centrale overheid georganiseerd worden. Taalkennis is een belangrijke voorwaarde om andere stappen te kunnen zetten, maar het is slechts een van de bouwstenen van integratie. In het verleden hebben zwakkere maatschappelijke groepen zich binnen het sociaal-cultureel werk onder gelijken geëmancipeerd, vaak in trage trajecten. De arbeidersverenigingen en de boerengilden bijvoorbeeld hebben hun eigen mensen niet alleen materieel maar ook cultureel ontwikkeld. Datzelfde proces vindt nu plaats bij andere etnisch-culturele groepen. De minister is echter van plan om hiervoor een centraal gestuurde EVA op te richten. Er zijn echter partners op het veld die volgens de spreker geschikt zijn. Hij geeft er de voorkeur aan de civiele samenleving te responsabiliseren en te stimuleren om de hervormingsplannen uit te voeren. Deze voorafgaande opmerking doet niets af aan de waardering voor de andere inspanningen van de minister.

Zijn er al veel starterspakketten inburgering verspreid in het buitenland? Wat is de respons van de doelgroep? Werken onze vertegenwoordigers in het buitenland daar goed aan mee? Welk effect hebben de projecten huwelijksmigratie?

De heer Caron wil alle mogelijke instrumenten inzetten om mensen te stimuleren om Nederlands te leren. Hij staat echter terughoudend tegenover certificaten. In Brussel kennen de lessen Nederlands een groot succes, hoewel men werkt met een vrijwillig model, ook voor de deelname. Veel mensen voelen blijkbaar aan dat een goede kennis van het

Nederlands belangrijk is. Een attest kan mensen het gevoel geven dat hun inspanningen worden gewaardeerd. Het kan echter ook een instrument worden om mensen te straffen of uit te sluiten van bepaalde rechten. Ook oudkomers moeten gestimuleerd worden om Nederlands te leren, maar hoe langer men in het land is, en hoe minder men daarbij gestimuleerd werd, hoe moeilijker het wordt. Hij ziet wel iets in de stages Nederlands die elders in de beleidsbrief worden voorgesteld.

De spreker steunt het streven van de minister naar een evenredige vertegenwoordiging van de nieuwe Vlamingen. Het project Changemakers zal daarin een rol kunnen spelen. Dit lijkt hem niet alleen belangrijk voor de jeugdleden, maar ook voor de cultuurleden en de sportleden. Van de inspanningen voor het erfgoedbeleid zijn er op het terrein weinig resultaten te zien. De erfgoedcollecties van de nieuwe Vlamingen zijn nochtans betekenisvol. Daarom is het belangrijk om die ook een plaats te geven binnen de stedelijke musea. Een gesprek hierover met minister Schauvliege zou nuttig zijn.

Een Vlaamse imamopleiding is heel belangrijk als men wil dat er een Europese vorm van de islam ontstaat. Daarom hoopt hij dat het werk rond deze opleiding opschiet.

De beleidsbrief spreekt over een neiging bij mensen van vreemde herkomst om zich terug te plooiën op de eigen gemeenschap, ook bij allochtonen van de derde of vierde generatie die al lang geen doelgroep van het integratiebeleid meer zijn. Deze paragraaf wekt de indruk dat de minister dit fenomeen sterk afkeurt. De heer Caron beseft dat er structurele, ruimtelijke en sociale kenmerken zijn van segregatie. Als er in een stad meer mensen van vreemde herkomst wonen, ontstaat die indruk soms ten onrechte. Een neiging om vooral met de eigen groep om te gaan, heeft vaak te maken met problemen en met culturele vervreemding. Men moet vooral de symptomen analyseren om dan een bredere oplossing aan te reiken. Dat de minister projecten opzet om segregatie tegen te gaan, is uiteraard positief. Daarbij dient de overheid een integrale en transversale aanpak te hanteren. Lokale besturen dragen op dit vlak de belangrijkste verantwoordelijkheid. Ook maatschappijen voor sociale huisvesting en buurtwerkingen kunnen een belangrijke rol spelen.

Integratie is inderdaad een proces met elkaar en niet naast elkaar. Integreren kan men echter niet doen op bevel van de Vlaamse overheid. Dat is alleen mogelijk door mensen te laten groeien zodat ze interessante jobs kunnen uitoefenen en zichzelf materieel en intellectueel kunnen ontwikkelen.

Heeft de minister al contact gehad met de federale overheid om een oplossing te vinden voor het gebruik van de tolktelefoon door de huisartsen?

Zijn eigen stad Kortrijk beschikt over een doortrekkersterrein. De heer Caron moet toegeven dat dit ernstige problemen oplevert en dat er veel schade is. Een mentaliteitsbeïnvloeding is dus aangewezen. In dit verband voelt hij iets voor het idee van een syndicus uit de eigen gemeenschap. Een ander probleem is dat de lokale besturen niet altijd de expertise in huis hebben om op een juiste manier met die doelgroepen om te gaan. Het blijft echter belangrijk dat er doortrekkersterreinen zijn. Het probleem van de rondtrekkers die terechtkomen op niet-gereguleerde plaatsen wordt daardoor ingedijkt. In Kortrijk werd het initiatief voor de aanleg van dit doortrekkersterrein genomen door een centrumcoalitie. Dat was een moedige en wijze beslissing. Hij betreurt dat zo weinig Vlaamse steden en gemeenten dat voorbeeld hebben gevolgd.

Het inzetten van diversiteitsmanagers was een interessant concept. Hij betreurt dat dit plan om budgettaire redenen geschrapt is.

De heer Caron staat terughoudend tegenover het handhavingsbeleid. De minister wil de uitvoering van het besluit rond de administratieve geldboetes voor de inburgeraars die hun verplichtingen niet nakomen van nabij opvolgen. Wat betekent dat concreet?

De lokale inburgerings- en integratiemonitor is een interessant instrument om bepaalde discussies met objectief materiaal in de goede richting te kanaliseren. Er zijn wel nog wat onduidelijkheden die moeten worden uitgeklaard.

2.1.3. *Tussenkoms van mevrouw Khadija Zamouri*

Mevrouw *Khadija Zamouri* betreurt dat haar naam genoemd werd in het destructieve discours van mevrouw *Vissers*. Zij streeft naar het verder samenleven, en niet naar het verder segregeren van de maatschappij.

De minister merkt op dat de middelen voor de Huizen van het Nederlands voldoende zijn in verhouding tot het aantal intakes. In welke mate zal het nieuwe concept van centra voor leerloopbaanbegeleiding hierop een antwoord bieden? Is er hierover al overleg geweest met minister *Smet*? Zo ja, wat was het resultaat van dat overleg?

De minister wil het belang van taal onder de aandacht brengen. Gaat het om nieuwe initiatieven of om het voortzetten van bestaande initiatieven?

De instroom van nieuwe inburgeraars is inderdaad gedaald. Toch blijft de werklast van de onthaalbureaus groot. Een inburgeringstraject duurt immers minstens een jaar. De minister wil sterker focussen op het werven van rechthebbende inburgeraars. Om budgettaire redenen verschuift de minister de middelen van de projectoproep *Managers van Diversiteit* naar de onthaalbureaus. Dat is een verdedigbare keuze. Met de projectoproep van 2012 was een budget van 800.000 euro gemoeid. Is het hele budget van de projectoproep van 2012 verplaatst naar de werking van de onthaalbureaus?

Het starterspakket voor familiemigranten zou geëvalueerd worden. Wanneer zullen de resultaten van die evaluatie bekend zijn?

Een inburgeringscertificaat is voor mevrouw *Zamouri* alleen belangrijk als het kan bijdragen tot het vinden van werk.

Het Minderhedenforum zal worden versterkt om zijn taken op een gebiedsdekkende manier te kunnen realiseren. Wat houdt het versterken concreet in? Gaat het daarbij om personele of om financiële middelen? Wat verstaat men onder gebiedsdekkend? Welke implicaties heeft dit voor de personeelsformatie van het Minderhedenforum?

Het erfgoedbeleid kan inderdaad een hefboom zijn voor integratie. Hoe wil de minister dat aanpakken? Denkt hij aan financiële stimulansen? Ziet hij ook mogelijkheden om dit te integreren in de herdenking van de Groote Oorlog? In deze oorlog hebben immers ook veel Noord-Afrikanen meegevochten. In herdenkingen wordt daar echter zelden aandacht aan besteed.

Minister *Geert Bourgeois* merkt op dat er in *In Flanders Fields* een tentoonstelling is geweest die aandacht besteedde aan alle volkeren die in de Eerste Wereldoorlog meegevochten hebben of in de tweede linie meegewerkt hebben.

Mevrouw *Khadija Zamouri* stelt vast dat de minister het debat wil aangaan over de islam en andere levensbeschouwingen. De focus ligt echter op de islam. Op basis van de studies van het Steunpunt Gelijkekansenbeleid wil men onderzoeken of het wenselijk of noodzakelijk is om levensbeschouwing een plaats te geven in het integratiebeleid. Wat zijn de resultaten van deze studies? De minister wil ook nagaan of een constructieve dialoog tussen de levensbeschouwingen en de Vlaamse overheid kan bijdragen tot de aanpak van de knelpunten. Is het effectief noodzakelijk om levensbeschouwing een plaats te geven in het integratiebeleid?

Bij de imamopleiding heeft ze een dubbel gevoel. Ze vindt dat de overheid zich niet dient bezig te houden met religie, maar ze ziet wel iets in een theologische opleiding binnen de universiteiten. Ze vraagt zich dus af welke richting een pure imamopleiding zal uitgaan.

Het inburgeringsaanbod is een aanbod op maat. Laaggeschoolde en sociaal zwakkere inburgeraars moeten een aangepaste begeleiding krijgen. Geeft men de betrokkenen wel voldoende steun om het traject te volgen? Voor sommigen is een groter aantal uren Nederlands essentieel om door te stromen naar de arbeidsmarkt. Is het inburgeringstraject wel voldoende sterk? Krijgen de onthaalbureaus wel de tools om dit te realiseren? De doorstroming naar de VDAB is beperkt. Waaraan ligt dit?

Er is onvoldoende aandacht voor het stimuleren van de maatschappelijke participatie. In bepaalde steden en gemeenten stelt de minister een tendens naar nieuwe segregatievormen vast. De minister wil dit tegengaan met projecten, gefinancierd met middelen van het EIF. Wanneer kan men de oproep voor die projecten verwachten? Hoeveel middelen worden hiervoor uitgetrokken? Kan de minister voorbeelden geven van de nieuwe vormen van terugplooiën op de eigen gemeenschap?

Vlaanderen telt dertig gemeentelijke woonwagenterreinen en vier terreinen voor doortrekkers. Er blijft vraag naar meer plaatsen. Voor 2012 worden nog twee subsidieaanvragen verwacht. Volgend jaar wordt de subsidiëring van lokale besturen voor de aanleg van woonwagenterreinen opgetrokken van 90 naar 100%. Is het realistisch te geloven dat men hiermee de gemeentebesturen zal kunnen overtuigen?

Vorig jaar hebben bijna 600 inburgeraars een boete gekregen voor het niet nakomen van hun verplichtingen. De dossiers werden zonder gevolg geklasseerd omdat het adres van de inburgeraar in kwestie dikwijls onbekend was. In veel gevallen ging het om asielzoekers die sinds februari 2012 niet langer tot de verplichte doelgroep behoren. Hoe is de huidige situatie? Daalt het aantal inbreuken of daalt vooral het aantal inbreuken zonder gevolg?

De minister kondigt voor het najaar van 2012 een bilaterale ontmoeting aan met Nederland. Wat staat erop de agenda van deze ontmoeting?

2.1.4. Tussenkoms van de heer Willy Segers

De heer *Willy Segers* staat volledig achter deze beleidsbrief die een voortzetting beoogt van het huidige beleid. Hij kijkt uit naar de uitvoering van het Integratiedecreet dat moet leiden tot een geprofessionaliseerd inburgerings- en integratiebeleid. In combinatie met een aangepast NT2-aanbod op maat, zal de hervorming van de Huizen van het Nederlands de integratiekansen van anderstaligen ongetwijfeld verhogen. Samen met werk vormt de kennis van de Nederlandse taal immers de sleutel tot onze samenleving.

N-VA hoopt dat er het komende jaar verdere stappen zullen worden gezet voor de ontwikkeling van het inburgeringscertificaat. Dat zal het civiele effect van de inburgering verhogen. Het moet de nieuwkomers bijkomend stimuleren om een inburgeringscontract te tekenen. Hij hoopt dat er een evaluatie-instrument voor de cursus MO zal worden ontwikkeld. Is er al meer duidelijkheid over het advies van de administratie daaromtrent?

De heer Segers staat positief tegenover het horizontale karakter van integratie. Vanuit die visie pleit hij ook voor een sterkere rol van de Commissie Integratiebeleid waarin alle beleidsdomeinen vertegenwoordigd zouden zijn. Inburgering staat niet op zich maar moet samenwerken met andere domeinen als Werk en Welzijn.

Het is positief dat de minister een belangrijke regierol toekent aan de lokale besturen. Het zal belangrijk zijn om de nodige ondersteuning en goede praktijken aan te reiken zodat ze een succesvol integratiebeleid kunnen voeren.

De bespreking van het nieuwe Integratiedecreet in de commissie biedt zeker mogelijkheden om te werken aan een resultaatsverbintenis in het kader van de inburgeringscontracten.

Valt er iets nieuws te melden over de minderjarige nieuwkomers en over de uitvoering van de conceptnota?

Heeft men met het digitaal platform ter ondersteuning van mensen die Nederlands willen leren een bepaalde doelgroep voor ogen? Is er een timing vastgelegd? Wordt dit ook ingeschakeld in het inburgeringslandschap? Wordt er voor dit project samengewerkt met Buitenlands Beleid?

Heeft het project Changemakers, dat het belang van participatie en rolmodellen benadrukt, al resultaten geboekt? Hoe ziet de minister de constructieve dialoog tussen de levensbeschouwingen?

2.1.5. *Tussenkoms van mevrouw Fatma Pehlivan*

Mevrouw *Fatma Pehlivan* wijst de minister op de beperkte tijd die hem in deze regeerperiode nog rest om zijn beleidsintenties te realiseren en zo een basis te leggen voor het integratie- en inburgeringsbeleid van de volgende Vlaamse Regering. De spreker benadrukt de nood aan continuïteit in het beleid en aan processen van lange duur. Maar al te vaak gaan projecten, ondanks beloftes, teloor doordat hun financiering niet structureel wordt. Ook de minister erkent in zijn beleidbrief de noodzakelijke stap naar structurele inbedding. De bizarre projectlogica die zegt dat het doel na hoogstens drie jaar moet bereikt zijn, blijft echter overeind. Op die manier is projectmatige steun geen impuls maar eerder een onverantwoorde rem op innoverende processen.

De minister heeft zeker een aantal zinvolle projecten opgestart en in het veld is de wil aanwezig om daarop in te pikken. Zo waren er veel reacties op de projectoproepen. Er is nu het project Changemakers over de deelname van nieuwe Vlamingen aan adviesorganen, dat een beleidsprioriteit is voor 2013-2014. Maar wat daarna? Mevrouw Pehlivan vermeldt terloops dat ze zelf aan het Gentse project zal deelnemen. Het project beoogt een noodzakelijke mentaliteitsverandering bij etnische Vlamingen en dat is een proces van lange adem. Het gaat dus verder dan hun loutere aanwezigheid in adviesraden en gemeentelijke werkgroepen. Desondanks is het project afhankelijk van middelen beperkt in tijd, en is het dus een korte levensduur beschoren. Het lid acht de uitspraak dat de lokale besturen het project zelf maar verder moeten financieren binnen hun inclusief lokaal beleid, onvoldoende.

De spreker vraagt vandaar enige garantie op continuïteit voor waardevolle projecten. Dat kan alleen maar als initiatieven die van essentieel belang zijn voor het samenleven en de diversiteit, een structurele verankering krijgen. Slechts zo geeft de minister ten volle blijk van respect voor het engagement van de burger, burgerinitiatieven en het middenveld.

Ook als een nieuwkomer het volledige inburgeringstraject met succes doorloopt, is hij nog niet noodzakelijk een nieuwe Vlaming die warm onthaald wordt door de andere Vlaming. Het inburgeringstraject is dus noodzakelijk maar niet voldoende voor een geslaagde integratie. Ook de minister heeft dat trouwens al gezegd. Maar wat blijkt in de praktijk? Het inburgeringstraject wordt gedetailleerd geregeld met een nieuwe gecentraliseerde structuur als kroon op het werk, terwijl het integratiebeleid blijft steken in projecten en intentieverklaringen.

Toen mevrouw Pehlivan bij de bespreking van de beleidsbrief 2011-2012 de minister vroeg hoe hij zou werken aan mentaliteitsverandering bij etnische Vlamingen over samenleving en diversiteit, gaf de minister geen antwoord, hij verwees enkel naar de inburgeringscoa-

ches. Daaruit leidt het lid af dat de minister enkel inspanningen verwacht van de inburgeraar. Willen de groepen echter blijven samenleven, dan zal iedereen inspanningen moeten leveren.

Dat de beleidsbrief prioriteiten bevat voor een inclusief lokaal integratiebeleid 2014-2019, verheugt het lid dan weer wel. Veel hangt echter af van de manier waarop de lokale besturen ermee omgaan. De recente ontwikkelingen stemmen haar daarover niet hoopvol. Ze klasseert de prioriteiten dan ook als goedbedoelde intenties. Inburgering is toeleiding naar integratie, maar dat is maar de helft van het verhaal. Samenleven in diversiteit impliceert gelijkwaardigheid maar ook wederkerigheid. Etnische Vlamingen en inwoners van een andere etnische afkomst moeten beiden integreren in een nieuw Vlaanderen. Dat vergt een gemeenschappelijke taal, het Nederlands, maar ook een universele set van waarden en normen, de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens. Vlaanderen is een open en superdiverse regio die zich moet kunnen positioneren in een open en superdivers Europa. De zoektocht zal lang en moeilijk zijn, maar er is geen alternatief met toekomstperspectief.

Het lid vermoedt dat de minister nog niet veel kan zeggen over de projecten die pas aflopen in 2014. Ze vraagt wel hoe het staat met de conceptnota over niet-begeleide minderjarige vreemdelingen en wanneer die besproken wordt in de commissie.

2.1.6. Tussenkoms van de heer Ward Kennes

Het voorontwerp van decreet heeft een sterk overheidsgestuurde invalshoek, aldus de heer *Ward Kennes*. Hij pleit voor ruimte en versterking van het allochtone verenigingsleven als tegenwicht.

De aanmeldingen bij de Huizen van het Nederlands stijgen en het aantal trajecten neemt toe. Dat mag ook eens benadrukt worden nu de wachtlijsten af en toe de media halen. Naast de lessen Nederlands zijn oefenkansen belangrijk. Op voorstel van het parlement is het Inburgeringsdecreet aangepast zodat de asielzoekers niet langer verplicht zijn een inburgeringstraject te volgen. Het aantal trajecten blijft min of meer gelijk, alleen zijn er verhoudingsgewijs meer rechthebbenden die deelnemen, 65,2%. Dat ze vrijwillig de cursussen volgen, is een indicatie dat de mensen de waarde ervan inzien.

Huwen met een buitenlandse partner is een recht, maar met het oog op integratie en om een gezin de beste kansen te geven, is het goed dat te ontmoedigen. De federale criteria voor huwelijksmigratie zijn strenger geworden, wat ook een invloed zal hebben op de migratie naar Vlaanderen. Het is te vroeg voor een evaluatie van de starterspakketten, maar het lid kijkt er toch al naar uit.

De heer *Kennes* waarschuwt voor valse verwachtingen over inburgeringscertificaten. In de publieke sector kan iemand gemakkelijker terecht met gecertificeerde kwalificaties dan in de privésector. De SERV heeft al studies gewijd aan de rol van de private sector. CD&V vindt het belangrijk dat wie zich inspant, daarvoor beloond wordt met een attest of certificaat dat ook een betekenis heeft in de samenleving. Wat overigens niet betekent dat diegenen die falen in een verdomhoekje moeten worden gestopt.

De heer *Kennes* verwijst naar een artikel in *De Tijd* waarin *Mark Elchardus* waarschuwt voor scherpere problemen met de multiculturele samenleving door de grote spanningen tussen een traditioneel islamitisch en seculier maatschappijbeeld. Vlaanderen is het, aldus de heer *Elchardus*, niet gewoon met dergelijke scherpe verschillen of met een traditioneel geloof om te gaan. Hij meent dat moslimgemeenschappen zich zullen organiseren en vooral in de steden zullen pleiten voor meer traditionele opvattingen. Het lid pleit voor ruimte en respect voor alle levensopvattingen, maar evenzeer voor veiligheid in een openbare ruimte waar men de keuzes van anderen respecteert.

De minister pleit voor het toeleiden van inburgeraars naar ondernemerschap. Het hoeft dan echt niet te blijven bij het uitbaten van nachtwinkels of frituren. Het lid vraagt voorts hoe de contacten met de federale overheid over de financiering van de tolkentelefoon verlopen. Hij heeft er begrip voor dat er in 2013 geen oproep is voor de Managers van Diversiteit, nochtans een waardevol project. Het siert de minister dat hij zijn keuzes duidelijk maakt in de beleidsbrief.

Wat het geïntegreerde actieplan van de Commissie Integratiebeleid betreft, moet vooral ingezet worden op kansen voor allochtone jongeren in het onderwijs en op de arbeidsmarkt. Daarnaast vraagt CD&V voldoende aandacht voor de interculturalisering van de zorgsector, zowel op vlak van klanten als werknemers.

Begin dit jaar werd een motie goedgekeurd naar aanleiding van het actieplan Midden- en Oost-Europese migranten, waarin afstemming en overleg met de lokale besturen over knelpunten zoals de gelijke regels voor leeflonen, gevraagd werd. Het lid dringt bij de minister aan op verdere afstemming.

2.2. *Antwoorden van minister Geert Bourgeois*

Minister *Geert Bourgeois* zal niet alle vragen onmiddellijk kunnen beantwoorden. Hij vraagt om schriftelijke vragen te stellen over de gevraagde VDAB-cijfers, de samenwerking met de OCMW's en de onthaalbureaus en het verplichte examen voor steuntrekkers in sociale voorzieningen.

Asiel en migratie

De minister stelt dat Vlaanderen een veilige thuis wil bieden voor asielzoekers. Asiel is immers een eeuwenoud recht voor wie vervolgt wordt wegens zijn overtuiging of gedachten. Asiel is echter ook een methode van migratie geworden. Vlaanderen heeft migratie nodig, om de uitdagingen van de vergrijzing aan te gaan of om specifieke kennis te verwerven, om knelpuntberoepen in te vullen of om nieuw talent aan te trekken. De VDAB zoekt arbeidskrachten in Zuid-Europa om knelpuntberoepen in te vullen, bijvoorbeeld in de zorgsector. Dat past in het vrije verkeer in Europa.

Migratie op zich is echter een federale materie, maar van een beleid is geen sprake. Sinds 1974 is er een migratiestop, maar toch zijn er sindsdien heel wat nieuwkomers die binnenkomen langs andere kanalen dan migratie. De beleidsbrief zegt wel dat Vlaanderen op een constructieve manier moet leren omgaan met de gevolgen van migratie, langs welke weg ze ook binnengekomen zijn: het gaat dan om de opvang, het aanleren van de taal, de toeleiding naar werk enzovoort. Dat zijn inderdaad exclusief Vlaamse bevoegdheden. De minister vraagt mevrouw Vissers dan ook met aandrang hem geen woorden in de mond te leggen.

De conceptnota over minderjarige niet-begeleide asielzoekers schetst de problemen zoals Vlaanderen die ervaart. Een goede samenwerking met het federale niveau is echter het doel. De gesprekken met het kabinet De Block daarover lopen. De Vlaamse taak begint pas als het perspectief van de minderjarige duidelijk is en de integratie start. In Vlaanderen zullen de beleidsdomeinen Welzijn, Werken, Wonen, Onderwijs en Integratie daarvoor samenwerken.

Debat over de islam en de pluriforme samenleving

Het debat over de islam en de pluriforme samenleving wordt steeds belangrijker. Het is beter erop te anticiperen dan het te negeren. De minister wil de rol van de levensbeschouwing in de samenleving aan de orde stellen in een colloquium volgend jaar. Hij merkt op dat België een scheiding van kerk en staat kent, maar ook religies erkent en subsidi-

eert, helemaal anders dan de seculiere Franse staat bijvoorbeeld. Het bevorderen van de lokale levensbeschouwelijke dialoog is trouwens een onderdeel van tal van convenanten met lokale integratiediensten. Omdat het nuttig is na te denken over het spanningsveld tussen overheid, religie en levensbeschouwing. Maar vooral opdat de diverse godsdiensten en levensbeschouwingen elkaar respecteren en erkennen. Daarnaast is het respect voor elk individu, ook in de publieke ruimte, heel belangrijk. Zeker gezien de recente berichten over het beledigen en erger van vrouwen en homo's.

De minister voert een open beleid maar hoopt dat iedereen het ermee eens is de verworvenheden, de fundamentele rechten en vrijheden niet los te laten. Precies die verworvenheden geven mensen de kans hier hun geloof te belijden en te beleven. De samenleving kan geen discriminaties op grond van religie, geslacht, seksuele geaardheid of wat dan ook dulden. Uit ervaring weet de minister dat heel wat moslims openstaan voor een pluralistische samenleving. Terloops vertelt hij over zijn ontmoeting met een Marokkaanse minister die in Europa enkel plaats zag voor een verlichte islam. Overleg met vertegenwoordigers van de islam hier is dus heel belangrijk. De minister wil die dialoog organiseren, maar daarnaast zijn er andere middelen. Het kan nuttig zijn dat de commissie daar mee over nadenkt. Het thema raakt de essentie van de samenleving.

Huwelijksmigratie

Over de sensibilisatie voor huwelijksmigratie wacht de minister op feedback van het Kruispunt. Twee zaken lopen gelijktijdig waardoor het moeilijk wordt de gevolgen toe te wijzen. Door het publieke debat, ook onder nieuwkomers trouwens, is er een vermindering van de volgmigratie. Tegelijk loopt de federale maatregel voor strengere criteria voor gezinshereniging. Bij huwelijksmigratie is de partner niet geïntegreerd, heeft geen of te weinig onderwijs, en kent de taal niet. Als dat op grote schaal gebeurt, is dat voor de samenleving contraproductief. Liefde is vrij, maar een hoge concentratie van migratie uit een bepaald dorp of familie is verdacht.

Inburgeringstraject

Het aantal inburgeringsattesten daalt. Dat komt omdat asielzoekers niet langer verplicht zijn een inburgeringstraject te volgen. Daarnaast zijn de federale voorwaarden voor gezinshereniging strenger geworden. Dat zorgt ervoor dat het aantal verplichte inburgeraars gedaald is. De minister zal meer kunnen focussen op de oudkomers en rechthebbenden, degenen dus die niet verplicht zijn het inburgeringstraject af te leggen. Het nieuwe decreet zal zowel een resultaats- als een inspanningsverbintenis over inburgering bevatten. De minister is ervan overtuigd dat men de nieuwkomers enkel een dienst bewijst door het niveau van de talenkennis in de inburgeringstrajecten te verhogen. Het huidige niveau van talenkennis is immers te elementair waardoor er te weinig kansen in de samenleving kunnen worden aangegrepen. De minister is blij dat sinds het regeerakkoord de geesten gerijpt zijn en daar stilaan eensgezindheid over groeit. Vlaanderen heeft niet alle bevoegdheden maar kan wel een handhavingsbeleid voeren. Dat een overgroot deel van de mensen die het eerste traject volgen, vrijwillig ook het tweede traject volgt, rechtvaardigt de volgende stap, natuurlijk rekening houdend met een aantal sociale aspecten. Bepaalde mensen kunnen misschien dat tweede niveau niet aan. Als het parlement er mee instemt, zal dat ingepast worden in het nieuwe decreet.

Op advies van de SERV wordt het certificaat omgebogen tot een portfolio. Daarvoor wordt een proefproject ontwikkeld. Het nut op de arbeidsmarkt is hier al besproken. Het is de bedoeling van de minister om van het certificaat een hefboom te maken, dat noopt tot een hoger taalniveau. Dat niveau wordt trouwens ook gevraagd bij de nationaliteitsverwerving op het federale vlak. Wat het civiele effect betreft, zal de minister het verschil tussen private en openbare sector nagaan. Omdat een advies van de sociale partners nu het uitgangspunt is, hoopt de minister dat het effect in de privésector voortaan groter zal zijn.

Wat de handhaving betreft, merkt de minister op dat het Geldboetebesluit goed werkt, dat er geen ongewenste effecten zijn, maar dat blijvende opvolging nodig is. Wie een boete krijgt, begint of keert meestal naar de cursus terug.

Starterspakket

Sinds mei zijn er in Casablanca 550 inburgeringspakketten uitgereikt, 260 in Turkije en 17 in Moskou. De minister wijst er wel op dat Moskou laatst was, Casablanca eerst. De evaluatie volgt ten vroegste op het einde van 2013. 80% van de migranten uit Marokko vestigt zich in Brussel, het is dus goed dat ook de federale overheid aan het initiatief deelneemt. Dat zal de evaluatie bemoeilijken. Maar zelfs als ze zich in Brussel vestigen, is het goed dat migranten kennismaken met het Nederlands.

Inburgering versus integratie

De minister ontkent dat de beleidsklemtoon niet op integratie zou liggen maar te eenzijdig op inburgering. Integratie is net de beleidslijn die de minister deze regeerperiode voert. De minister heeft tot in den treure herhaald dat inburgering maar een eerste stap is, dat het nog geen integratie betekent. Het is aan de ontvangende samenleving om meer stappen te zetten. In het nieuwe geïntegreerde decreet zal inburgering een onderdeel van het integratiebeleid zijn. De minister beseft wel dat het decreet en de budgetverdeling tot de verkeerde conclusies kunnen leiden. Inburgering is immers een zaak van rechten en plichten, van contracten, sancties en handhaving, uitvoerig geregeld in het decreet en begroot. Integratie is echter een inclusieve zaak, dus van alle beleidsdomeinen, met verspreide budgetten en maatregelen. Het budget voor inburgering is bijvoorbeeld kleiner dan het budget voor inclusief beleid in onderwijs.

De minister legt de focus inzake integratie bij de lokale autoriteiten. Tal van gemeentebesturen ontvangen bijvoorbeeld diegenen die een attest behalen op het gemeentehuis. Dat heeft een positieve invloed, al gaat het slechts om een aspect. Voorts haalt de minister de inburgeringscoaches aan, die eigenlijk aan de integratie werken want ze komen pas na het inburgeringstraject. Ze begeleiden de mensen bij hun contacten met de samenleving, met de overheid, bieden oefenkansen Nederlands. Het advies van de Raad van State bij het voorontwerp van decreet is op dat vlak heel positief: door de beleidsdoelstelling belemmert het decreet dat inburgering assimilatie zou zijn, het decreet belemmert de persoonlijke vrijheid niet. De minister bevestigt dat het beleid er inderdaad op gericht is iedereen te laten deelnemen aan de publieke cultuur. Dat is actief burgerschap, daarnaast is ieders overtuiging een private aangelegenheid.

Participatie

Wat de inbreng van het middenveld betreft, wordt het Minderhedenforum versterkt, met mensen en middelen. Het is zaak die inbreng ook in de andere beleidsdomeinen te vergroten. Het beleid wordt gevoerd door een extern verzelfstandigd agentschap. Terloops vermeldt de minister dat de vakbonden om meer insourcing gevraagd hebben.

De betrokkenheid bij de lokale raden geldt voor alle raden, in het bijzonder wel de jeugdraden. De minister gaat na of hij met zijn collega-ministers nog een initiatief kan nemen om de nieuwe gemeentebesturen te vragen een echt integratiebeleid te voeren voor een betere samenleving met meer contacten, meer betrokkenheid.

Changemakers is vorig jaar in vijf regio's van start gegaan. In het voorjaar van 2012 zijn er al 244 personen gerekruteerd. De minister hoopt dat jonge mensen die nu les volgen in het Nederlands, geen extra steun meer nodig hebben om te participeren en het project dus op termijn overbodig wordt. Vooralsnog is het project wel verlengd.

Erfgoed

De minister repliceert dat er heel wat initiatieven zijn voor erfgoed. Onder andere in de collectie van het MAS bevinden zich relictten van migranten doorheen de geschiedenis. In Flanders Fields heeft op dat vlak ook grote inspanningen geleverd. De minister weet niet of er in het kader van de herdenking van de Grote Oorlog aandacht is voor de bijdrage van Noord-Afrikanen aan de oorlog. Dat hangt af van de indieners van de projecten. De minister weet wel dat er een evenement is waarop wereldkoren spelen. Australië, Nieuw-Zeeland, India worden bij evenementen betrokken. Voor de jaren 2015-16-17-18 komen er nog nieuwe projectoproepen, waarin eventueel aandacht besteed kan worden aan het gedeeld verleden.

Imamopleiding

De opleiding tot imam, onder verantwoordelijkheid van minister Smet, is eigenlijk een islamitische theologieopleiding, naar analogie met de katholieke theologieopleiding. De opleiding tot priester of imam blijft een zaak van de religie zelf. Maar daarover is overleg gepland tussen minister Smet, de universiteiten en de vertegenwoordigers van de islam.

Managers van Diversiteit

De minister heeft inderdaad, maar hij hoopt eenmalig, het budget van de Managers van Diversiteit moeten inschakelen in het recurrente beleid. Een budget dat in evenwicht moet zijn, betekent een voortdurende zoektocht naar efficiëntie. De minister had gehoopt op meer recurrente ruimte. Er zijn inderdaad voor- en nadelen aan projecten. Voordeel is dat men zaken kan initiëren, dat men kan leren uit vernieuwende ideeën die vervolgens structureel kunnen worden gemaakt. Uiteindelijk is de beste keuze zoveel mogelijk recurrent te werken. De elf nieuwe integratiediensten, van belang voor het structurele beleid in gemeenten en steden, kosten ook geld in de vorm van subsidiëring.

Hopelijk is de ingreep eenmalig, maar de OESO verwacht ook voor volgend jaar een recessie in Europa. Dat weegt op het beleid. Desondanks denkt de minister, met de EVA en door de concentratie van middelen, toch een decent beleid te kunnen voeren. Hij hoopt ook dat de druk op de sector afneemt, dat er minder instroom is, zodat de ademruimte om beleid te voeren iets groter wordt.

Varia

Minister Vandeurzen overlegt met minister Onkelinx over het probleem van de tolken bij de huisartsen.

Voorts neemt de minister akte van de problemen met de woonwagenterreinen. Hij kan de gemeenten niet verplichten de terreinen aan te leggen, dit moet uit vrije wil gebeuren. Men kan alleen overleggen met de betrokkenen.

Voor het digitale platform om Nederlands te oefenen, haalde de minister de mosterd in het Verenigd Koninkrijk. Het platform zit nog maar in de conceptfase en er is vooralsnog geen samenwerking met Buitenlands Beleid.

IV. BINNENLANDS BESTUUR

1. Toelichting door de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

1.1. *Uitgabenbegroting 2013*

De provisie Binnenlands Bestuur, die in 2012 nog 15 miljoen euro bevatte en die in 2012 in hoofdzaak ingezet werd voor de aankoop van de nieuwe stemcomputers en de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober 2012 (ongeveer 10,6 miljoen euro), de financiering van de onthaalbureaus (3 miljoen euro) en de financiering van de onderhoudspremies voor private en openbare monumenten (ongeveer 1,2 miljoen euro), wordt op nul gezet. De vrijgekomen 15 miljoen euro wordt toegevoegd aan de middelen die bij het Departement Financiën en Begroting ingeschreven zijn voor het compenseren van de inkomsten (opcentiemen) die de lokale besturen derven ten gevolge van de door Vlaanderen ingevoerde volledige vrijstelling van onroerende voorheffing voor het kadastraal inkomen van nieuw materiaal en outillage. Een en ander gebeurt in overeenstemming met het Lokaal Pact, gesloten tussen de Vlaamse Regering, de Vlaamse gemeenten en de Vlaamse provincies.

Er is ook de herschikking van 233.000 euro naar de nieuwe specifieke en eenmalige provisie voor de 'financiering van sociale tolk- en vertaalprestaties', dit in het kader van de nieuwe financieringswijze vanaf 2013 van het sociaal tolken en vertalen. Deze middelen zijn afkomstig van de middelen voor het integratie- en inburgeringsbeleid en dienen nu voor de centrale financiering van het sociaal tolken en vertalen via vzw Ba-bel. Deze middelen zullen verdeeld worden op basis van de reëel opgevraagde prestaties 2012. Die gegevens zullen pas bekend zijn in januari/februari 2013.

Er werden visueel geen kredieten meer ingeschreven voor de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen, maar artikel 11 van het uitgavendecreet begrotingsopmaak 2013 bepaalt wel dat het op 31 december 2012 nog beschikbare vastleggingskrediet overgedragen wordt naar het begrotingsjaar 2013. Deze resterende middelen van 3,7 miljoen euro kunnen desgevallend ingezet worden als er in 2013 nog uitgaven moeten gebeuren in het kader van de voorbije verkiezingen van 14 oktober 2012.

In het kader van de globale besparingsoefening en naar analogie met de niet-indexatie van alle niet-loonkredieten bij de Vlaamse overheid, besliste de Vlaamse Regering om het Provinciefonds in 2013 niet te indexeren. De minister verwijst naar artikel 61 van het programmadecreet 2013, dat deze afwijking invoegt in het decreet van 29 april 1991 betreffende het Vlaams Provinciefonds.

De indexatie van 3,5% van het Vlaams Gemeentefonds blijft daarentegen ook in 2013 onverkort aangehouden. Dit resulteert in een aangroei met 73.432.000 euro, waardoor het Gemeentefonds nu al 2.171.222.000 euro bedraagt.

De Vlaamse Regering besliste op 16 december 2011 dat de kosten voor de uitbouw van de externe audit als sluitstuk van de lokale beleids- en beheerscyclus gelijk verdeeld worden tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen, waarbij de Vlaamse overheid en de lokale besturen elk 50% van de kostprijs voor hun rekening nemen. De 50% cofinanciering door de lokale besturen wordt daarbij in de praktijk gecompenseerd door een recurrente afhouding op de dotaties aan het Gemeentefonds (45% van de kostprijs) en het Provinciefonds (5% van de kostprijs). De externe audit wordt geleidelijk uitgebouwd: in 2013 voor 10%, in 2014 voor 30% en in 2015 voor 60%, met een volledige uitrol (100%) vanaf het begrotingsjaar 2016 en een totale geraamde kost (personeels- en werkingskost) op kruis-

snelheid van 5,8 miljoen euro recurrent. In 2013 wordt dus de eerste 10% of 580.000 euro ingeschreven. Het principe van de cofinanciering door de lokale besturen onder de vorm van een geleidelijk toenemende afhouding op de dotaties van het Gemeentefonds en het Provinciefonds, wordt door middel van de artikelen 60 en 61 van het programmadecreet 2013 ingevoegd in respectievelijk het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds en het decreet van 29 april 1991 betreffende het Vlaams Provinciefonds. Voor 2013 resulteert dit in een afhouding van in totaal 290.000 euro (de helft dus van 580.000 euro). De vermelde decretale bepalingen stellen uitdrukkelijk dat “de in mindering gebrachte bedragen telkens als structurele cofinanciering toegevoegd worden aan de kredieten die voor de financiering van de externe audit van de lokale overheden worden ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap.” Dit waarborgt dus dat de afgehouden middelen uitsluitend en effectief aangewend moeten worden voor de uitbouw van de externe audit.

Bij de specifieke investeringssubsidies voor de bouw van openbare crematoria en werken aan niet-beschermde kerken en ontmoetingscentra voor vrijzinnige verenigingen, daalt het krediet met 5.465.000 euro vastleggingskrediet tot 4.406.000 euro recurrent door het wegvallen van de eenmalige impuls van 2012. Deze belangrijke impuls zou gefinancierd worden met de terugbetaling door de federale overheid van het door de Vlaamse overheid voorgefinancierde federale aandeel van 20% in de kosten van de nieuwe stemcomputers voor de gemeenten die reeds elektronisch stemden. De federale overheid heeft zich immers geëngageerd – formeel per brief van bevoegd minister Milquet van 13 januari 2012 gericht aan de minister-president – om, in het kader van de gesloten samenwerkingsovereenkomst met de federale overheid van 2008, 20% ten laste te nemen van de kostprijs van de nieuwe stemcomputers voor al die gemeenten die voor de laatste verkiezingen reeds elektronisch stemden. Het daarvoor vereiste bedrag, ongeveer 5,5 miljoen euro, zou bij de federale begrotingsaanpassing 2012 ingeschreven worden in de federale begroting. Inmiddels heeft de Vlaamse overheid dit bedrag wel moeten voorfinancieren met middelen van de provisie Binnenlands Bestuur. De minister heeft echter in *Le Soir* gelezen dat de federale overheid deze uitgave geschrapt zou hebben in het kader van de laatste doorgevoerde besparingen 2012. Hij heeft inmiddels een brief geschreven aan minister Milquet met de vraag of de Federale Regering haar formele engagement nogmaals wil bevestigen en de timing van uitvoering kan meedelen. De lokale besturen dreigen hiervan nu de dupe te worden. Zolang de terugbetaling niet zeker is, moeten de bijkomende investeringsmiddelen van 2012 immers noodgedwongen geblokkeerd blijven, waardoor heel wat volledig klaarge maakte investeringsdossiers moeten wachten op subsidietoekenning.

1.2. *Beleidsbrief Binnenlands Bestuur 2012-2013*

1.2.1. Aandachtspunten in de beleidsbrief

Het beleid inzake Binnenlands Bestuur is in deze regeerperiode gebouwd op twee strategische assen: de interne staatshervorming en de vereenvoudiging van het bestuurskundig landschap, en het inzetten op sterke en verantwoordelijke lokale besturen.

De minister brengt in herinnering dat de verkiezingen van 14 oktober 2012 net achter de rug zijn. De nieuwe bestuursploegen zullen binnenkort aantreden. Zij zullen een nieuw meerjarenplan 2014-2019 moeten ontwikkelen. Voor de nieuwe raadsleden wordt vorming voorzien. De nieuwe besturen zullen kunnen werken met nieuwe instrumenten. De wijziging van de organieke decreten werd vlak voor het zomerreces 2012 door het parlement goedgekeurd. De meeste bepalingen treden in werking op 1 januari 2013. De implementatie van de doorbraken uit het witboek Interne Staatshervorming komen op kruissnelheid en het Planlastendecreet wordt zoals voorzien uitgevoerd.

1.2.2. *Begroting 2013*

8,56% van de totale beleidskredieten in de Vlaamse begroting gaat naar Binnenlands Bestuur. Het Gemeentefonds krijgt 2.171.222.000 euro (groei van 3,5% tegenover 2012 verminderd met 261.000 euro voor de uitbouw van de externe audit) en het Provinciefonds 92.410.000 (nulgroei tegenover 2012 en verminderd met 29.000 euro voor de uitbouw van de externe audit). Voor de compensatie van de Eliataks is er 83.000.000 euro en voor subsidiëring van specifieke investeringen 4.406.000 euro. Voor de werking en ondersteuning binnenlands bestuur is 1.193.000 euro voorzien.

1.2.3. *Interne staatshervorming*

De interne staatshervorming heeft vijf uitvoeringslijnen en 69 doorbraken. Voor Binnenlands Bestuur gaat het om volgende doorbraken: aanpassing organieke decreten, aanpassing provinciale taakstelling, gebiedsdekkende regioscreening en aanmoedigen van vrijwillige fusies.

Voor wat de afbakening van de provinciale taakstelling betreft, is artikel 2 van het Provinciedecreet aangepast en hebben de provincies een nieuwe positionering gekregen. Er wordt nu werk gemaakt van de bestuursakkoorden tussen de Vlaamse Regering en elk van de provincies. De inhoudelijke invulling is al ver gevorderd, het uitvoeringsbesluit is in opmaak. Bedoeling is de akkoorden met de deputaties ten laatste in april 2013 te sluiten.

In 2012 werd in het kader van de regioscreening de inventarisatiefase van de lokale samenwerking afgerond en werd de bestuurlijke verrommeling in kaart gebracht. In 2013 volgt de analysefase waarbij groepen van gemeenten hun lokale samenwerking analyseren, hierbij ondersteund door de gouverneurs. Er wordt voorzien in een plan van aanpak uitgewerkt door wetenschappers.

Inzake fusies bestaat een kader voor vrijwillige fusies maar er hebben zich geen vrijwillige kandidaten aangemeld.

1.2.4. *Partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus*

De coördinerende opdracht van de gouverneurs is belangrijk in het kader van de interne staatshervorming, snellere investeringsprocedures, meer afstemming en efficiëntie als het gaat over projecten van lokale overheden en belangrijke privé-investeringen.

In het kader van de planlastvermindering zijn een aantal sectorale decreten in sterke mate vereenvoudigd en afgestemd op de beleids- en beheerscyclus BBC. In oktober is de omzendbrief verstuurd met betrekking tot de Vlaamse beleidsprioriteiten. In 2013 zal de klemtoon gelegd worden op meer aandacht voor het communicatietraject en het ICT-gebeuren. De aanvraag van de sectorale subsidies en de jaarlijkse rapportering zal vanaf 2014 volledig digitaal kunnen gebeuren.

Koppelsubsidies worden afgeschaft. Inzake specifiek toezicht is de inventaris afgerond. In 2013 worden vormen van specifiek toezicht die geen afdoende motivering hebben om te blijven bestaan, afgeschaft.

De lokale bestuurstoets zal worden geëvalueerd met het oog op een verbeterde toepassing van het Belfortprincipe.

1.2.5. ICT, gegevensdeling en procesbeheer tussen Vlaanderen, de lokale besturen en de provincies

Tal van gemeenten zijn reeds vrijwillig meegestapt in het verhaal van elektronische informatie-uitwisseling en gegevensdeling. Zij hebben toegang tot de verrijkte kruispuntbanken. Het is nu de bedoeling de provincies en de grotere steden te verplichten tot deelname aan de databanken. Dit levert nuttige gegevens op voor burgers en bedrijven maar uiteraard ook voor de besturen zelf.

Men zal overstappen naar een digitalisering van het bestuurlijk toezicht en naar digitale rapportering over de BBC. In 2012 werd een volwaardig en volledig geïntegreerd platform voorbereid. Sinds september 2012 zijn er vijf pilootgemeenten die al hun besluiten via het digitaal loket doorsturen. Volgend werkjaar zullen de eerste dossierstromen ontvangen kunnen worden. Men zal ook nagaan of het platform kan uitgebreid worden naar bijvoorbeeld de OCMW's, politiezones, AGB's, APB's, intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Het digitaal doorsturen van notulen en documenten van de raden werd mogelijk gemaakt door een aanpassing van de organieke decreten. Het is verder de bedoeling beleidsondersteunende en statistische informatie beter ter beschikking te stellen aan de lokale besturen en de provincies. De principes van open data worden toegepast op nieuwe projecten. De gemeentelijke profielschetsen 2013 zullen worden uitgebreid met nog meer informatie, die de besturen kunnen gebruiken bij het opmaken van hun meerjarenplan.

1.2.6. Nieuwe organieke regelgeving implementeren

De organieke decreten zijn aangepast met het oog op een versterking van de lokale democratie, een betere samenwerking tussen gemeente en OCMW, een verbeterde werking van de lokale overheden en een modernisering van het bestuurlijk toezicht. Nu wordt werk gemaakt van het opstellen van de nodige uitvoeringsbesluiten.

De procedure voor het afleveren van een onteigeningsmachtiging is vereenvoudigd. Alle machtigingen gebeuren nu door de minister van Binnenlands Bestuur. Een nieuwe omzendbrief is opgemaakt.

De BBC treedt in werking op 1 januari 2014. Het zal een omslag vergen bij de gemeentebesturen. Sinds de invoering van de BBC zal men ingevolge Europese ontwikkelingen (sixpack) nog moeten verstrengen, met name door een driemaandelijks rapportering op te leggen. Het toepassingsgebied wordt uitgebreid naar de autonome gemeente- en provinciebedrijven en de OCMW-verenigingen van publiek recht.

De externe audit voor de lokale besturen vormt het sluitstuk van de vernieuwde BBC-cyclus. Een projectleider is hiervoor aangeworven. Eind 2013 zal men starten met de eerste audits in enkele BBC-pilootbesturen. In 2013 wordt voor de externe audit voorzien in een nominaal bedrag van 580.000 euro. Er zal een onafhankelijk auditcomité worden samengesteld. Het moet toezien op de kwaliteit van de verrichte audits.

Op 12 oktober 2012 keurde de Vlaamse Regering een voorontwerp van decreet goed om het decreet op de intergemeentelijke samenwerking bij te sturen. Het toezicht zal georganiseerd worden naar analogie met het toezicht op de provinciebesturen. De figuur van regeringscommissaris verdwijnt. Er komt een sterke vereenvoudiging van de inzendingsplicht voor de dienstverlenende en opdrachthoudende verenigingen. Tevens komen er bepalingen voor het elektronisch ontsluiten van informatie. Belangrijk is tot slot dat vertegenwoordigers van de gemeente voor de duur van een volledig mandaat kunnen worden aangeduid. Voor een fundamentele hertekening van de intergemeentelijke samenwerking

is het wachten op de resultaten van de regioselectie. Men zal alleszins moeten komen tot een drastische vereenvoudiging van de meer dan 2200 bestaande structuren.

De lokale besturen zullen nauwer worden betrokken bij het onderzoek van erkenningsaanvragen voor nieuwe geloofsgemeenschappen. In 2013 moet er gewerkt worden aan de nieuwe meerjarenplannen. Daarbij moet op basis van lokaal overleg een strategische visie worden ontwikkeld met het oog op een verantwoorde bestemming van ongebruikte kerkgebouwen.

1.2.7. Gezonde financiën

De financiële gezondheid van de lokale besturen is een permanent aandachtspunt. Maar er is druk op de inkomsten uit de personenbelasting en de dividenden van inkomsten uit intercommunales. Aan de uitgavenzijde weegt onder meer het pensioendossier zwaar door. De minister suggereert dat men zoveel mogelijk moet blijven investeren en dat men moet inwerken op de werkingsmiddelen en personeelsuitgaven die de laatste jaren substantieel sneller stijgen dan de inkomsten. Er is intussen een strengere ESR-controle en de noodzaak om voortaan driemaandelijks te rapporteren. Binnenkort zullen ook de gewaarborgde bedragen in het vizier komen van de Europese Unie en zal ook gerapporteerd moeten worden over de mate waarin zij wege op de gemeentelijke financiën.

Het Gemeentefonds groeit in 2012 en in 2013 aan met 3,5%. De verdelingsregeling van het Gemeentefonds zal worden herbekeken als voorbereiding op een meer fundamentele hervorming in de volgende jaren.

Het rechtspositieregelingsbesluit voor gemeente- en provinciepersoneel werd zopas definitief aangepast door de Vlaamse Regering, onder andere op basis van suggesties van de sociale partners. Een belangrijk element is dat competenties voortaan ook bij lokale besturen kunnen worden verworven. Dit is interessant voor mensen die wel over de nodige capaciteiten maar niet over de vereiste diploma's beschikken om in aanmerking te komen voor een benoeming. Er is tevens opgenomen dat er een facultatief salariscomponent kan zijn voor de secretaris of de financieel beheerder van de gemeente in het kader van een beheersovereenkomst tussen gemeente en OCMW wanneer hetzelfde takenpakket zowel in gemeente als OCMW wordt opgenomen.

De organieke decreten zijn aangepast onder meer om de samenwerking tussen gemeente en OCMW te stimuleren. De juridische hinderpalen hiervoor werden weggewerkt. Er werden twee studieopdrachten uitgeschreven: enerzijds over hoe de samenwerking gemeente-OCMW geoptimaliseerd kan worden binnen het bestaande regelgevende kader en anderzijds met het oog op een praktische handleiding voor gemeenten en OCMW's die hun samenwerking willen intensifiëren.

Andere aandachtspunten inzake personeel blijven de mogelijkheden voor personeelsmobiliteit tussen de Vlaamse overheidsbesturen en het evenwaardig betrekken van vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers bij het sectoraal overleg. Medio 2013 zal men ook preciezer kunnen inschatten wat de impact is van het Vlinderakkoord op de verdere regionalisering van het personeelsbeleid. Verder is het hervormingsrecht van de beroepscommissie voor tuchtzaken afgeschaft. De beroepscommissie bestaat nog maar kan enkel nog een marginale en geen inhoudelijke toetsing meer doen.

1.2.8. Verkiezingen van 14 oktober 2012

De minister kondigt een omvattende evaluatie aan tegen eind maart 2013. Die zal betrekking hebben op zowel de regelgeving, de organisatie als informatica-technische aspecten.

De start van de nieuwe bestuursperiode wordt maximaal ondersteund in samenwerking met andere partners. Er werd een introductieprogramma uitgewerkt voor nieuw gekozen mandatarissen met drie infoavonden en een startersboek.

1.2.9. Correct taalgebruik

De minister zal de taalwetten in de randgemeenten strikt blijven toepassen. Een vertegenwoordiger van ABB volgt de gemeenteraden in de rand op. Het Gemeentedecreet werd aangepast zodat de benoemingscarrousel van de burgemeesters in de Vlaamse faciliteitengemeenten niet meer mogelijk wordt.

1.2.10. Binnenlands Bestuur in Europees en internationaal perspectief

Tijdens de voorbije periode werden een aantal internationale contacten gelegd. Die zullen ook in de komende periode worden onderhouden. In het tijdschrift Binnenband is er een vaste rubriek die getrokken wordt door de stuurgroep Europa binnen ABB. Er is een evaluatie uitgevoerd door IDEA Consult teneinde de werking van de EGTS te optimaliseren.

1.2.11. Een ondersteunende administratie

Er wordt gestreefd naar een permanente verbetering van het agentschap met een maximaal inzetten op informatie, communicatie en ondersteuning. Een correcte uitoefening van het bestuurlijk toezicht blijft een belangrijk aandachtspunt.

2. Bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1.1. Tussenkoms van de heer Kurt De Loor

De heer *Kurt De Loor* vraagt of de ambitieuze timing van de bestuursakkoorden, de transitietrajecten en de inwerkingtreding van de nieuwe provinciale taakstelling op 1 januari 2014 wel realistisch is. Leidt een en ander niet tot onrust bij personeel en partners?

Zijn er, wat de regioscreening betreft, al proefprojecten opgestart voor de evaluatie van de gemeentelijke deelname aan samenwerkingsverbanden? Wat zijn de resultaten? Blijkt het door academici opgestelde kader bruikbaar te zijn voor de lokale praktijk? Wat is de verhouding tussen lokale besturen en gouverneurs in dit verband? Wie bepaalt de acties in het eindrapport? Het lid stelt vast dat 2013 een druk jaar zal worden voor de nieuwe bestuurders. Er is de installatie van de nieuwe besturen, de regioscreening, de meerjarenplanning en het BBC-verhaal.

De heer De Loor hoopt dat BBC effectief leidt tot betere planning, want plannen op lange termijn is ook bij de lokale besturen nodig. Hoewel hij merkt dat de laatste maanden wordt ingezet op vorming en informatie, is er toch nog veel werk om alle mandatarissen, uitvoerende en andere, mee te krijgen. De lokale mandatarissen blijven nu nog te vaak afwezig op studiedagen. Zijn ervaring in een proefproject leerde hem dat er ook nog heel wat werk is op het vlak van leesbaarheid en gebruiksvriendelijkheid. De informatiewaarde van de beleidsrapporten kan nog verbeterd worden. Ook op het vlak van ICT is er technisch nog werk aan de winkel.

Partnerschap over de grenzen van beleidsdomeinen en bestuursniveaus is belangrijk, want afstemming van beleid en controle is nodig. De diensten komen immers nogal eens tot uiteenlopende visies of handelingen. Het lid vraagt verduidelijking bij de budgetneutraliteit van de coördinerende dienst van de gouverneur, gezien de uitdoving van de functie van arrondissementcommissaris nog lang kan duren.

Over de relatie tussen gemeentebestuur en OCMW blijft de spreker van mening verschillen met de minister, bijvoorbeeld inzake de samenstelling van de OCMW-raad en de regeling met betrekking tot de gemeenschappelijke decretale graden. Het uitgangspunt dat de samenwerking moet gestimuleerd worden, is wel positief. Hij verklaart ook nooit het verband begrepen te hebben tussen de verhoging van de slagkracht van uitvoerende mandatarissen en de vermindering van hun aantal. Wie neemt de studieopdrachten over de stimulering van de samenwerking tussen gemeente en OCMW voor zijn rekening? Wanneer zal de praktische handleiding voor gemeenten en OCMW's klaar zijn?

Dat de groeivoet van 3,5% van het Gemeentefonds bij decreet is vastgelegd, vindt de spreker geen overbodige luxe. In dat verband informeert hij naar een plan van aanpak voor de hervorming van het fonds.

Tot slot feliciteert de heer De Loor het Agentschap voor Binnenlands Bestuur met de organisatie van de lokale en provinciale verkiezingen van 14 oktober, waarbij hij in het bijzonder de website www.vlaanderenkiest.be en de digitale nieuwsbrief vernoemt. Hij vermeldt de moeilijke samenwerking met PricewaterhouseCoopers en zegt uit te kijken naar de evaluatie die verwacht wordt tegen eind maart 2013.

2.1.2. Tussenkoms van de heer Lieven Dehandschutter

De heer *Lieven Dehandschutter* meent dat de uitvoering van de interne staatshervorming grotendeels op schema zit. N-VA is overtuigd dat men op de goede weg is en dat op 1 januari 2014 de provincies met een aangepaste taakstelling aan de slag zullen kunnen. Steden en gemeenten verwachten veel van de regioscreening en zijn streek wil alvast actief meewerken. Het lid is ook onder de indruk van de besparing van 41%, ter waarde van 14 miljoen euro, die verwacht wordt van de realisatie van het Planlastendecreet.

Met het oog op efficiëntie moeten steden en gemeenten nu volop gebruikmaken van de maatregelen ter versterking van de lokale democratie in uitvoering van de nieuwe organieke decreten. Het lid noemt de mogelijkheid om de raad sneller samen te roepen, de vermindering van het aantal uitvoerende mandaten, de uittredingsvergoeding, de stopzetting van de voordrachtcarrousel in de Vlaamse Rand en de stimulering van de samenwerking tussen gemeente en OCMW.

Positief is verder dat de minister woord hield om, in weerwil van de financiële moeilijkheden, het Gemeentefonds opnieuw met 3,5% te laten groeien. De steden en gemeenten krijgen door die groeivoet 73 miljoen euro meer ademruimte. Bovendien is er de besparing ingevolge de planlastvermindering.

De lokale verkiezingen zijn globaal vlot verlopen, volgend jaar zal blijken wat de evaluatie oplevert.

Tot slot waardeert de heer *Dehandschutter* dat de minister de nodige maatregelen blijft nemen om het Nederlandstalig karakter van de Vlaamse Rand te versterken, evenals het succesvolle project van het agentschap en VVSG voor permanente vorming van lokale raadsleden.

2.1.3. Tussenkoms van de heer Marnic De Meulemeester

De heer *Marnic De Meulemeester* vraagt de minister naar een gedetailleerd tijdschema voor de uitvoering van het Provinciedecreet. Open Vld is ook nieuwsgierig naar het verdere verloop van de vrijwillige fusie van gemeenten. Voorlopig zijn er geen gemeenten die zich hiervoor kandidaat hebben gesteld. Komt er een nieuw initiatief? Verder peilt hij naar het tijdspad voor de vorming van de regio's na 2013. Er is een inventarisatie gebeurd van

de bestaande samenwerkingsverbanden en er werd een analyserapport opgemaakt. Hoe ziet de minister de verdere evolutie? Omdat ook daar een bindend tijdspad ontbreekt, peilt het lid naar de plannen van de minister met vormen van specifiek toezicht die geen toegevoegde waarde zouden hebben.

Wat de verdere implementering van het financiële deel van de organieke decreten betreft, stelt de heer De Meulemeester vast dat zij de beoordeling van de lokale begroting moeilijker maakt. Inspanningen op het vlak van voorbereiding van mandatarissen zijn broodnodig. Of kiest de minister voor vereenvoudiging?

Inzake intergemeentelijke samenwerking betreurt de spreker dat de wijziging van het IGS-decreet niet rond zal zijn voor de bestuursorganen opnieuw zijn samengesteld in het kader van de aan de gang zijnde vorming van nieuwe meerderheden. Het lid vraagt om verduidelijking over het tijdspad. Zullen de intercommunales hun bestuursorganen moeten aanpassen ingevolge deze trage decreetgeving? De aangekondigde wijziging had voor de gemeenteraadsverkiezingen klaar moeten zijn.

Open Vld vindt het zeer positief dat het groeipad voor het Gemeentefonds wordt aangehouden, maar roept tegelijk de vraag op of dat volstaat. Komen er nog andere initiatieven om de gemeentelijke financiële slagkracht te vergroten?

Wat de aangekondigde evaluatie van de lokale verkiezingen en het digitale kiessysteem betreft, rekent hij erop dat de commissie tijdig geïnformeerd en nauw betrokken wordt.

De heer De Meulemeester stelt vast dat de Vlaamse Regering de oprichting van de externe audit voorbereidt. Het zou gaan om een dienst met 58 gespecialiseerde personeelsleden die in verschillende fasen van december 2012 tot medio 2016 worden aangeworven. De dienst zou worden belast met de audit van de interne controle en de betrouwbaarheid van de rapportering door de Vlaamse gemeenten en OCMW's. Men zou hiervoor samenwerken met de lokale besturen die de externe audit voor 45% (en 5% door de provincies) zouden meefinancieren, dit via een voorafname van het Gemeentefonds (en het Provinciefonds). Het kostenplaatje zal in 2016 oplopen tot 5,8 miljoen euro. VVSG vindt dat de ambitie om een externe auditdienst voor lokale besturen op te richten best wat wordt getemperd gezien de financiële crisis, al is men wel bereid voor een stuk in dit verhaal mee te stappen. Hoe zal de externe audit samenwerken met de al bestaande interne audit bij de gemeenten? De spreker vindt het begrijpelijk dat de gemeenten en OCMW's niet staan te springen om middelen ter beschikking te stellen, gezien zij nu al samenwerken met IAVA of geïnvesteerd hebben in een eigen interne audit. Hij peilt dan ook naar de samenwerking tussen de geplande dienst en IAVA, en onderstreept dat het weinig zin heeft dat de ene auditdienst het werk van de andere overdoet.

Wat de door zijn fractie positief bevonden samenwerking tussen gemeente en OCMW betreft, informeert de heer De Meulemeester naar de uitvoeringsbesluiten op het vlak van de personeelsmobiliteit.

2.1.4. *Tussenkoms van de heer Jan Verfaillie*

De heer *Jan Verfaillie* erkent dat de aangehouden groei van 3,5% van het Gemeentefonds geen sinecure is in budgettaire moeilijke tijden. Zij is in ieders belang gezien de gemeenten instaan voor meer dan de helft van de openbare investeringen, ondanks hun weinig rooskleurige financiële toestand. Het saldo eigen dienstjaar evolueerde van een tekort van 103 miljoen euro in 2010 naar een van 355 miljoen euro in 2012, zo berekende Belfius. Tegelijk stegen de investeringen van de lokale besturen in 2010 en 2011 met meer dan 3% tot bijna 1,6 miljard euro of ongeveer 253 euro per inwoner. Dat ze in het verkiezingsjaar 2012 daalden noemt de heer Verfaillie normaal.

In dit verband peilt hij naar de stand van zaken van de in het witboek aangekondigde herijking van de parameters van het Gemeentefonds. Hieruit zou een meer gelijkvormige financiering van steden en gemeenten tot stand moeten komen. CD&V was nooit een warme minnaar van de huidige, onder de paars-groene regering-Dewael ontworpen regeling. Hij beseft wel dat de oefening niet gemakkelijk is.

De spreker is op zich niet gekant tegen de voorziene voorafname uit het Gemeente- en Provinciefonds voor de externe audit – die er zeker moet komen – maar hij waarschuwt meteen dat dit precedent niet voor herhaling vatbaar is. Hij betreurt ook dat de groei van het Provinciefonds niet werd gehandhaafd en hoopt dat dit bij de begrotingscontrole in de mate van het mogelijke wordt rechtgezet.

De investering van tijd en energie in de interne staatshervorming noemt hij terecht en succesvol. De uitvoering verloopt op schema. Wat de provincies betreft, vraagt hij verduidelijking bij het voornemen om al in april 2013 definitieve bestuursakkoorden te sluiten met de bestendige deputaties. Zijn fractie vindt dit wat vroeg na de vernieuwing in oktober 2012 en pleit voor omzichtigheid.

De regioscreening krijgt terecht aandacht in de beleidsbrief, maar omdat de inventarisering van de bestaande samenwerkingsakkoorden heel wat vragen deed rijzen, rekent het lid erop dat de minister samen met de commissie de verdere weg bekijkt. Hij stelt geen vragen over de vrijwillige fusies omdat hij ervan uitgaat dat eventuele initiatieven op dit vlak door de volgende Vlaamse Regering zullen genomen worden.

De oprichting van een zogeheten dienst van de gouverneur met het oog op coördinatie, noemt het lid niets meer dan een naamsverandering. Er wordt immers geen besparing gerealiseerd ten opzichte van de huidige arrondissementscommissarissen, hoewel dat door sommigen wel werd gesuggereerd in hun communicatie daarover. Hij beseft wel dat de dienst volwaardig moet uitgebouwd worden gezien de gouverneur telkens nieuwe opdrachten krijgt van de Vlaamse en de federale overheid.

De verlaging van de planlasten vindt het lid belangrijk. De nieuwe manier van werken, met minder betutteling en meer vertrouwen, zal de slagkracht van de lokale besturen ten goede komen. Zijn fractie kijkt uit naar het onderzoek van de meerwaarde van de verschillende vormen van specifiek toezicht. CD&V steunt ook het voornemen om de Belforttoets te blijven toepassen. Het Vlaamse Gewest moet nog meer dan vandaag rekening houden met de mogelijke gevolgen van zijn beslissingen voor de lokale besturen. Goed uitgebouwde interbestuurlijke samenwerking, die thans slechts beperkt mogelijk wordt gemaakt door de decretale opbouw van het Vlaamse binnenlands bestuur, is meer dan ooit noodzakelijk.

De BBC, een van de grote uitdagingen, zal voor de lokale besturen enige aanpassing vergen. Heeft de minister al nagegaan wat de implicaties zijn van de recente Europese begrotingsregelgeving? Wat zijn de conclusies? Hoe wordt de verdere invoering van BBC begeleid? Wat is de ervaring van de gemeentebesturen die aan de pilootprojecten deelnemen?

CD&V vindt de aangekondigde bijsturing van het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking uiterst belangrijk. Dat decreet biedt een waaier van mogelijkheden maar is ook in niet geringe mate verantwoordelijk voor de verrommeling op het intermediaire niveau.

Op welke criteria en procedureregels mikt de minister in zijn nieuwe subsidieregeling voor werken aan niet als monument beschermde gebouwen van de erkende erediensten, aan

huizen voor de vrijzinnigen en voor het bouwen van crematoria? Besparen kan hier niet de bedoeling zijn, waarschuwt het lid.

CD&V blijft een groot voorstander van samenwerking tussen gemeente en OCMW zonder de lokale sociale dienstverlening in het gedrang te brengen. Samenwerking moet leiden tot meer slagkracht en efficiëntie en moet de inwoners ten goede komen. De fractie waardeert daarom de praktische handleiding over samenwerking tussen de ondersteunende diensten.

De uitvoeringsbesluiten over de personeelsmobiliteit bieden heel wat kansen. Wat zijn de resultaten van de geboden mobiliteitsmogelijkheden? In welke mate wordt er gebruik van gemaakt? Worden zij stelselmatig overwogen bij de invulling van vacatures bij de Vlaamse overheid?

Vervolgens informeert de heer Verfaillie naar de stand van zaken in het onderzoek naar de organisatie van de lokale verkiezingen. Is er al meer bekend over bepaalde technische mankementen die tot uiting zijn gekomen, bijvoorbeeld met het dubbel drukken? Werden al afspraken gemaakt om de computers aan te passen? Wie zal dat betalen?

Het adviserend orgaan van de Raad van Europa inzake lokale en regionale besturen heeft beslist tot een monitoring van de lokale democratie in België. Het lid wil weten hoe de minister daarmee omgaat, gezien de ervaring met die monitoring in het verleden niet onverdeeld positief was.

2.1.5. *Tussenkoms van de heer Bart Caron*

De heer *Bart Caron* leest heel veel in de beleidsbrief maar heeft toch de indruk dat het vooral ging om de uitvoering van eerdere afspraken, al erkent hij dat de lokale verkiezingen veel energie wegzogen. Hij geeft het voorbeeld van de interne staatsvorming, waarin volgens hem op het terrein veel minder wordt gerealiseerd dan de ambities ooit beloofden. Men lijkt te blijven haperen bij aanzetten, net voor halfweg. Zo is geen rist bevoegdheden van de provincies naar de gemeenten overgeheveld. Die laatste worden ook niet echt versterkt, al is het lid blij dat de minister zich aan de afspraken over het Gemeentefonds houdt. Wat met de provinciale bevoegdheden gebeurde, verdient met zijn vele uitzonderingen evenmin een schoonheidsprijs. Overal worden uitwegen gecreëerd, al beseft het lid dat politiek compromissen nodig heeft. Toch blijft het jammer, want een dergelijk omvangrijk proces kan men niet om de vijf jaar herhalen.

Iedereen kent het probleem van de bestuurlijke verrommeling, maar de vraag blijft of men in de aanpak verder komt dan een mooi onderzoeksrapport. Iedereen onderschrijft de probleemstelling maar de finaliteit ontbreekt. Welke structuren zal men afschaffen? Welke instrumenten heeft de minister hiervoor? De spreker vreest dat de oefening in een doodlopende straat terechtkomt, al pleit hij er evenmin voor dat de minister alles van bovenaf oplegt. Toch moet men hieruit durven leren, het gaat om de toekomst.

Waar er op het terrein wel ideeën zijn, wordt het ook niet gemakkelijk gemaakt. Hij geeft het teleurstellende voorbeeld van het project Sterk Besturen in Zuid-West-Vlaanderen. Bedoeling was om over de gemeentegrenzen heen de regio beter en efficiënter te besturen. Er werden voorstellen gelanceerd en proeftuinen ontwikkeld maar alle voorgestelde experimenten bleken uiteindelijk niet te kunnen. Al dat lokale enthousiasme werd zomaar weggegooid. De heer Caron is daarover ontgoocheld.

Wat de financiering van de lokale besturen betreft, pleit hij voor een bredere denkoefening. Het lid verwacht dat de besparingen op lokaal vlak in de komende tijd nog diepgaander zullen zijn dan op Vlaams niveau. Vlaanderen moet daar aandacht voor hebben

en mag de lokale besturen niet loslaten. Het is bijvoorbeeld niet hun schuld dat zij geen dividenden meer krijgen van energiemaatschappijen of dat bepaalde banken hun preferente aandelen niet zullen terugbetalen. Hij pleit voor een orgaan dat die inkomstendaling opvolgt en probeert te anticiperen op dergelijke financiële ontwikkelingen.

Wat BBC betreft, is het lid inmiddels principieel overtuigd geraakt van de zin van een meerjarige, geïntegreerde, strategische beleidsplanning op lokaal niveau. Men moet er zich wel van bewust zijn dat de denkoefening complexer zal worden als men elke Vlaamse beleidsprioriteit in de planning moet opnemen. Als men elk van die beleidsprioriteiten minutieus moet overnemen, dreigt men oude vormen van controle te vervangen door nieuwe die misschien nog erger zijn. Tevens moet men er over waken dat sommige (zwakere) beleidsdomeinen niet platgewalst worden.

Tot slot pleit de heer Caron voor moed om een discussie te voeren over de toekomst van het Gemeentefonds. De verschillen tussen de gemeenten zijn onvoldoende gefundeerd en dat moet gecorrigeerd worden. Het lid verdedigt in het bijzonder de grote steden en de kleine plattelandsgemeenten, ook al zijn hun problemen totaal verschillend. Misschien is er helemaal geen Plattelandsfonds nodig maar moet het Gemeentefonds er mee voor zorgen dat tegemoet wordt gekomen aan de behoeften van de rurale gemeenten.

2.1.6. Tussenkoms van de heer Joris Van Hauthem

De heer *Joris Van Hauthem* stelt vast dat de interne staatsvorming in de praktijk stilaan vorm krijgt, maar dan niet zoals zijn fractie het graag ziet. Het Provinciedecreet is inderdaad gewijzigd, maar wat gaat de uitkomst zijn? De provincies zouden eerst alleen nog grondgebonden bevoegdheden overhouden, maar de sectorale decreten en bestuursakkoorden maken nog veel mogelijk in de persoonsgebonden aangelegenheden. In West-Vlaanderen is de oefening afgerond en uiteindelijk blijkt nauwelijks enig verschil met de situatie van voor de aangekondigde grote hervorming. Op het einde van de rit zal er ook in de andere provincies nauwelijks een verschil te merken zijn. Het lid onderstreept dat de vraag niet is of de provincies een goed beleid voeren op die terreinen, maar wel of dat bestuursniveau nog wel nodig is.

Dat in het kader van de regioscreening een inventarisering is gebeurd, is op zich een goede zaak. Zelf is hij geschrokken dat zijn gemeente, die 8500 inwoners telt, in vijftig samenwerkingsverbanden zit, waarvan sommige weliswaar opgelegd zijn. De vraag is nu waar men met heel die regioscreening naartoe wil. Wat is de finaliteit? Dat blijft onduidelijk. De conclusies zijn wellicht voor de volgende legislatuur, evenals de vrijwillige fusie, voorspelt het lid. Hij vermoedt dat de nieuwe studie ‘Doet grootte ertoe?’ van SBOV er alleen maar toe dient om het debat over de volgende verkiezingen te tillen, want de kennis over de schalen voor de leefbaarheid en draagkracht van gemeenten is ruimschoots bekend, ook bij de minister. Hij erkent wel dat politici van geen enkele partij graag over dit onderwerp praten, behalve dan als het over Brussel gaat. Maar dan moet men ook niet de illusie wekken in regeerakkoord, beleidsnota en -brieven dat fusies in Vlaanderen tot de mogelijkheden behoren. Men dreigt zichzelf wat wijs te maken. Het lid concludeert dat fusies politiek niet haalbaar blijken, net als de afschaffing of afslanking van de provincies. Hij vreest dat de regioscreening evenmin haar doel zal bereiken bij gebrek aan finaliteit.

De heer Van Hauthem vindt ook de versterking van de lokale democratie een slag in het water omdat zij beperkt blijft tot maatregelen zoals de vereenvoudigde bijeenroeping van de gemeenteraad. Op zich is dat goed maar dergelijke initiatieven bieden geen voldoende antwoord op de vraag hoe lokale mandatarissen, zeker in relatief kleine gemeenten, op kunnen tornen tegen de (op zich noodzakelijke) professionalisering van het gemeentebestuur. Alleen al de digitale terbeschikkingstelling van dossiers kost veel geld, argumenteren de besturen. Niemand heeft daar een pasklaar antwoord op.

De budgetten voor de arrondissementscommissarissen, die inderdaad uitdoven, worden gewoon doorgeschoven naar de dienst van de gouverneur. Wat is het nut daarvan? Is het zo slecht gesteld met de provinciale administraties dat zij die taken niet aankunnen?

De heer Van Hauthem vindt het niet meer dan logisch dat het Gemeentefonds met 3,5% stijgt, want dat is bij decreet vastgelegd. Vlaanderen slaagt er blijkbaar niet in een omvattend debat te organiseren over de financiering van de lokale besturen. Wat Vlaanderen zelf doet, doet het blijkbaar niet altijd beter. Een Plattelandsfonds oprichten – zonder dat daar trouwens geld voor is – omdat bepaalde rurale gemeenten niet goed bediend worden door Steden- en Gemeentefonds is geen goed voorbeeld. Vlaanderen dreigt de regio van de verfondsing te worden: voor elk probleem richt men een fonds op. De spreker begrijpt dat een omvattende herziening van het Gemeentefonds niet in enkele maanden kan geregeld worden, maar men begint er niet eens aan. Hij noemt dit politieke onverantwoordelijkheid. Hij is het trouwens beu dat burgemeesters en schepenen (ook al is het terecht) klagen over decreten die ze zelf als parlements lid hebben goedgekeurd. Het lid roept zijn collega's op eindelijk werk te maken van een fundamenteel debat over de lokale financiering.

Over de faciliteitengemeenten heeft hij een praktische vraag. Staat er een termijn op de advisering over de voordracht van burgemeesters door de bevoegde instanties (gouverneur en Procureur des Konings)? Hoe ziet die procedure er precies uit?

2.1.7. Tussenkoms van de heer Jurgen Vanlerberghe

De heer *Jurgen Vanlerberghe* wil niet vervallen in doemdenken. Men is bezig met een veranderingsproces en dat lokt altijd weerstanden op. De doelstelling blijft duidelijk: welvaart garanderen door een kwaliteitsvol overheidsoptreden ten aanzien van burgers en bedrijven. Hij vraagt begrip voor de gevoeligheid van het werkveld tegenover kwantificering en het vooraf vastleggen van te behalen percentages. Dat wekt de indruk dat alles al op voorhand is vastgelegd.

De grote lijnen van de interne staats hervorming liggen vast, wat niet betekent dat er geen bijsturing moet zijn na opmerkingen van de basis, zoals de kritische kanttekeningen bij de regioscreening. Het is te vroeg om het proces volledig te evalueren, maar in dit soort veranderingen is het belangrijkste allicht het veranderingsproces op zich. Het lid pleit ook voor de mentale flexibiliteit om al te enthousiaste doelstellingen bij te stellen. Het is volgens de minister nu aan de lokale besturen om de doorbraken uit het witboek waar te maken. Het klopt dat de lokale besturen geresponsabiliseerd moeten worden en mee verantwoordelijk zijn voor kwalitatieve dienstverlening, maar de Vlaamse overheid blijft de eigenaar van het proces, met de minister als coördinerend minister aan het stuur.

Nu de gemeenten meer bevoegdheden en meer autonomie krijgen, is de inkapseling van de planlastvermindering in het BBC-verhaal geen slechte zaak. De coördinerende minister is vooral een veranderingsmanager, wat hem niet altijd de grootste populariteit zal opleveren. Het lid wil de aandacht van de minister vestigen op een striemende passage in de nota van de VVSG en van VLINTER die aanklagen dat de Vlaamse overheid dreigt terug te vallen op detailsturing, controle en toezicht en een verkokerd sectoraal denken dat haaks staat op de behoefte aan integratie en vereenvoudiging op lokaal vlak. Het lid hoopt dat dit voor de minister een signaal is om doortastend hinderpalen weg te maaien.

Het lid begrijpt dat de minister nog geen duidelijk beeld heeft van de federale bevoegdheden die geregionaliseerd zullen worden bij gebrek aan de fameuze fiches. Hij vraagt wel om alvast te screenen of er geen Vlaamse of provinciale bevoegdheden zijn die beter door de gemeenten en steden worden uitgeoefend.

De minister hoopt de bestuursakkoorden met de provincies in maart of april 2013 af te sluiten, maar de definitieve afspraken over transitie van middelen en bevoegdheden zijn pas rond op 1 januari 2014. Kan dat niet voor ongerijmdheden zorgen? Als het besluit over de provinciale bestuursakkoorden – nu nog een ontwerp – pas in werking treedt op 1 januari 2014, wat is de juridische basis ervan tot dat moment? Onder andere VLABEST, maar ook anderen, pleiten ervoor om de lokale besturen bij dit provinciale transitieproces te betrekken zodat bepaalde taken, vanuit het subsidiariteitsbeginsel, naar het lokale niveau overgeheveld kunnen worden. Voorts leven er nogal wat vragen over het specifieke deel van het bestuursakkoord dat kan afwijken per provincie. Krijgen de sectorale departementen daar algemene richtlijnen over? In het ontwerpbesluit staat dat de bestuursakkoorden ter kennisgeving zullen worden overgemaakt aan het Vlaams Parlement. VLABEST suggereert om de diverse sectorale akkoorden vooraf te laten bespreken door de bevoegde parlementscommissies. Kan de minister die suggestie nog verwerken in het ontwerpbesluit?

Een ander heikel thema is de regioscreening. De resultaten van de inventarisatie moeten nu geëvalueerd worden. De timing is erg krap. Het afwegingskader van de academici zou blijkbaar pas in maart, april 2013 klaar zijn. Ook de lokale besturen moeten nog een en ander afwerken: de externe audit, de interne controle, het definiëren en optimaliseren van bestuurlijke processen. Deze processen zullen allicht prioriteit krijgen op de evaluatie van de samenwerkingsverbanden. De spreker pleit met VLABEST en VVSG voor de beperking ervan tot de echt beleidsmatige samenwerkingsverbanden, waar transparantie en democratische legitimering voor nodig zijn. Hoe ziet de minister dat? Als niet alle samenwerkingsverbanden onder de loep genomen worden, moeten gemeenten dan niet begeleid worden bij de selectie zodat ze het kind niet met het badwater weggooien? In afwachting vraagt het lid dat de sectorale benadering, de verkokering, van de Vlaamse overheid onder de loep wordt genomen. Heel wat departementen staan weinig lokale experimenten toe en dan zijn er ook nog drempels in de regelgeving. Het is de taak van de minister om daar verandering in te brengen.

Wat de koppelsubsidies betreft, wordt er, in afspraak met de provincies, 16 miljoen euro uit het Provinciefonds gelicht, allicht het gemiddelde van de restauratiepremies van de afgelopen jaren. Het lid begrijpt echter niet dat de provincies geen restauratiepremies meer zullen kunnen aanvragen voor het onroerend goed waarvan ze zelf eigenaar zijn. Hij hoopt dat het geen aanleiding zal zijn om de broodnodige restauraties uit te stellen in afwachting van betere tijden. Klopt het trouwens dat de VVP juridische stappen tegen die regeling overweegt?

In de oorspronkelijke nota over de externe audit stond dat 50% van de financiering die Vlaanderen zou bijdragen, gecompenseerd zou worden op de personeelskredieten van de diverse departementen. De motivering was dat men ingevolge de planlastvermindering de sectorale beleidsplannen niet meer moest nakijken, en men dus minder personeel zou nodig hebben. Is dat ondertussen gebeurd? Heeft de minister een idee van het aantal personeelsleden dat in 2013 voor de externe audit aangeworven moet worden? Hoewel in de oorspronkelijke nota van de Vlaamse Regering de evaluatie van het systeem van interne controle, inclusief de processen die leiden tot de beleids- en beheersrapportering, een prioriteit van de externe audit werd geacht, staat die in de beleidsbrief niet vermeld. Is de minister van mening veranderd? Zal de minister een beroep doen op stakeholders als de VVSG om het soort audits te helpen bepalen? Voorziet de minister voor de talrijke gemeenten waar het systeem van interne controle nog in de kinderschoenen staat, in extra begeleiding?

Tot slot betreurt het lid dat de regelgevingsagenda beperkt blijft tot een hyperlink. Hij vraagt voortaan de regelgevingsagenda op papier te krijgen.

2.1.8. *Tussenkoms van mevrouw Karin Brouwers*

Mevrouw *Karin Brouwers* weet dat de uittredingsvergoeding voor lokale uitvoerende mandatarissen pas voor 2019 is. In Kortrijk heeft men echter enkele uittredende vijftigplussers outplacement aangeboden. Dit is een mooie sociaal geïnspireerde beslissing van de stad. Men heeft dat ook gedaan omdat er nu nog geen uittredingsvergoeding voorzien is. Zal de minister werk maken van het noodzakelijke uitvoeringsbesluit of zal hij er nog mee wachten? Hoeveel mandatarissen zijn er precies in die situatie vanaf 1 januari?

Voorts informeert het lid hoeveel mensen de administratie Binnenlands Bestuur zal aanwerven voor de externe audit en of dat gecompenseerd wordt op andere posten. Hoe spoort dat met de algemene uitgangspunten van personeelsreductie en besparing?

Mevrouw Brouwers stelt vast dat een extra salariscomponent van maximaal 30% mogelijk is voor de secretaris en financieel beheerder die zowel het OCMW als de gemeente onder hun hoede nemen. Dat is zeker niet overdreven. Maar hoe moet men dit rijmen met bestaande regelingen zoals een bedrijfswagen, een woonstvergoeding, een extra vergoeding als ze ook werken voor de politiezone? Ze vraagt om alle systemen samen te bekijken.

2.1.9. *Tussenkoms van de heer Jan Durnez*

Ook de heer *Jan Durnez* vindt enkele maanden te kort voor een omvattend bestuursakkoord met de provincies, zowel voor bestuurders als voor raadsleden.

Dat de gouverneur een beroep doet op provinciepersoneel staat eigenlijk haaks op zijn optreden namens de Vlaamse overheid. Hij moet integendeel Vlaams personeel ter beschikking hebben. Niet alleen wordt de overbodige functie van arrondissementscommissaris geschrapt, daarnaast sneuvelen er door de algemene besparingen ook heel wat banen van het administratieve buitenpersoneel. Is het niet mogelijk een aantal van hen in te zetten als personeel van de provinciegouverneur?

Het lid vraagt om in de nieuwe versie van de profielschetsen, meer specifiek in de basisgegevens, de waarde van 1% personenbelasting per inwoner, de 100 opcentiemen, te verwerken. Hoogleraars blijven immers punten geven aan gemeenten op basis van aanslagvoeten, terwijl sommige nauwelijks een derde halen van een belendende gemeente met een betere fiscale basis. Dat vertekent de vergelijking tussen gemeenten.

Het is de heer Durnez ook niet duidelijk of de minister het EGTS-instrument of de Euro-metropool wil optimaliseren. De subsidiëring van de twee territoriale samenwerkingen staat in een verhouding van ongeveer zes tot een. Plant de minister een correctie daarvan of denkt hij aan andere vormen van ondersteuning of aan een optimalisering van het instrument?

De subsidies van de erediensten worden afhankelijk gemaakt van onder meer een visie op langere termijn op het patrimonium. Denkt de minister aan andere, stimulerende maatregelen om eredienstgebouwen ook te herbestemmen?

2.2. *Antwoorden van minister Geert Bourgeois*

Interne staatshervorming

De *minister* is het niet eens met de kritiek dat er niet veel gebeurd is. De gemeenten krijgen bijkomende bevoegdheden, bijvoorbeeld inzake personeelsbeleid, integratie en inburgering, ruimtelijke ordening, onroerend erfgoed, cultuurbeleid, kleinhandel, werkgelegenheid, planning en inspectie bij welzijn, kinderopvang, het voorschoolse loket, de regie voor buitenschoolse kinderopvang, mobiliteit, armoedebeleid, woonbeleid, spijbelbeleid.

Daarbij komt nog dat aan steden met meer dan 25.000 inwoners meer bevoegdheden kunnen gegeven worden. De interne staatshervorming beslaat de bevoegdheden, de autonomie, de planlastvermindering, snellere investeringen, de regioscreening en de provincies. Op elk van die domeinen is spectaculaire vooruitgang geboekt. De huidige manier van werken met de doorbraken is, binnen de contouren van het regeerakkoord dat de drie bevoegdheidsniveaus behoudt en gezien de huidige bestuurskracht van de gemeenten, de enig haalbare.

De minister heeft niet het gevoel dat het enthousiasme voor de interne staatshervorming en de regioscreening verdwijnt, noch deelt hij de mening dat grote hervormingen maar een keer mogelijk zijn. Hij verwijst naar Denemarken waar de interne staatshervorming in drie keer gebeurd is. In Nederland gaat het om een continu proces, met in elke regeerperiode gemeenten die fuseren en bevoegdheden die gedecentraliseerd worden. Het is uitzonderlijk dat een land alle gemeenten dwingt om te fuseren, zoals in Denemarken gebeurde. In totaal heeft het daar wel tien jaar gevergd. Deze Vlaamse interne staatshervorming heeft de eerste steen gelegd.

Wat het Vlinderakkoord betreft, heeft de minister vernomen dat er een akkoord is tussen de premier en de minister-presidenten. Vlaanderen wacht op meer informatie over de overgehevelde bevoegdheden.

Regioscreening

In tegenstelling tot waar de heer Caron voor pleit, krijgen de gemeenten zelf de kans om afspraken over de regioscreening te maken. Het proces loopt tot eind januari en de gouverneurs hebben een coördinerende, ondersteunende en soms trekkende rol. De gemeenten hebben inderdaad een druk jaar, maar ze zijn bereid te werken aan meer homogeniteit. De inventaris bevat inderdaad diverse samenwerkingsvormen. De minister is niet geneigd er een aantal uit te halen, omdat niet alleen het aantal maar ook de diversiteit een probleem is. Ook de minder belangrijke of informele samenwerkingsvormen tekenen immers de relatie tussen gemeenten en hebben een invloed op de samenwerkingsvormen die wel beleidsmatig van aard zijn.

Elke verandering botst op weerstand, maar de minister gelooft in de verandering. Wat goed is, moet behouden blijven, maar wat verbeterd kan worden, moet aangepakt worden.

De regioscreening zit wel degelijk op schema. Om de studieresultaten te verfijnen, komt er nu, op vraag van de gouverneurs, een bijkomende studie. De aanbesteding loopt, de studie moet klaar zijn in maart. Dus zullen de gouverneurs tijdig over een gelijk instrumentarium kunnen beschikken.

De heer *Bart Caron* benadrukt dat hij zeker niet wil dat de regioscreening leidt tot een opgelegd rigide systeem maar tot een voor de besturen haalbaar systeem met veel vrije beleidsruimte. Hij wil echter vermijden dat er niets van in huis komt.

Bestuursakkoorden met de provincies

Minister *Bourgeois* stelt dat de bestuursakkoorden op schema zitten. Ze worden in april 2013 afgesloten zodat de provincies er hun meerjarenplanning op af kunnen stemmen. Het uitvoeringsbesluit over de procedure wordt momenteel beoordeeld door de Raad van State. Het is evident dat de bestuursakkoorden gesloten worden met de nieuwe deputaties. Maar de uittredende deputaties en de bevoegde ministers zijn wel al gestart met de voorbereidingen, dit op basis van wat in de decreten staat met betrekking tot de provinciale taakstelling. In die zin verwacht de minister niet dat de gewijzigde samenstelling na de verkiezingen roet in het eten zal gooien.

Er zal geen tijd zijn om het parlement de bestuursakkoorden vooraf te laten bespreken. Eens de akkoorden er zijn, is een debat natuurlijk wel mogelijk.

Vrijwillige fusies

Het regeerakkoord voorziet voor het eerst in de mogelijkheid van vrijwillige fusies. Ondanks de fusiebonus heeft dat tot niets geleid. Daarom is er bijkomend onderzoek naar internationale succesvoorbeelden. SBOV probeert de succesfactoren van fusies daaruit te distilleren. Gezien de ongelijke bestuurskracht van de gemeenten, zijn de huidige stappen fundamenteel, een basis voor andere hervormingen. Gezien de bestuurskracht van de gemeenten is de afschaffing van de provincies momenteel niet mogelijk, tenzij Vlaanderen taken op zich neemt. Maar de huidige hervorming en het werk inzake de regioscreening zal later fusies of andere ingrepen vergemakkelijken.

Coördinerende opdracht van de gouverneurs

De arrondissementscommissarissen worden afgeschaft, evenwel geleidelijk en zonder naakte afvloeiingen. Per provincie blijft er wel een arrondissementscommissaris belast met federale taken. De functie wordt afgeschaft omdat het een anachronisme is, zowel de taken als de band met de arrondissementen. Verder is het zo dat de gouverneurs nieuwe taken krijgen, onder meer de coördinatie van grote projecten. Daarom heeft de gouverneur een dienst nodig, maar in geen geval zal dit ten koste gaan van de afslanking van het apparaat (de 6% norm geldt evenzeer voor de buitendiensten). Daarbij komt nog dat de personeelsleden van de dienst van de gouverneur hoogstens niveau A2 betaald worden, aanzienlijk minder dan de arrondissementscommissarissen. Het huidige budget wordt dus in geen geval overschreden. De werving gebeurt conform het statuut, met een examen.

Planlastvermindering – BBC

De regering wil de planlasten reduceren en meer vrijheid geven, maar blijft van de gemeenten planning eisen. Die wordt wel beter omkaderd met de BBC. De plannen kunnen halverwege de bestuursperiode aangepast worden. De BBC komt trouwens aan bod in de introductielessen die met 2250 ingeschrevenen een groot succes zijn. Voor de specifieke BBC-vormingen zijn er in het verleden inderdaad maar weinig mandatarissen opgedaagd. Wat de leesbaarheid betreft, kan een raadslid altijd bijkomende informatie vragen. De Vlaamse overheid stuurt alleen op hoofdlijnen, bepaalt de informatie die verplicht moet gegeven worden. Maar de gemeenten kunnen altijd verder gaan. Het is de bedoeling dat de gemeenteraad meer dan voorheen discuteert over de strategische beslissingen. Voorheen werd immers alles bepaald door de sectorale administraties, met de grotere vrijheidsgraad is een grotere democratische controle op lokaal vlak nodig. Dat is trouwens een goede zaak voor de herwaardering van de gemeenteraad.

De vrees van VVSG dat er meer dan zeventig beleidsprioriteiten zouden zijn, is niet uitgekomen. Het zijn er uiteindelijk minder dan dertig die bovendien vrij algemeen geformuleerd zijn. De steden en gemeenten kunnen daarmee leven, de minister heeft er geen kritiek meer op gehoord. Natuurlijk zijn er nog steeds sectoren die detailregels willen opleggen en daar moet wel over gewaakt worden.

De minister beaamt nog het belang van de EU-regels. De BBC is al bijgestuurd om de driemaandelijks ESR-rapportering, onderdeel van de sixpack, mogelijk te maken.

Samenwerking gemeente en OCMW

De samenwerking van gemeente en OCMW valt onder de gemeentelijke autonomie. Niet iedereen, zelfs niet alle partijgenoten van de heer De Loor, delen zijn mening, maar uitein-

delijk beslist elke gemeente zelf over de mate van samenwerking. De geciteerde dubbele studie heeft geleid tot een handleiding, die ondertussen online staat en dus door iedereen te raadplegen valt.

Gemeentefonds

Het aandeel van het Gemeentefonds in de uitgaven van de Vlaamse overheid stijgt van 7,53% in 2009 tot 7,93% in 2011. Dat is logisch, het Gemeentefonds stijgt met 3,5% terwijl het Vlaamse budget daalt. Daarnaast is er nog de compensatie voor de Eliataks en de onroerende voorheffing op materieel en outillage. Globaal gaat het dus over een aanzienlijke bijdrage. Meer geld is er niet en zal er voorlopig niet komen gelet op de ongunstige economische verwachtingen. De druk op de gemeente-inkomsten, niet in het minst de inkomsten uit de personenbelasting, zal dus blijven. Dat de huidige groeivoet behouden werd, is gezien de besparingen al een huzarenstukje.

Er is geen extra geld voor de herijking van het Gemeentefonds. Dat noopt tot politieke keuzes. De helft van het fonds gaat momenteel naar de twee grote steden Antwerpen en Gent. De groei van het fonds doet de verhoudingen alleen maar verder scheeftrekken. De minister zal voorstellen doen voor een herverdeling. Hij verwijst naar enkele grote lijnen daarover in de beleidsnota. De herijking zal niet gemakkelijk zijn, alle steden zijn immers vertegenwoordigd in diverse beslissingsorganen, ook in dit Vlaams Parlement. Het herverdelingseffect speelt nauwelijks bij het Provinciefonds, omdat de provincies allen groot zijn. Het klopt dat die middelen niet geïndexeerd worden. De provinciale financiële situatie is verre van slecht en ze halen, procentueel gezien, een veel kleiner aandeel van hun middelen uit het fonds dan de gemeenten.

Financiële situatie van de gemeenten

De minister is zich bewust van het Belfiusrapport en de financiële situatie van de gemeenten, maar de budgetten geven geen correct beeld van het uiteindelijke resultaat. Zo is het resultaat op de eigen dienstjaren positief over de hele lijn, hoewel het vermindert: 10% in 2005 en 2006, 8% in 2007, 6% in 2008. Geen slecht resultaat dus, maar gezien de daling zijn er allicht maatregelen nodig. Het algemeen budgetresultaat, dus met inbegrip van alle vorige dienstjaren is zeer positief: 23 tot 27% jaarlijks. De minister blijft herhalen dat de uitgaven onderschat worden, de ontvangsten onderraamd. De BBC zal voor een correctere begroting zorgen.

Versterking lokale democratie

De versterking van de lokale democratie is meer dan de mogelijkheid dat een vijfde van de raadsleden de raad samenroept. De keuze om de gemeenteraden de strategische keuzes te laten maken, gekoppeld aan de BBC, de verplichting tot discussie over de gemeentelijke en intergemeentelijke satellieten, in een commissie of in de gemeenteraad, zijn veel fundamentele. Ook de minister ziet een kloof tussen het professionalisme van de uitvoerende macht en de gemeente, maar het decreet staat toe dat de gemeente de fracties steunt. Voor de minister zou de professionele omkadering van de gemeenteraad beter niet voor een fractie, maar voor de volledige gemeenteraad werken, een beetje zoals de diensten van het Vlaams Parlement er zijn voor alle parlementsleden.

Evaluatie elektronisch stemmen

Het heeft weinig zin om voor de verkiezingen van 2014 een nieuw decreet over elektronisch stemmen klaar te hebben. Het Vlaamse niveau organiseert immers haar eigen verkiezingen niet. Voor een hervorming wacht de minister op de evaluatie die eind maart 2013

klaar zal zijn. Hij pleit voor een grondige aanpak in één keer. Op dit ogenblik beschikt hij niet over nieuwe gegevens over technische mankementen zoals het dubbel drukken.

Externe audit

De minister heeft de externe audit zoals die gepland was in de vorige regeerperiode, afgeschaft wegens zinloos en onbetaalbaar. Zonder bijsturing zouden de gemeentelijke financiën zwaar onder druk gekomen zijn. Ook voor de minister mag de huidige financieringswijze geen precedent zijn van voorafname van het Gemeentefonds, maar in dit geval was het de enige manier om te komen tot de 50-50-verhouding van de financiering van de externe audit. De proportionele voorafname van het Gemeentefonds is trouwens overeengekomen met de gemeenten zelf.

De eerste fase van de audit wordt volledig uitgevoerd door het huidige personeel van de administratie Bestuurszaken. In een latere fase zullen ook de andere administraties bijspringen. De personeelsbezetting is zeker niet overdreven voor 308 gemeenten, 308 OCMW's en nog enkele andere. De taken komen erbij, maar toch moeten de doelstellingen van de personeelsvermindering gehaald worden. Dat is alleen maar mogelijk omdat de audit geleidelijk ingevoerd wordt.

Monitoring Raad van Europa

De minister heeft geen verder nieuws over de monitoring door de Raad van Europa. Hij heeft hun vertegenwoordigers in december 2009 een uitvoerige uiteenzetting gegeven over het ontstaan van de taalwetten, over de Vlaamse beweging, over het territorialiteitsprincipe. Bij een eventueel nieuw bezoek zal de minister dat opnieuw doen.

Herbestemming kerkgebouwen

De nieuwe regeling voor gebouwen van erediensten en vrijzinnigen is klaar en zal eind dit jaar aan de regering voorgelegd worden. Een kerk kan maar verdwijnen na een kerkrechtelijke beslissing tot desaffectatie. Wie geen visie ontwikkelt, komt echter niet meer in aanmerking voor subsidies. Als daar herbestemming in staat, zal de Vlaamse overheid de studie voor herbestemming subsidiëren. Maar men wil ook de studie van nevenbestemmingen subsidieerbaar maken. Dat is een bijkomende mogelijkheid want de huidige regeling slaat alleen op het kerkgebouw zelf.

Termijnen adviezen bij voordracht kandidaat-burgemeesters

De adviezen in het kader van de voordracht van nieuwe burgemeesters zijn niet aan termijnen gebonden, maar de nieuwe federale regeling heeft de facto wel termijnen opgelegd. De minister van Binnenlands Bestuur beschikt over zestig dagen om een beslissing te nemen nadat de gemeenteraad een voordracht heeft gedaan. De voordrachten moeten in de faciliteitengemeenten formeel bevestigd worden door de gemeenteraad, dat kan ten vroegste na de installatie op 2 januari. In die zin kan de minister zich nog niet uitspreken over voordrachten in de faciliteitengemeenten. Voor de benoeming van de burgemeesters in andere gemeenten van het Vlaamse Gewest gelden andere termijnen.

Varia

De minister zal de regelgevingsagenda voortaan op papier toevoegen aan de beleidsbrief.

Voor een betere mobiliteit tussen gemeenten en OCMW zijn er geen bijkomende uitvoeringsbesluiten nodig.

Van de koppelsubsidies komt inderdaad 16 miljoen euro terug naar de Vlaamse overheid, de provincies moeten zelf instaan voor de financiering van hun patrimonium. Hun middelen moeten daarvoor ruimschoots volstaan.

De uittredingsvergoeding is gekoppeld aan een daling van het aantal mandaten. De vergoeding is beperkt tot een jaar en vervalt als de ex-mandataris een job vindt. De uittredingsvergoeding van gedeputeerden valt dan weer terug tot het niveau van die van de gemeentelijke mandatarissen.

De minister heeft geen weet van woonstvergoedingen of wagens voor decretale graden. Als er klachten zijn, zal de administratie die zeker onderzoeken.

De profielschetsen bevatten inderdaad niet alle basisgegevens, maar beide zijn, op vraag van de heer Durnez, wel toegevoegd aan de lokale statistieken. De minister zal nagaan of de volgende profielschets niet beter alle gegevens bevat.

De EGTS is inderdaad geschetst aan de hand van de Eurometropool, maar het is wel de bedoeling algemene conclusies te trekken.

De minister heeft er alle vertrouwen in dat het sectorale toezicht beperkt kan worden tot het wettigheidstoezicht, zoals dat in zijn eigen bevoegdheidsdomeinen al het geval is. Dat zal de gemeenten veel meer vrijheid geven.

Het IGS-decreet is ingediend en wordt op 11 december behandeld in het parlement. De minister vraagt het parlement het snel te behandelen zodat de nieuwe besturen met het nieuwe wettelijke arsenaal aan de slag kunnen.

V. STEMMINGEN

Het aan de commissie toegewezen gedeelte van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2013 (bevoegdheden Bestuurszaken, Toerisme, Inburgering en Binnenlands Bestuur van minister Bourgeois) wordt bij indicatieve stemming aangenomen met 7 stemmen tegen 3 bij 1 onthouding.

Annick DE RIDDER,
voorzitter

Willy SEGERS
Khadija ZAMOURI
Jurgen VANLERBERGHE,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

ABB	Agentschap voor Binnenlandse Bestuur
ABTO	Association of Belgian Tour Operators
ACOD	Algemene Centrale der Openbare Diensten
AFM	Agentschap voor Facilitair Management
AGB	autonoom gemeentebedrijf
AgO	Agentschap voor Overheidspersoneel
APB	autonoom provinciebedrijf
BBB	Beter Bestuurlijk Beleid
BBC	Beleids- en BeheersCyclus
BTO	Belgian Travel Organization
CAG	College van Ambtenaren-Generaal
CIB	Confederatie van Immobiliënberoepen
CORVE	Coördinatiecel Vlaams e-government
DAB	Dienst met Afzonderlijk Beheer
DAC	derde arbeidscircuit
EGTS	Europese groepering voor territoriale samenwerking
EIF	European Investment Fund (Europees Sociaal Fonds)
ESR	Europees Systeem van Nationale en Regionale Rekeningen
EVA	extern verzelfstandigd agentschap
EVC	elders verworven competentie
FARO	Vlaams steunpunt voor cultureel erfgoed
FBAA	Federatie Belgische Autobus- en Autocarondernemingen en Reisorganisatoren
hr	human resources
GAS	gemeentelijke administratieve sanctie
IAVA	Interne Audit van de Vlaamse Administratie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
IGS	intergemeentelijke samenwerking
IVA	intern verzelfstandigd agentschap
KBI	Kruispuntbank Inburgering
KiTS	Kustindicatoren Toeristisch Statistisch
KMDA	Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde Antwerpen
KMSK	Koninklijke Musea voor Schone Kunsten
LED	Leer- en ErvaringsbewijzenDatabank
MAGDA	maximale gegevensdeling tussen administraties
MAS	Museum aan de Stroom
MICE	Meetings, Incentives, Conferences, Exhibitions
MO	maatschappelijke oriëntatie
MOD	Managementondersteunende Diensten
MOE	Midden- en Oost-Europa
NMBS	Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen
NT2	Nederlands als tweede taal
OCMW	Openbaar Centrum voor Maatschappelijk Welzijn
OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
OPZ	Openbaar Psychiatrisch Zorgcentrum
OraFin	Oracle Financials
OSLO	Open Standaarden Lokale Overheden
RIA	reguleringsimpactanalyse
RUP	ruimtelijk uitvoeringsplan
RVA	Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening
SBOV	Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
TSA	Tourism Satellite Account (Vlaamse Toerisme Satellietrekening)
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers

UNWTO	World Tourism Organization
USE-IT	Toerist Info for Young People
VAC	Vlaams administratief centrum
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VDI	Vlaamse Dienstenintegrator
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken
VLARA	Vlaamse Associatie van Reisagenten
VLINTER	koepelorganisatie van elf streekontwikkelingsintercommunales
VLIS	Vlaams logiesinformatie systeem
VPS	Vlaams personeelsstatuut
vte	voltijdsequivalent/voltijdequivalent
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVR	Vereniging Vlaamse Reisbureaus
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten